

AFTARALAR

Aftara okumadan önce:

Baruh Ata A-do-nay, E-loenu Meleh AOlam,
Aşer Bahar BiNviim Tovim VeRatsa
BeDivreem ANeemarim BeEmet; Baruh Ata
A-do-nay, ABoher BaTora, UVMoşe Avdo,
UVYisrael Amo, UviNviee AEmet
VaTSedek.

**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר
בחר בנביאים טובים, ורצה בדבריהם
הנאמרים באמת, ברוך אתה יהוה, הבורח
בתורה ובמשנה עבדו, ובשרא אל עמו, ובנביאי
האמת וצדק.**
(קהל - אמן)

İyi peygamberler seçen ve onların doğrulukla söylenen sözlerinden memnuniyet duyan Evrenin Kralı, Sen, Tanrımız; Mübareksin; Tora'yı, Kulu Moşe'yi, Halkı Yisrael'i ve gerçek ve dürüst peygamberleri seçen Evrenin Kralı, Sen, Tanrımız; Mübareksin.

Aftara okuduktan sonra:

Baruh Ata A-do-nay, E-loenu Meleh AOlam,
Tsur Kol AOlamim, TSadik BeHol ADorot,
AE-l Aneeman AOmer VeOse, AMdaber
UMkayem, ŞeKol Devarav Emet VaTSedek.
Neeman Ata U A-do-nay E-loenu,
VeNeemanim Devareha, VeDavar Ehad
MiDevareha Ahor Lo Yaşuv Rekam, Ki E-l
Meleh Neeman VeRahman Ata. Baruh Ata
A-do-nay, AE-l ANeeman BeHol Devarav.

**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, צור
כל העולמים, צדיק בכל הדורות,
האל הנאמן האומר ועשה, המדבר ומקיים,
שכל דבריו אמת וצדק. נאמן אתה הוא יהוה
אלהינו, ונאמנים דבריה, ודבר אחד מדבריה
אחור לא ישוב ריקם, כי אל מלך נאמן
(ורחמן) אתה. ברוך אתה יהוה, האל הנאמן
בכל דבריו.**
(קהל - אמן)

Tüm dünyaların Kayası, her nesilde Dürüst, Güvenilir Tanrı, Söyleyen ve Yapan, Konuşan ve [söylediklerini] Yerine Getiren, tüm Sözleri gerçek ve dürüst Olan, Evrenin Kralı, Sen, Tanrımız; Mübareksin. Güvenilirsin Sen ey Tanrımız, Sözlerin de güvenilirlerdir. Tek bir sözün bile yerine getirilmemiş ve geri alınmış değildir; çünkü Sen Tanrı, Güvenilir ve Mehabetli Kral'sın. Tüm Sözleri'yle Güvenilir Olan Sen, Tanrımız; Mübareksin.

Rahem Al TSiyon Ki İ Bet Hayenu,
VeLaaluvat Nefes Toşia BiMera VeYamenu.
Baruh Ata A-do-nay, Mesameah TSiyon
BeVanea.

**רחם על ציון כי היא בית חיינו, ולעלובת
נפש תושיע במהרה בימינו. ברוך אתה
יהוה, משמח ציון בבניה.**
(קהל - אמן)

Samehenu A-do-nay E-loenu BeEliya
ANavi Avdeha, UVMalhut Bet David
Meşihaha, BiMera Yavo VeYagel Libenu. Al
Kiso Lo Yeşev Zar, VeLo Yinhalu Od Aherim
Et Kevodo, Ki VeŞem Kodşeha Nişbata Lo,
Şelo Yihbe Nero Leolam Vaed. Baruh Ata A-
do-nay, Magen David.

**שמחנו יהוה אלהינו באליהו הנביא עבדך,
ובמלכות בית דוד משיחך, במהרה
יבא ויגל לבנו, על פסאו לא ישב זר ולא ינחלו
עוד אחרים את כבודו, כי בשם קדשך נשבעת
לו, שלא יכבה נרו לעולם ועד. ברוך אתה
יהוה, מגן דוד.**
(קהל - אמן)

TSiyon'a merhamet et – çünkü o bizim yaşam kaynağımızdır – ve küçük düşmüş olanı [Yeruşalayim'i] hızla ve günümüzde kurtar. TSiyon'u, çocuklarıyla neşelendiren Sen, Tanrımız; Mübareksin. Bizi Kulun Peygamber Eliya ve Meshedilmişin David'in hanedanıyla sevindir ey Tanrımız. [Maşiah] Hemen gelsin ve kalbimizi neşelendirsin. [Onun] Tahtına hiçbir yabancı oturmasın ve başkaları onun onurunu miras almasın; çünkü ona, ışığın ebediyen sönmeyeceğine dair Kutsal İsmi'nle yemin etmiştin. David'in Kalkanı, Sen, Tanrımız; Mübareksin.

Şabat gününde şu eklenir:

Al ATora, VeAl AAvoda, VeAl ANeviim,
 VeAl Yom AŞabat AZe ŞeNatata Lanu A-do-
 nay E-loenu LiKduşa VeLiMnuha LeHavod
 ULTifaret. Al AKol A-do-nay
 E-loenu Anahnu Modim Lah, Umvarehim
 Otah, Yitbarah Şimha BeFi Kol Hay Tamid
 Leolam Vaed. Baruh Ata A-do-nay, Mekadeş
 AŞabat.

על התורה, ועל העבודה, ועל הנביאים,
 ועל יום השבת הזה, שנתת
 לנו יהוה אלהינו, לקדשה ולמנוחה, לכבוד
 ולתפארת. על הכל יהוה אלהינו, אנחנו
 מודים לך, ומברכים אותך, יתברך שםך בפי
 כל חי תמיד לעולם ועד. ברוך אתה יהוה,
 מקדש השבת. (קהל - אמן)

Tora [okunuşu], dua, peygamberler[den bir bölümün – Aftara'nın – okunuşu] için, ve Tanrımız – bize kutsiyet ve dinlenme, onur ve güzellik için vermiş olduğun bu Şabat için... Tüm bunlar için sana şükranlarımızı sunuyoruz Tanrımız ve seni Mübarek ilan ediyoruz. İsmi sürekli olarak ve ebediyen tüm yaşayanların ağzında Mübarek ilan edilsin. Şabat'ı kutsayan, Sen, Tanrımız; Mübareksin.

- 1 א וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִמָּד וְלֹא יִסָּפֶר
 וְהָיָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יֵאמָר לָהֶם לֹא־עָמִי אַתֶּם יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי
 2 אֱלֹהֵי: ב וְנִקְבְּצוּ בְנֵי־יְהוּדָה וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו וּשְׁמוֹ לָהֶם רֹאשׁ
 3 אַחֵד וְעָלוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעָאֵל: ג אֲמָרוּ לְאַחֵיכֶם עָמִי
 4 וְלֹא־אֲחֵיכֶם רַחֲמָה: ד רִיבוּ בְּאִמְכֶם רִיבוּ כִּי־הִיא לֹא אִשְׁתִּי
 וְאֲנֹכִי לֹא אִשָּׁה וְתִסַּר זְנוּנִיָּה מִפְּנֵיהָ וְנֶאֱפוּסִיָּה מִבֵּין שְׂדֵיָה:
 5 ה פֶּן־אֶפְשִׁיטָנָה עֲרֻמָּה וְהִצְגִּיתִיהָ כִּיּוֹם הוֹלֵדָה וּשְׁמִתִּיהָ כַּמִּדְבָּר
 6 וְשִׁתְּלָהּ בְּאָרֶץ צִיָּה וְהִמַּתִּיהָ בְּצָמָא: ו וְאֶת־בְּנֵיהָ לֹא אֲרַחֵם כִּי־בְנֵי
 7 זְנוּנִים הֵמָּה: ז כִּי זָנְתָה אִמָּם הִבִּישָׁה הוֹרְתָם כִּי אָמְרָה אֵלֶיָּה
 אַחֲרַי מֵאֲהָבִי נָתַנִּי לַחֲמִי וּמִיָּמִי צִמְרִי וּפִשְׁתִּי שְׁמָנִי וְשִׁקּוּיִי:
 8 ח לָכֵן הִנְנִי־שֹׁךְ אֶת־דֶּרֶכְךָ בְּסִירִים וּגְדַרְתִּי אֶת־גְּדֻרָּהּ וּנְתִיבוֹתֶיהָ
 9 לֹא תִמָּצָא: ט וְרִדַּפְתָּ אֶת־מֵאֲהָבֶיהָ וְלֹא־תִשָּׁיג אַתֶּם וּבִקְשֶׁתֶם וְלֹא
 תִמָּצָא וְאָמְרָה אֵלֶיָּהּ וְאֶשׁוּבָהּ אֶל־אִישִׁי הֲרֹאשׁוֹן כִּי טוֹב לִי אֲזַ
 10 מֵעַתָּה: י וְהִיא לֹא יִדְעָה כִּי אֲנֹכִי נָתַתִּי לָהּ הַדָּגֵן וְהַתִּירוֹשׁ
 וְהַצֵּהָר וְכֶסֶף הַרְבִּיתִי לָהּ וְזָהָב עָשָׂן לְבָעַל:

Aftarat Bamidbar

*Bamidbar peraşasının okunduğu Şabat,
Sivan ayının Erev Roş Hodeşi'ne rastlarsa, o güne özel Aftara [Mahar Hodeş] okunur.*

Veaya Mispar – Osea 2:1-22

2

¹ [Gelecekte] Bene-Yisrael'in sayısı, denizin ölçülemeyen ve sayılamayan kumu[nun sayısı] kadar olacak ve onlara [sürgün boyunca dendiği gibi] "Siz halkım değilsiniz" denmeyecek; "[Daima] Yaşayan [ve var olan] Tanrı'nın Çocukları" denecek onlar hakkında.

² Yeuda-oğulları ve Yisrael-oğulları [yani Yeuda ve Yisrael krallıkları] birlikte toplanacaklar, kendilerine bir baş atayıp [yabancı] topraktan çıkacaklar, zira Yizreel'in [=Tanrı'nın tohum ekmesinin] günü büyüktür [zira tarihin sonunda Tanrı, Bene-Yisrael'i tekrar Ülkeleri'ne ekecek, onları orada yeşertecektir.³ Siz peygamberler,] Kardeşlerinize "Halkım" diyin; ve kızkardeşlerinize "*Ruham!* [=‘merhamet görmüş’] diyin, zira, Tora'ya dönerseniz halkınıza merhamet edeceğim!

⁴ Ama bu aşamada] Annenize [yani halkınıza] karşı kavga edin [ve onları sertçe azarlayın]; kavga edin, çünkü [Bana sadık kalmamış bu haliyle, o, sembolik olarak] Benim karım değil, Ben de onun kocası değilim. [ona böyle diyerek gözdağı verin. Bu ilişkinin düzelmesi için, öncelikle] Yüzünden fahişeliğini [yani günahkârlığını], göğüslerinin arasından da zinasını [yani yüksek tepelere kurduğu putperestlik yapılarını] çıkarsın.

⁵ Aksi takdirde onu [herkese rezil etmek için] cırlıçıplak bırakır, doğduğu günkü [yani Mısır'dan çıktığındaki çaresiz] haliyle sergilerim; onu [tamamen sahipsiz bırakıp] çöle çeviririm, çorak toprak ederim ve susuzluktan öldürürüm.

⁶ Çocuklarına da [hatta aralarındaki Bana bağlı kalmış olanlara bile] merhamet etmem [ve onları acımasız bir sürgüne çıkarırım], zira zina çocukları onlar [çünkü putperestlik ortamı içinde doğup yetiştiler. Zina suçunda çocukların, annelerinin günahının ceremesini çekmeleri gibi, halkın içinde Bana bağlı kalmış olanlar da, halkın genelinin günahının sonuçlarına katlanmak zorunda kalacak].

⁷ Çünkü anneleri zina etti, onlara gebe kalan kadın [=halkın geneli] kendisini rezil etti; "Sevgililerimin [yani her şeyimi sağladığına inandığım gök cisimlerinin ve burçların; ya da ittifak kurduğum ve bana maddi yardımda bulunan Mısır ve Asur'un] peşinden gideyim" dedi, "ekmeğimi ve suyum, yünümü ve ketenimi, yağımı ve içkimi verenlerin [peşine takılayım]." ⁸ Bu yüzden; işte! – [Bahsettiğin maddi ihtiyaçlarını sağlayan] yolunu dikenlerle kaplıyorum. Etrafını çitle çevireceğim ve patikayı bulamayacak.

⁹ Sevgililerinin peşinden koşacak ama onları yakalayamayacak, onları arayacak ama bulamayacak. [O zaman] "Gidip ilk Kocam'a döneyim; çünkü [O'na bağlı yaşadığım] o zaman, [O'nu terk ettiğim] şimdiden daha iyiydi" diyecek.

¹⁰ Ona buğday, şarap ve yağı Benim verdiğimi bilmiyordu [daha doğrusu bunu bilmiyormuş gibi davranıyordu]. Ona cömertçe gümüş vermiştim ve altın; [ama Bene-Yisrael, gidip bunları] Baal [putu] haline soktular.

יֵא לָכֵן אָשׁוּב

- וּלְקַחְתִּי דָגְנִי בַעֲתוֹ וּתְירוּשִׁי בְּמוֹעֶדוֹ וְהִצַּלְתִּי צִמְרִי וּפִשְׁתִּי
 12 לְכִסּוֹת אֶת־עֲרוֹתָהּ: יב וְעַתָּה אֲגַלָּה אֶת־נִבְלָתָהּ לְעֵינַי מֵאֲהַבְיָהּ
 13 וְאִישׁ לֹא־יִצְיִלָנָה מִיָּדִי: יג וְהִשְׁבַּתִּי כָל־מְשׁוֹשָׁהּ חָגָה חֹדֶשָׁה
 14 וְשִׁבְתָּהּ וְכָל מוֹעֶדָהּ: יד וְהִשְׁמַתִּי גִפְנָהּ וּתְאֲנִתָּה אֲשֶׁר אִמְרָה
 אֲתָנָה הֵמָּה לִי אֲשֶׁר נִתְּנוּ־לִי מֵאֲהַבִּי וּשְׁמַתִּים לִיעֹר וְאֲכַלְתֶּם
 15 חֵית הַשָּׂדֶה: טו וּפְקַדְתִּי עָלֶיהָ אֶת־יָמֶי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר תִּקְטִיר
 לָהֶם וּתַעֲד נִזְמָה וְחִלִּיתָהּ וּתְלַךְ אַחֲרַי מֵאֲהַבְיָהּ וְאֵתִי שְׁכַחַה
 16 נְאֻם־יְהוָה: טז שֵׁן לָכֵן הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְּתִיָּהּ וְהִלְכְתִּיָּהּ הַמִּדְבָּר
 17 וּדְבַרְתִּי עַל־לִבָּהּ: יז וְנִתַּתִּי לָהּ אֶת־כִּרְמִיָּהּ מִשֶּׁם וְאֶת־עֵמֶק עֶכוֹר
 לַפֶּתַח תִּקְוָה וְעֲנָתָה שְׁמָה כִּימִי נַעֲוִיָּהּ וּכְיוֹם עֲלוֹתָהּ
 18 מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם: יח וְהִיָּה בְיוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה תִּקְרָאִי אִישִׁי
 19 וְלֹא־תִקְרָאִי־לִי עוֹד בְּעָלִי: יט וְהִסְרֹתִי אֶת־שְׁמוֹת הַבְּעָלִים מִפִּיָּהּ
 20 וְלֹא־יִזְכְּרוּ עוֹד בְּשֵׁמָם: כ וְכִרְתִּי לָהֶם בְּרִית בְּיוֹם הַהוּא עִם־חֵית
 הַשָּׂדֶה וְעִם־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְרֶמֶשׂ הָאֲדָמָה וְקִשָּׁת וְחֶרֶב וּמִלְחָמָהּ
 אֲשַׁבֵּר מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁכַּבְתִּים לְבֶטֶח:

¹¹ Bu nedenle dönüp, [onu, bahsettiğim tüm bu bereketten yoksun kılacağım: dolular ve çekirge istilaları gibi felaketlerle, olgunlaşma] vaktindeki buğdayımı, [toplanma] zamanındaki [üzümü, dolayısıyla] şarabımı alacak [ve ondan esirgeyecek, yünlük koyun sürülerini telef edip ketenini de kullanılmaz hale getirerek,] çıplaklığını örtmesi için [vermiş olduğum] yünümle ketenimi [üzerinden] çıkaracağım.

¹² Ve şimdi, kepazeliğini sevgililerinin gözleri önünde ortaya çıkaracağım ve kimse [hatta Atalar bile] onu elimden kurtaramayacak.

¹³ Tüm sevincini, [*Şaloş Regalim*] bayram[lar]ını, [*Roş-]**Hodeşi*'ni, *Şabatı*'nı ve [*Roş Ašana, Yom Kipur* ve *Şemini Hag Aatseret* gibi] tüm [özel] vakitlerini iptal edeceğim.

¹⁴ [Haklarında] “Bunlar, sevgililerimin verdiği ücretimdir” demiş olduğu asmasını ve incirini ıssız kılacak, [bu bahçeleri, sahipsiz birer] ormana çevireceğim ve onları kır hayvanları [ya da simgesel olarak düşmanlar, serbestçe] yiyecek.

¹⁵ [Putlara] Tütsü yaktığı, hızmasını ve mücevherlerini takıp sevgililerinin ardından gittiği – ve Beni unuttuğu – Baaller [=Baal putları] dönemini onun adına hatırıma getireceğim [ve onu cezalandıracağım] – Tanrı'nın Sözü.

¹⁶ Bu yüzden, [Beni unuttuğu için,] işte! – onun fikrini çeceğim: onu çöle [yani sürgüne] götürecek, [sonra da] kalbine sesleneceğim [ve teselli edeceğim. Sonuçta, başına gelenleri derin derin düşünüp, İsteğim'i yerine getirmenin daha iyi olduğu sonucuna varacak. Bana geri dönmeye karar verdiğinde, Ben de]

¹⁷ Ona [üzüm] bağlarını oradan verecek [halka gerçek liderler atayacak], virane vadiyi [=Emek Ahor'u, ya da onun simgelediği dert dolu (*Ahur*) sürgünün derinliğini (*Omek*)] bir ümit kapısına dönüştüreceğim. Orada, genç kızlık [yani sürgün öncesi] günlerinde ve Mısır Ülkesi'nden çıktığı gün [denizde yaptığı] gibi [büyük bir sevinç şarkısıyla] sesini yükseltecek.

¹⁸ O gün – Tanrı'nın Sözü – Bana “**Baali** [= {kendisinden korkup çekindiğim} efendim; sahibim]” diye seslenmeyeceksin; “**İşi** [= {kendisini büyük bir sevgiyle sevdiğim} erkeğim; kocam]” diye sesleneceksin.

¹⁹ Baaller'in isimlerini ağzından sökeceğim ve bir daha isimleriyle zikredilmeyecekler [sizin isminiz de bir daha onlarla birlikte anılmayacak].

²⁰ O gün kırım hayvanlarıyla, gökyüzünün kuşlarıyla ve toprağın canlılarıyla bir antlaşma mühürleyeceğim; topraklardan yay, kılıç ve savaşı kırarak, onları güven içinde yatıracam.

כֹּא וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי לְעוֹלָם

21

וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי בְצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: כֹּב וְאַרְשֵׁתֶיךָ לִי

22

בְּאַמוּנָה וַיִּדְעַת אֶת־יְהוָה:

²¹ [Seni daha önce sertçe ‘fahişe’ olarak tanımlamıştım. Ama gelecekte] Seni Kendim’e ebediyen nişanlayacağım [=seninle evleneceğim. Ve bu ebedi bir ilişki olacak; seni bir daha reddetmeyeceğim], seni Kendim’e dürüstlük ve adalet, şefkat ve merhametle nişanlayacağım [seni Kendim’e Avraam’ın dürüstlük ve adalet ilkeleri doğrultusunda Halk olarak almıştım. Sen bunlardan vazgeçtiğinde, seni kovdum. Ama gelecekte sen bana tekrar dürüstlük ve adaletle bağlı kaldığında, ben de sana şefkat ve merhametimi bahşedeceğim].

²² Seni Kendim’e sadakatle [ya da inançla; sürgünde Bana sadık ve inançlı kalmanın ödülü olarak] nişanlayacağım; ve Tanrı’yı bileceksin.

Talmud (Pesahim 87a), buradaki peygambersel bildirinin arka planını açıklar. Tanrı, Peygamber Oşea’ya, Yisrael’in günah işlediğini söyler ve Oşea, “Tüm dünya Sana ait. [Değersiz olduklarını düşünüyorsan] Onları başka bir ulusla değiş tokuş et” diye cevap verir.

Tanrı ona, sadakatsizlik edebileceğini bile bile bir fahişeyle evlenip çocuk sahibi olmasını emreder. Oşea kitabının ilk bölümü, Oşea’nın bu evlilikten üç çocuğu olduğunu anlatır. Oşea, Tanrı’nın emriyle bu çocuklara şöyle isim verir: İlk oğlunun ismi, Yizreel’dir. Bu isim “**Yizra** – Ekecek” ve “**E-l** – Tanrı” sözcüklerinin birleşimidir ve Tanrı’nın, sürgündeki Yahudiler’i toplayıp tekrar Ülkeleri’ne ekeceğini belirtir. İkinci çocukları bir kızdır ve Lo Ruhama, “*merhamet görmedi*” şeklinde isimlendirilir; zira Tanrı, *Teşuva* yapmayı reddettikleri sürece, Yahudiler’e merhamet etmeme kararını vermiştir. Son olarak Lo Ami, “*Halkım değil*” adını verdikleri bir oğulları olur. Yahudiler, seçilmiş bir halk olarak konumlarının özelliğine uygun davranmamışlardır. Oşea’nın üç çocuğu doğduktan sonra, Tanrı ona ailesini kendisinden uzaklaştırmasını emreder. Ama Oşea, çocuklardan ayrılamayacağını söyleyerek yalvarır.

Tanrı sonra ona şu etkili cevabı verir: “Senin karın bir fahişe. Dolayısıyla bu çocuklar sana ait bile olmayabilir. Buna rağmen sen onları terk edemeyeceğini söylüyorsun! Öyleyse Avraam, Yitshak ve Yaakov’un çocukları olan Yisrael Ulusu’nu başka bir ulusla değiş tokuş etmemi ne cüretle önerirsin!”

Yisrael hakkında kötü konuşmakla işlediği günahının derinliğini anlayan Oşea, ulusu Aftara’da okuduğumuz peygambersel görüşüyle mübarek kılar. Öncelikle onları denizin sayılması mümkün olmayan kumuna benzetir – ki basit düzeyde, *Aftara*’nın, Bene-Yisrael’in nüfus sayımını konu eden *Peraşa* ile olan bağlantısı da buradadır.

Oşea, Bene-Yisrael hakkındaki sözlerine, kendi sadakatsiz karısıyla ilgili bir benzetme kullanarak devam eder. Yisrael’e, Tanrı’nın sevgisini tekrar geri kazanabileceklerini, çocuklarının isimlerinin de olumsuz anlamlarından kurtularak, aksi yönde olumlu anlamlara çevrilebileceğini bildirir: Halkım ve *Ruhama* (merhamet görmüş). Peygamber, Bene-Yisrael’in kötü gidişata devam etmeleri durumunda yüzleşecekleri dehşet verici öngörülerini dile getirdikten sonra, Yisrael’in gelecekteki güvenliği ve manevi büyüklüğü hakkındaki ilham verici kehanetlere geçer. *Aftara* Tanrı’nın Yisrael’i tüm zamanlar için sevgi, dürüstlük ve sadakatle Kendisi’ne alacağına dair heyecan verici sözle sona erer.

- 2 ב ויהי איש אחד מצרעה
- 3 ממשפחת הדני ושמו מנוח ואשתו עקרה ולא ילדה: ג וירא
מלאך-יהוה אל-האשה ויאמר אליה הנה-נא את-עקרה ולא
- 4 ילדת וקרית בן: ד ועתה השמרי נא ואל-תשתי יין ושכר
5 ואל-תאכלי כל-טמא: ה כי הנך הרה וילדת בן ומורה לא-יעלה
על-ראשו כי-נזיר אלהים יהיה הנער מן-הבטן והוא יחל
- 6 להושיע את-ישראל מיד פלשתים: ו ותבא האשה ותאמר
לאישה לאמר איש האלהים בא אלי ומראהו כמראה מלאך
האלהים נורא מאד ולא שאלתיho אי-מנה הוא ואת-שמו
- 7 לא-הגיד לי: ז ויאמר לי הנך הרה וילדת בן ועתה אל-תשתי |
יין ושכר ואל-תאכלי כל-טמא כי-נזיר אלהים יהיה הנער
8 מן-הבטן עד-יום מותו: ח ויעתר מנוח אל-יהוה ויאמר בי
אדוני איש האלהים אשר שלחת יבוא-נא עוד אלינו ויוֹרנו
- 9 מה-נעשה לנער היולד: ט וישמע האלהים בקול מנוח ויבא
מלאך האלהים עוד אל-האשה והיא יושבת בשדה ומנוח אישה
10 אין עמה: י ותמהר האשה ותרוץ ותגד לאישה ותאמר אליו הנה
11 נראה אלי האיש אשר-בא ביום אלי: יא ויקם וילך מנוח אחרי
אשתו ויבא אל-האיש ויאמר לו האתה האיש אשר-דברת
- 12 אל-האשה ויאמר אני: יב ויאמר מנוח עתה יבא דבריה
13 מה-יהיה משפט-הנער ומעשהו: יג ויאמר מלאך יהוה אל-מנוח
14 מכל אשר-אמרתי אל-האשה תשמר: יד מכל אשר-יצא מגופן
היין לא תאכל ויין ושכר אל-תשת וכל-טמא אל-תאכל כל
- 15 אשר-צויתיה תשמר: טו ויאמר מנוח אל-מלאך יהוה נעצרה-נא
16 אותך ונעשה לפניה גדי עזים: טז ויאמר מלאך יהוה אל-מנוח
אם-תעצבני לא-אכל בלחמך ואם-תעשה עליה ליהוה תעלנה כי
לא-ידע מנוח כי-מלאך יהוה הוא:

Aftarat Naso

Vayi İş Ehad – Şofetim 13:2-25

13

² Tsora'lı bir adam vardı. Dan ailesindendi ve ismi Manoah'tı. Karısı kısırdı, [yani] doğum yapmamıştı.

³ Tanrı'nın bir meleği kadına göründü ve ona "İşte, sen kısırsın ve doğum yapmadın" dedi; "ama hamile kalacak ve bir oğul doğuracaksın.

⁴ Şimdi[den itibaren] kendini [tumadan] sakınmalısın. Yeni veya yıllanmış şarap içme ve [bir nazir için] yasak olan hiçbir şey yeme;

⁵ zira hamile kalacak, bir oğul doğuracaksın ve [bu oğlunun] başına ustura değmeyecek, çünkü çocuk, karından [çıktıktan itibaren] Tanrı'nın naziri olacak ve Yisrael'i Peliştiler'in elinden kurtarmaya başlayacaktır."

⁶ [Kendisiyle konuşanın bir peygamber olduğunu düşünen] Kadın gelip kocasına şöyle dedi: "Tanrı'nın bir adamı bana geldi. Görüntüsü Tanrı'nın bir meleğinin görüntüsü gibi son derece heybetliydi. Ona nereden olduğunu sormadım, [çünkü sormama rağmen] adını da söylemedi.

⁷ Bana 'İşte hamile kalıp bir oğul doğuracaksın' dedi, 'yeni veya yıllanmış şarap içme ve [biz nazir için] yasak olan hiçbir şey yeme, zira çocuk Tanrı'nın naziri olacak – karından [çıktığından] ölüm gününe kadar.' "

⁸ Manoah, Tanrı'ya yakararak "Lütfen efendim" dedi, "[Karıma bildiride bulunmak üzere] Göndermiş olduğun Tanrı adamı bize bir kez daha gelsin ve doğacak çocuk hakkında ne yapacağımıza dair bize talimat versin [ve normal nazirlik kuralları dışında, doğuştan nazir olan birini bağlayan ek kurallar olup olmadığını söylesin].

⁹ Tanrı, Manoah'ın sesini duydu ve Tanrı'nın meleği, bir kez daha kadına geldi. [Kadın o sırada] Tarlada oturmaktaydı ve kocası Manoah onunla değildi.

¹⁰ Kadın acele ederek koştu ve kocasına söyledi. Ona "İşte, bana [o] gün gelen adam bana [tekrar] göründü" dedi.

¹¹ Manoah kalktı ve karısını[n önerisini] takiben gidip adama geldi ve ona "Kadına konuşan adam sen misin?" dedi.

[Melek] "Benim" dedi.

¹² Manoah, "Şimdi [yani duam sonrasında geldiğine göre,] sözlerin [yerine] gelecek [demektir. Öyleyse söyle:] Çocuğun ne [tip bir] yaşam tarzı [olmalı] ve [onun için neler] yapılmalı?"

¹³ Tanrı'nın meleği, Manoah'a "Kadına söylediğim her konuda kendisini sakınsın" dedi.

¹⁴ "Üzümden çıkan hiçbir şeyi yememeli, yeni ya da yıllanmış şarap içmemeli ve [bir nazir için] yasak olan hiçbir şeyi yememelidir. [Yani söylediklerimden başka bir şey yok.] Tüm bu emrettiklerimi gözet sin [yeterli]."

¹⁵ [Karşısındakinin bir peygamber mi yoksa melek mi olduğundan emin olamayan] Manoah, Tanrı'nın meleğine "[İnsansan] Seni [yemeğe] tutalım. [Meleksen] Önünde bir oğlak hazırlayalım" dedi.

¹⁶ Tanrı'nın meleği, Manoah'a "Beni [yemeğe] tutsan da yiyeceğinden yemem. Ve bir Ola-korbanı yapacaksan da, onu Tanrı'ya yapmalısın" dedi. Manoah [bu teklifi yapmıştı, zira] onun Tanrı'nın meleği olduğunu bilmiyordu.

- 17 יִי וַיֹּאמֶר מָנוּחַ אֶל־מִלְאָךְ
- 18 יְהוָה מִי שְׁמַךְ כִּי־יִבֹּא דְבָרֶיךָ [וְדִבְרֶךְ] וְכִבְדֶּנּוּךָ: יִי וַיֹּאמֶר לוֹ
- 19 מִלְאָךְ יְהוָה לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לְשִׁמִּי וְהוּא־פָּלְאִי: יִי וַיִּקַּח
- מָנוּחַ אֶת־גְּדֵי הָעִזִּים וְאֶת־הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל־הַצֹּר לַיהוָה וּמִפְּלֹא
- 20 לַעֲשׂוֹת וּמִנּוּחַ וְאִשְׁתּוֹ רָאִים: כֹּ וַיְהִי בַעֲלוֹת הַלֵּהָב מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
- הַשְּׁמַיִמָּה וַיַּעַל מִלְאָךְ־יְהוָה בַּלֵּהָב הַמִּזְבֵּחַ וּמִנּוּחַ וְאִשְׁתּוֹ רָאִים
- 21 וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם אֶרְצָה: כֹּא וְלֹא־יָסַף עוֹל מִלְאָךְ יְהוָה לַהֲרָאָה
- אֶל־מָנוּחַ וְאֶל־אִשְׁתּוֹ אָז יִדַּע מָנוּחַ כִּי־מִלְאָךְ יְהוָה הוּא:
- 22-23 כֹּב וַיֹּאמֶר מָנוּחַ אֶל־אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ: כֹּג וַתֹּאמֶר
- לוֹ אִשְׁתּוֹ לוֹ חֲפֹץ יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא־לִקַּח מִיָּדֵנוּ עֹלָה וּמִנְחָה
- 24 וְלֹא הִרְאָנוּ אֶת־כָּל־אֱלֹהִהּ וְכִלְעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כְּזֹאת: כֹּד וַתֵּלֶד
- הָאִשָּׁה בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמִשׁוֹן וַיִּגְדֵּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה:
- 25 כֹּה וַתֵּחַל רִוח יְהוָה לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה־דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשֵׁתָאֵל:

¹⁷ Manoah, Tanrı'nın meleğine "İsmin nedir?" dedi. "[Söyle ki] Sözlerin [yerine] geldiğinde [kimi onurlandıracağımızı bilelim ve] seni onurlandıralım."

¹⁸ Tanrı'nın meleği ona "İsmimi neden soruyorsun?" dedi. "Gizli [ve belirsizdir; çünkü göreve göre her seferinde değişir]."

¹⁹ Manoah, oğlağı ve *Minha-korbanı* alıp Tanrı'ya bir *Ola-korbanı* olarak kayanın üzerine çıkardı. [Melek] Mucizevi bir şey yaptı [ve kayadan ateş çıktı]. Manoah ve karısı [olanları] görmekteydiler.

²⁰ Alev *mizbeahın* üzerinden göklere doğru yükselirken, Tanrı'nın meleği de *mizbeahın* aleviyle yükseldi. Manoah ve karısı, [bunu] görünce yüzleri üstü yere kapandılar.

²¹ Tanrı'nın meleği [böylece ortadan kaybolarak] artık Manoah'a ve karısına görünmez oldu. O zaman Manoah, onun Tanrı'nın meleği olduğunu anladı.

²² Manoah, karısına "Kesinlikle öleceğiz, çünkü Tanrı'nın meleğini" gördük" dedi.

²³ Karısı ise ona "Tanrı bizi öldürmeyi arzu etseydi elimizden *Ola* ve *Minha-korbanları* almaz [yani bu *korbanları* böyle bariz bir şekilde kabul etmez], bize tüm bunları göstermezdi. Şu an [ölümümüzü isteseydi] bize böylesi [bir müjdeyi] duyurmazdı, [zira hemen ölse, söyledikleri nasıl gerçekleşecek?]" dedi.

²⁴ Kadın bir oğul doğurdu ve ona Şimşon ismini verdi. Çocuk büyüdü ve Tanrı onu mübarek kıldı.

²⁵ [Böylece] Tanrı'nın [cesaret] Ruhu, Tsora ve Eştaol arasındaki [henüz kalıcı bir yerleşim bölgesine yerleşmemiş olan Dan kabilesi mensuplarının yaşadığı] Dan kampında zaman zaman [Kendini Şimşon'un] içinde [hissettirmeye] başladı.

Aftara ve *Peraşa* arasındaki bariz benzerlik, *Peraşa*'nın *nazirlik* kurallarını açıklaması ve *Aftara*'da da doğuştan *nazir* olan Şimşon'dan bahsedilmesidir. Fakat bunun dışında bir başka benzerlik de görülebilir. *Peraşa* açıklamalarında da (6:1-21 açık.) belirtildiği üzere ahlaksızlığa şahit olmuş biri Tanrı'ya yaklaşmalıdır ve bunun yollarından biri de *nazirlik* vaadinde bulunmaktır. *Aftara*'nın anlattığı olayda, Tanrı'nın, Bene-Yisrael'i günahları sebebiyle kırk yıl boyunca Pelişti hakimiyeti altında ezilmesine göz yumduğunu görmekteyiz. Böylesine uzun ve acılı bir dönemin sonunda, Tanrısal merhametin, dürüst ve Tanrı'ya bağlı bir liderin aracılığıyla kendini gösterme zamanı gelir. Tanrı, ileride halkın kurtarıcısı olacak kişiyi, Dan kabilesine mensup, basit fakat dürüst bir aileden seçer. Şimşon'un babası olan Manoah, basit ve alelade bir adamdı ve Hahamlarımız'ın işaret ettikleri üzere, karısı kendisinden üstündü (bkz. p. 11). Manoah'ın dürüst fakat kısır karısı, düşkün halkına zaferi getirecekti. Bir melek, hamile kalmasından bile önce gelerek ona çocuğunun doğumuna hazır olmasını emreder.

Bu emir, ünlü bir hasidik hikayeyi çağrıştırmaktadır: Genç anne-baba, yeni doğmuş çocuklarını nasıl büyütmeleri gerektiği konusunda danışmak üzere bir *tsadike* gelirler. *Tsadike* onlara şöyle cevap verir: "Bir yıl geç geldiniz".

Çocuk yetiştirmek, öncelikle anne-babanın kendilerini yetiştirmelerini gerektirir. Zira anne-babalar ve öğretmenler, ancak kendilerini mükemmel hale getirdikleri takdirde çocuklar için yararlı olabilirler.

14 יד רָנִי וְשִׁמְחִי בַת־צִיּוֹן כִּי הִנֵּנִי־בָא וְשִׁכְנִתִּי בְּתוֹכָךְ נְאֻם־יְהוָה.
 15 מִן וְנִלְווּ גוֹלִים רַבִּים אֶל־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעָם וְשִׁכְנִתִּי
 16 בְּתוֹכָךְ וַיִּדְעַת כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלַחְנִי אֵלֶיךָ: מִן וְנָחַל יְהוָה
 17 אֶת־יְהוּדָה חֻלְקוֹ עַל אֲדֻמַּת הַקָּדָשׁ וּבָחַר עוֹד בִּירוּשָׁלַם: יו הִס
 כָּל בָּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי נַעֲזֹר מִמַּעַן קָדְשׁוֹ:

1 א וַיִּרְאֵנִי אֶת־יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מֶלֶאךָ יְהוָה וְהַשָּׁטָן
 2 עֹמֵד עַל־יְמִינוֹ לְשֹׁטְנוֹ: ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן יִגְעַר יְהוָה בְּךָ
 הַשָּׁטָן וַיִּגְעַר יְהוָה בְּךָ הַבָּחַר בִּירוּשָׁלַם הַלּוֹא נָה אֹד מִצֵּל מֵאִשׁ:
 3-4 ג וַיְהוֹשֻׁעַ הָיָה לְבָשׁ בְּגָדִים צֹאִים וְעֹמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶאךָ: ד וַיַּעַן
 וַיֹּאמֶר אֶל־הָעֹמְדִים לִפְנָיו לֵאמֹר הִסִּירוּ הַבְּגָדִים הַצֹּאִים מֵעַלְיוֹ
 וַיֹּאמֶר אֵלָיו רֹאֵה הָעֵבְרָתִי מֵעֲלֶיךָ עֹנֶה וְהַלְבַּשׁ אֹתָךְ מַחֲלָצוֹת:
 5 ה וַאֲמַר יִשְׁמֹו צִנְיָךְ טָהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּשְׁיִמּוּ הַצִּנְיָךְ הַטָּהוֹר
 6 עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּלְבָּשֻׁהוּ בְּגָדִים וּמֶלֶאךָ יְהוָה עֹמֵד: ו וַיַּעַל מֶלֶאךָ יְהוָה
 7 בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: ז כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־בְּדֶרֶכְךָ תֵּלֵךְ וְאִם
 אֶת־מִשְׁמֶרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אֶתָּה תִּדְּרֶנּוּ אֶת־בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר
 8 אֶת־חֻצְרִי וְנָתַתִּי לְךָ מֵחֻלְכִּים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה: ח שְׁמַע־נָא
 יְהוֹשֻׁעַ | הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֶתָּה וְרַעֲיָךְ הַיֹּשְׁבִים לִפְנֶיךָ כִּי־אֲנִשִּׁי
 9 מוֹפֶת הָמָּה כִּי־הִנֵּנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צִמְחָ: ט כִּי | הִנֵּה הָאָבֶן
 אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ עַל־אָבֶן אַחַת שְׁבַעַה עֵינָיִם הִנֵּנִי מִפְתָּח
 פֶּתַחַה נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וּמִשְׁתִּי אֶת־עוֹן הָאָרֶץ־הַזֹּאת בַּיּוֹם
 10 אֶחָד: י בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת תִּקְרְאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ
 אֶל־תַּחַת גִּפֶּן וְאֶל־תַּחַת תְּאֵנָה:

Aftarat Beaaloteha

Roni Vesimhi – Zeharya 2:14 – 4:7

2

¹⁴ “Şarkı söyle ve neşelen ey Tsiyon kızı; çünkü işte [tekrar Yeruslayim’e] geliyorum – içinde barınacağım” diyor Tanrı.

¹⁵ “O gün birçok ulus Tanrı’ya bağlanacak ve [Bana inanarak] Halkım olacaklar; fakat [Ben yine de senin] içinde barınacağım”. Bu şekilde, beni sana Toplulukların Efendisi’nin gönderdiğini anlayacaksın.

¹⁶ Tanrı Yeuda’ya, Kutsal Toprak’ta payına düşeni miras verecek ve Yeruslayim’i tekrar seçecek.

¹⁷ Tanrı’nın önünde sessiz dur ey insanlık; çünkü [Tanrı] Kutsal İkametgahı’ndan uyandı.

3

¹ [Tanrı] Bana *Koen Gadol* Yeoşua’yı, Tanrı’nın meleğinin önünde dururken gösterdi. Satan da onu suçlamak üzere sağ tarafında duruyordu.

² Tanrı, Satan’a “Tanrı seni uyarıyor ey Satan; Yeruslayim’i Seçen seni [tekrar tekrar] uyarıyor! Bu [adam] ateşten kurtarılmış yarı yanmış bir odun parçasıdır [o yüzden Yeoşua’yı suçlamadan önce iyice düşün]!”

³ Yeoşua kirli giysiler giymiş, meleğin önünde duruyordu.

⁴ [Melek] Önündekilere yüksek sesle konuşup “Bu kirli giysileri üzerinden çıkartın” dedi. Sonra ona “Bak; üzerinden günahını çıkarıyorum. Sana güzel elbiseler giydireceğim” dedi.

⁵ Sonra [ben; Zeharya, “Yeoşua’nın] Başına temiz sarık koyun” dedim. Temiz sarığı başına koydular ve ona giysiler giydirdiler. [Bunlar yapılırken] Tanrı’nın meleği [öylece] duruyordu.

⁶ Tanrı’nın meleği Yeoşua’yı uyarak şöyle dedi:

⁷ “Toplulukların Efendisi şöyle dedi: ‘Eğer yolumda gider ve emanetimi korursan, hem Evim’in yöneticisi, hem de Avlum’un korunmasından sorumlu olursun. Sana bu duranlar [yani daima ayakta duran ve hiç oturmayan, ya da daima sabit olup hiç ilerlemeyen melekler] arasında serbest hareket hakkı tanırım.

⁸ Dikkatle dinle *Koen Gadol* Yeoşua – hem sen hem de önünde oturan diğerleri [senin gibi, Babil İmparatoru Nevuhadnetsar tarafından ateşe atılıp canlı çıkmayı başaran Hananya, Mişael ve Azarya dinlesinler]; çünkü onlar mucizevi kişilerdir – kulumu, Filiz’i [David’in soyundan gelen ve Bene-Yisrael’in ilk sürgünden dönüşünde onların lideri olan Zerubavel’i] getirmekteyim.

⁹ Zira işte Yeoşua’nın önüne yerleştirdiğim taş. [Bet-Amikdaş’ın temeli olan ve Zerubavel tarafından yerleştirilen bu] Tek taşın yedi yüzü var. İşte – [bu taşın] üzerine işlemesini hakkeceğim” diyor Toplulukların Efendisi ‘ve o ülkenin günahını bir günde ortadan kaldıracığım.

¹⁰ O gün” diyor Toplulukların Efendisi, ‘Her biriniz arkadaşını asmanın altına ve incir ağacının altına davet edecek’ ”.

- 1 א וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ הַדְּבָר בִּי וַיַּעֲרֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲזֹר מִשְׁנָתוֹ:
- 2 ב וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וַיֹּאמֶר [וַאֲמַר] רָאִיתִי | וְהִנֵּה מְנוֹרַת
זָהָב כְּלָה וְגִלָּה עַל־רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נִרְתְּיָהּ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה
- 3 מוֹצָקוֹת לַנֵּרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ: ג וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיְמִין
- 4 הַגִּלָּה וְאֶחָד עַל־שְׂמָאלָהּ: ד וַאֲעֵן וַאֲמַר אֶל הַמֶּלֶךְ הַדְּבָר בִּי
- 5 לֵאמֹר מָה אֵלֶּה אֲדֹנָי: ה וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ הַדְּבָר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי
- 6 הֲלוֹא יָדַעְתָּ מָה הִנֵּה אֵלֶּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: ו וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי
- לֵאמֹר זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זִרְבָּבֶל לֵאמֹר לֹא בְחִילִי וְלֹא בְכַח כִּי
- 7 אֶסְבְּרוּחִי אֶמַר יְהוָה צְבָאוֹת: ז מִי־אַתָּה הָרֹחֶגְדוֹל לִפְנֵי זִרְבָּבֶל
- לְמִישֹׁר וְהוֹצִיא אֶת־הָאֲבֹן הָרֹאשָׁה תִּשְׁאֲלוּת חֵן חֵן לָהּ:

4

¹ Benimle konuşan melek döndü ve beni uykusundan uyandırılan bir kişi gibi uyandırdı.

² Bana “Ne görüyorsun” dedi. “Gördüm!” dedim. “İşte – tepesinde kabı, üzerinde yedi kandiliyle, tamamen altından bir *Menora*. Tepesindeki [kaptan] yedi kandile yedi tüp iniyor.

³ Yanıbaşında iki zeytin ağacı var – biri kabın sağında, biri de solunda”.

⁴ Benimle konuşan meleğe yüksek sesle konuşup “Bunlar nedir efendim?” dedim.

⁵ Benimle konuşan melek sesini yükseltip “Bunların ne olduğunu bilmiyor musun?” dedi. “Hayır efendim” dedim.

⁶ Benimle yüksek sesle konuşup şöyle dedi: “Tanrı’nın Zerubavel’e sözüdür: ‘Kuvvetle değil; güçle de değil – Ruhum’la!’ diyor Toplulukların Efendisi.

⁷ Sen kimsin ey büyük dağ? Zerubavel’in önünde ovaya [dönüşeceksin] ve [Zerubavel] temel taşı ‘Zerafet; zerafet onundur [yani bu taşıdır]!’ sloganları arasında çıkaracak [ve dikecek]”.

Peraşa, *Mişkan* ve daha sonraları *Bet-Amikdaş*’ta yer alan *Menora*’nın her gün yakılması konusu ile başlar. *Aftara* ise, *Menora* ile ilgili bir öngörüyü ve bir meleğin bu öngörü ile ilgili kehanetsel açıklamalarını konu eder.

Dönemin *Koen Gadol*’u Yeoşua, Halkın lideri David Hanedanı’na mensup Zerubavel ve bu öngörüyü gören peygamber de Zeharya’dır. Peygamber tüm dünyanın, Tanrı’nın seçilmiş milleti olarak Bene-Yisrael’in liderliğini kabul edecekleri zamandan bahisle konuşmasına başlamaktadır. Bu dönemdeki lider de Yeuda kabilesine mensup ve David Hanedanı’ndan birisi olacaktır.

Peygamber daha sonra Babil sürgünü sırasında halkın büyük bölümünün kaybolmasına yol açan günahın bir kurbanı olan *Koen Gadol* Yeoşua’ya döner. Yeoşua’nın oğulları da başka milletlere mensup kadınlarla evlenmişler ve Yeoşua onları uyarmamıştır. Zeharya, kehanetinde Tanrı katındaki mahkemede Yeoşua’nın bu hatası sebebiyle Satan tarafından suçlandığını görür. Fakat Tanrı Yeoşua’yı savunmakta ve onu yangından kurtulan bir odun parçasına benzetmektedir. Yeoşua da tıpkı diğerleri gibi sürgünün getirdiği fiziksel ve manevi yıkımın alevleri arasında kalmıştı ve bu sebeple geçmişi yüzünden kınanamazdı. Bir melek, Yeoşua’ya özel *Koenlik* elbiselerini ve sarığı giydirir, fakat bundan böyle kural-lara uyması konusunda da onu uarmaktan geri kalmaz. Zira çocuklarının da kendisinden sonra *Koen Gadol* ünvanına sahip olacaklarından ve seçme hakları olmayıp sadece Tanrı’nın emirlerini yerine getirmek için hareket eden melekler arasında devamlı olarak ilerleyebileceğinden ancak bu sayede emin olabilecektir. Yeoşua’nın yoldaşları Hananya, Mişael ve Azarya, Zerubavel’i karşılamakta ve *Bet-Amikdaş*’ın köşe taşı görmesinde kendisine eşlik edeceklerdir.

Son olarak Zeharya içi yağla tam olarak dolu bir kap, yedi ışığa yağı getiren tüpler ve devamlı olarak yakacak sağlayan iki zeytin ağacının eşlik ettiği bir *Menora* görür. Bu da insanın her ihtiyacının Tanrı tarafından karşılandığını, fakat insanın da bunu hak etmek için gayret etmesinin gerekli olduğunu simgelemektedir. Tanrı istediği takdirde, geçit vermeyen dağlar bile üzerinde yaşanabilir ovalara dönüşecektir.

1 א וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון מִן־הַשְּׁטִים שְׁנַיִם־אֲנָשִׁים מִרְגְּלִים חָרָשׁ
 לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וְלִלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה
 2 זֹנָה וְשָׁמָּה רָחַב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה: ב וַיֹּאמֶר לְמַלְךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה
 3 אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחֲפֹךְ אֶת־הָאָרֶץ: ג וַיִּשְׁלַח
 מַלְךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחַב לֵאמֹר הֲוֹצִיָּאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיךְ
 4 אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתְךָ כִּי לַחֲפֹךְ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ: ד וַתִּקַּח הָאִשָּׁה
 אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתַּצְפֵּנּוּ וַתֹּאמֶר | כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא
 5 יָדַעְתִּי מֵאֵין הֵמָּה: ה וַיְהִי הַשָּׁעַר לִסְגֹּר בַּחֲשָׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ
 לֹא יָדַעְתִּי אָנָּה הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים רֹדְפוֹ מֵהָר אַחֲרֵיהֶם כִּי תִשְׁיָגוּם:
 6 ו וְהָיָא הָעֵלְתָם הַגָּגָה וַתִּטְמְנֶנּוּ בַּפֶּשֶׁתַּי הָעֵץ הָעֹרְכוֹת לָהּ
 7 עַל־הַגָּג: ז וְהָאֲנָשִׁים רֹדְפוֹ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל הַמַּעְבְּרוֹת
 8 וְהַשָּׁעַר סָגְרוּ אַחֲרָי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם: ח וְהָמָּה טָרְסוּ
 9 יִשְׁכָּבוּן וְהָיָא עָלְתָה עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג: ט וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים
 יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נִפְלְאָה אִמְתְּכֶם עָלֵינוּ
 10 וְכִי נִמְגּוּ כָל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם: י כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ
 יְהוָה אֶת־מִי יִם־סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם
 לְשֹׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּעֲבֹר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעֹוג אֲשֶׁר
 11 הִחְרַמְתֶּם אוֹתָם: יא וַנִּשְׁמַעַל וַיִּמָּס לְבַבְנוּ וְלֹא־קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ
 מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מַמְלָל
 12 וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת: יב וְעַתָּה הַשְׁבֵּעוּ־נָא לִי בַיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי
 עִמָּכֶם חֶסֶד וְעָשִׂיתֶם גַּם־אִתָּם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד וּנְתַתֶּם לִי אוֹת
 13 אֱמֶת: יג וְהַחֲיִיתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־אֲחֵי וְאֶת־אֲחֹתַי
 [אֲחִיּוֹתַי] וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־נַפְשֹׁתֵינוּ מִמּוֹת:
 14 יד וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַּחְתִּיכֶם לָמוֹת אִם לֹא תִגִּידוּ
 אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתַת־יְהוָה לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד
 וְאֱמֶת:

Aftarat Şelah Leha

Vayıslah Yeosua – Yeosua 2:1-24

2

¹ Yeosua bin Nun, “Gidip Ülke’yi ve [özellikle, oranın tümüne bedel dayanıklılığa sahip sınır şehri] Yeriho’yu görün” diyip, Şitim’den gizlice [ya da yerel halkın onların yanında konuşmaktan çekinmemeleri için sağır numarası yapmalarını veya çanak çömlek satıcısı kılığına girmelerini salık vererek] iki adamı casus [olarak] gönderdi. [Bu adamlar] İsmi Rahav olan fahişe [ya da hancı] bir kadının evine gelip orada [bir gece] yattılar.

² Yeriho kralına “İşte, bu gece Ülke’yi araştırmak üzere Bene-Yisrael’den adamlar geldi” diye bildirildi.

³ Yeriho kralı, Rahav’a “Sana gelen, evine gelmiş olan adamları [dışarı] çıkar, çünkü tüm Ülke’yi araştırmak üzere geldiler” diye [bir mesaj] gönderdi.

⁴ Kadın [casusların gelişinin keşfedildiğini önceden hissetmiş], iki adamı alıp [her birini ayrı yerlere] gizlemişti. [Kralın ulaklarına] “Evet, [bahsettiğiniz] adamlar bana geldiler; ama [siz söyleyene kadar] nereden olduklarını bilmiyordum” dedi.

⁵ “[Şehrin surlarındaki ana] Kapı karanlık [çöktüğünde] kapanmak üzereyken adamlar çıktılar. Adamların nereye gittiklerini bilmiyorum. Hemen peşlerine düşün ki onları yakalayabilesiniz.”

⁶ Ama [aslında] onları çatıya çıkarmış, çatıda [kurutulmak üzere] serilmiş keten saplarının içine gizlemişti.

⁷ [Kralın görevlendirdiği] Adamlar [casusların Yarden’i geçip Bene-Yisrael kampına katılmayı planladıkları düşüncesiyle] Yarden yolunda, [nehirin] geçit yerlerine kadar [olan bölgede boş yere] onların peşine düştüler. [Şehirdeki ana] Kapı, [eğer casuslar hâlâ şehirdeyseler, dışarı çıkamamaları amacıyla] takipçiler çıktıktan sonra arkalarından [hemen] kapatılmıştı.

⁸ [Casuslar] Henüz yatmamışlardı ki [Rahav] çatıya, yanlarına çıktı.

⁹ Adamlara “Tanrı’nın Ülke’yi size verdiğini, üzerimize korkunuzun düştüğünü ve Ülke’nin tüm sakinlerinin sizin önünüzde [korkudan] eridiklerini biliyorum” dedi.

¹⁰ “Çünkü Mısır’dan çıktığınızda Tanrı’nın Kızıldeniz’in sularını sizin önünüzde kuruttuğunu ve Yarden’in öte yanındaki imha etmiş olduğunuz iki Emori kralı Sihon ve Og’a yaptıklarınızı duyduk.

¹¹ Duyduk ve kalbimiz [korkudan] eridi. Önünüzde kimsenin ruhu [yani cesareti] kalmadı; zira Tanrınız Aşem – yukarıda göklerde ve aşağıda yeryüzünde [tek] Tanrı odur [ve kimse O’nunla başa çıkabileceğini aklından geçirmiyor].

¹² Ve şimdi [her şey açık olduğuna göre]; bana Tanrı’nın Adıyla yemin edin. Size iyilik ettiğim gibi, siz de babamın evine iyilik edin. Bana gerçek bir işaret verin [ve şehri ele geçirdiğinizde bu işareti tanıyarak] ¹³ babamı, annemi, erkek ve kız kardeşlerimi ve onlara ait her şeyi [ya da herkesi] hayatta bırakacak, canımızı ölümden kurtaracaksınız.”

¹⁴ Adamlar ona “[Eğer vereceğimiz işareti başkaları duyarsa, şehri ele geçirdiğimizde herkes aynısını yapmaya kalkar ve sizi ayırt etmemiz mümkün olmaz. Bu yüzden vereceğimiz işaretle ilgili Sözümüzü [kimseye] anlatmazsanız, [sizi öldürmeye kalkışan biri olduğu takdirde] canımızı sizin yerinize ölmek üzere [feda ederiz]” dediler, “Tanrı Ülke’yi bize verdiğinde sana iyilik ve hakikatle davranacağız.”

- 15 טו וַתּוֹרְדֵם בַּחֲבֹל בַּעַד הַחֲלוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה
- 16 וּבְחוֹמָהּ הִיא יוֹשֶׁבֶת: טז וַתֹּאמֶר לָהֶם הִהֲרָה לָכוּ פֶן־יִפְגְּעוּ בָכֶם
הַרְדָּפִים וְנַחֲבֹתֵם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוּב הַרְדָּפִים וְאַחַר
17 תֵּלְכוּ לְדַרְכְּכֶם: יז וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נָקִים אֲנַחְנוּ מִשְׁבַּעְתְּךָ
18 הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: יח הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים בָּאָרֶץ אֶת־תְּקוּלֹת חוּט
הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחֲלוֹן אֲשֶׁר הוֹרְדָתָנוּ בּוֹ וְאֶת־אֲבִיךָ
וְאֶת־אֹמֶךָ וְאֶת־אֲחִיךָ וְאֶת כָּל־בֵּית אֲבִיךָ תֹּאסֹפִי אֵלֶיךָ הַבֵּיתָהּ:
19 יט וְהָיָה כָּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדֹּלְתִי בֵיתְךָ | הַחוּצָה דָּמֹן בְּרֹאשׁוֹ וְאֲנַחְנוּ
נָקִים וְכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה אֹתְךָ בַּבַּיִת דָּמֹן בְּרֹאשׁוֹ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ:
20 כ וְאִם־תִּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיִינוּ נָקִים מִשְׁבַּעְתְּךָ אֲשֶׁר
21 הִשְׁבַּעְתָּנוּ: כא וַתֹּאמֶר כְּדַבְּרֵיכֶם כֵּן־הוּא וַתִּשְׁלַחֵם וַיֵּלְכוּ וַתִּקְשֹׁר
22 אֶת־תְּקוּלֹת הַשָּׁנִי בַּחֲלוֹן: כב וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הִהֲרָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת
יָמִים עַד־שָׁבוּ הַרְדָּפִים וַיִּבְקְשׁוּ הַרְדָּפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצְאוּ:
23 כג וַיֵּשְׁבוּ שָׁנִי הָאֲנָשִׁים וַיִּרְדּוּ מִהָרָר וַיַּעֲבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
24 בֶּן־נֹון וַיְסַפְּרוּ־לּוֹ אֶת כָּל־הַמַּצָּאוֹת אוֹתָם: כד וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְגַם־נִמְגּוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
מִפְּנֵינוּ:

¹⁵ [Konuşma bittikten ve belki casuslar biraz uyuduktan sonra, Rahav] Onları [komşuların fark etmemesi için] bir halatla pencereden [surların dışına] indirdi; zira evi surların [dış] duvarındaydı ve o da surlarda oturuyordu [yani şehir içinde başka bir evi de yoktu. Bu yardımla, Rahav *teşuva* yaparak Tanrı'ya, "gizli kalmak isteyen müşterilerimi bu şekilde eve alıyordum; şimdi beni bu pencere ve halat yoluyla yaptığım iyilik uğruna affet" dedi. Casusları indirmeden önce] ¹⁶ Onlara "Dağa doğru gidin ki takipçiler size rastlamasın" dedi. "Takipçiler dönene kadar üç gün orada saklanın; sonra yolunuza gidersiniz."

¹⁷ Adamlar ona "Bize ettirdiğin bu yeminden muaf olalım [yani yemini yerine getirmeme riskini almak istemiyoruz; bu nedenle şartı ayrıntılarıyla açıklıyoruz ve işareti yerine getirme sorumluluğu sana ait]" dediler.

¹⁸ "İşte, Ülke'ye geleceğiz. [O zaman] Bu kırmızı iplik[ten bükülmüş] sicimi bizi indirdiğin pencereye bağla. Babanı, anneni, kardeşlerini ve babanın tüm ailesini yanına eve topla.

¹⁹ Evinin kapısından dışarı çıkan her[hangi bir kişi olursa, ölümünün] vebali [onun] boynunadır ve biz muaf olacağız [zira böyle bir durumda onu koruyabilmemiz olanaksız]. Ama evde seninle olan her[hangi birine, onu öldürmek üzere] el uzatılırsa vebali boynumuzdur.

²⁰ Ve eğer [işarete dair] bu sözümüzü [başkalarına] anlattırsan, bize ettirdiğin bu yeminden muaf olacağız."

²¹ "Söylediğiniz gibi [olması] uygundur" diyip onları uğurladı ve gittiler. [Rahav] Kırmızı sicimi pencereye [kuşatma sırasında; ya da şehir ele geçirildiği zaman yerel halkın gözüne çarpmaması için hemen] bağladı.

²² [Adamlar] Gidip dağa ulaştılar ve takipçiler dönene kadar üç gün orada oturdular. Takipçiler yol boyunca [casusları] aradılar, ama bulamadılar.

²³ İki adam dönüp dağdan indiler ve [Yarden'i] geçtiler, Yeoşua bin Nun'a gelerek başlarına gelen her şeyi ona anlattılar.

²⁴ [Sözlerinin sonunda] Yeoşua'ya "[Sonuç şu] Ki, Tanrı tüm Ülke'yi elimize verdi ve Ülke'nin tüm sakinleri önümüzde [korkudan] eridiler."

Moşe'nin ardından Bene-Yisrael'in liderliğine getirilen Yeoşua, tıpkı kırk yıl önce olduğu gibi, Erets-Yisrael ile ilgili bilgi toplamak amacıyla iki tane casus görevlendirir. Ancak Yeoşua'nın gerek gördüğü keşif görevi, ilkinden çok farklı bir ruhla gerçekleştirilmiştir. Yeoşua'nın düşüncesi, Bene-Yisrael'in geçmişteki hatasını düzeltmek ve Halkı Erets-Yisrael'e girerken uygun bir yaklaşıma sokarak Tanrı'ya yönelik güveni tazelemektir. Ülke içine casusları göndererek Bene-Yisrael'in buraya girmesi için öngörülen zamanın gelip gelmediğini kontrol etmek istiyordu. (Her ne kadar Tanrı kendisine Yarden – Ürdün – Nehri'ni geçmesini emretmişse de, bunun için bir zaman belirtmemiştir.) Yeoşua'nın düşüncesine göre, Kenaan'daki yabancı halkın Bene-Yisrael'den korkuyor olması bu zamanın geldiğine dair yeterli bir işaret olacaktı. Bunu öğrenmek amacıyla casuslar Yeriho şehrinde oturan Rahav'ın evine gittiler. Kadın han sahibi olduğundan, halkın genel durumu hakkında bilgiye sahipti. Rahav, Tanrı'nın Bene-Yisrael için Mısır Çıkışı'nda yaptığı mucizeleri ve Sihon ve Og'un kuvvetli ordularının Bene-Yisrael karşısındaki mutlak mağlubiyetlerini duyan halkın "kalbinin eridiğini" söyleyince, casuslar da güven içinde, saldırıyı başlatmanın zamanının geldiğine kani oldular.

Yeoşua'nın bu şekilde bir keşif görevi belirlemesi, halka Erets-Yisrael'in fethinin Tanrı tarafından da destekleneceğini.

- 14 יָד וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לָכוּ וְנִלְכָּה
- 15 הַגִּלְגָּל וְנַחֲדָשׁ שָׁם הַמְּלוּכָה: טו וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם הַגִּלְגָּל וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת־שָׁאוּל לַפָּנִי יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים לַפָּנִי יְהוָה וַיִּשְׁמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אֲנָשָׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מָאד:
- 1 א וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְקוֹלְכֶם לְכָל
- 2 אֲשֶׁר־אָמַרְתֶּם לִי וְאִמְלִיךְ עָלֵיכֶם מֶלֶךְ: ב וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ |
- מִתְהַלֵּךְ לַפָּנִיכֶם וְאֲנִי זִקְנָתִי וְשִׁבְתִּי וּבְנֵי הַנֶּגֶם אִתְּכֶם וְאֲנִי
- 3 הִתְהַלֵּכְתִּי לַפָּנִיכֶם מִנְעָרִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה: ג הַנְּנִי עֲנֵנִי בִי נִגְד
- יְהוָה וְנִגְד מְשִׁיחוֹ אֶת־שׁוּר | מִי לְקַחְתִּי וַחֲמֹר מִי לְקַחְתִּי
- וְאֶת־מִי עֲשִׂקְתִּי אֶת־מִי רְצוֹתִי וּמִי־דְמִי לְקַחְתִּי כֹפֶר וְאַעֲלִים
- 4 עֵינַי בּוֹ וְאַשִּׁיב לָכֶם: ד וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשִׂקְתָּנוּ וְלֹא רְצוֹתָנוּ
- 5 וְלֹא־לְקַחְתָּ מִי־אִישׁ מְאוּמָה: ה וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עַד יְהוָה בָּכֶם
- וְעַד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא מִצְּאֹתָם בְּיַדִּי מְאוּמָה וַיֹּאמֶר עַד:
- 6 ו וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־מֹשֶׁה
- 7 וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֲשֶׁר הָעִלָּה אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: ז וְעַתָּה
- הִתִּיצְבוּ וְאַשְׁפֹּטָה אֹתְכֶם לַפָּנִי יְהוָה אֵת כָּל־צְדָקוֹת יְהוָה
- 8 אֲשֶׁר־עָשָׂה אֹתְכֶם וְאֶת־אֲבֹתֵיכֶם: ח כַּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרַיִם
- וַיִּזְעַקוּ אֲבֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן
- 9 וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַיֵּשְׁבוּ בְּמִקְוֹם הַזֶּה: ט וַיִּשְׁכְּחוּ
- אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכְּרוּ אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא שׁוֹרֵץ־בָּא חָצוֹר
- וּבִיד־פְּלִשְׁתִּים וּבִיד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלְחֲמוּ בָּם:

Aftarat Korah

Korah peraşasının okunduğu Şabat

Tamuz ayının Roş Hodeşi'ne rastlarsa, o güne özel Aftara [Aşamayim Kisi] okunur.

Vayomer Şemuel – Şemuel I 11:14 – 12:22

11

¹⁴ [Başlangıçta halkın bir bölümü ilk Yahudi kralı Şaul'un krallığını kabul etmemişti. Ancak Şaul, Amon kralı Nahaş'ı yenilgiye uğrattıktan sonra krallığı kabul gördü. Peygamber] Şemuel halka, “[Bugün kurtuluş günü. Artık hepiniz memnun olduğunuzu göre] Gelin [Erets-Yisrael'e girdiğimiz dönemde Aron ve Mişkan'ın bulunduğu ve bu yüzden hepiniz tarafından önemli bir merkez olarak görülen] Gilgal'e gidelim ve orada krallığı yenileyelim” dedi.

¹⁵ Tüm halk Gilgal'e geldi ve orada, Gilgal'de, Tanrı'nın Huzuru'nda Şaul'u [tekrar] kral ilan ettiler. Orada, Tanrı'nın Huzuru'nda Şelamim-kesimleri gerçekleştirdiler. Şaul ve Yisrael'in tüm adamları orada son derece büyük bir sevinç yaşadılar.

12

¹ Şemuel, tüm Yisrael'e [şöyle] dedi: “[Şu ana kadar söz söyleme hakkım yoktu; çünkü kral atamak istemediğim için, söylediğim her şeyi, benim liderlikten feragat etmeye yanaşmamam şeklinde yorumlayacaktınız. Ama artık] İşte, bana söylediğiniz her şeyde sizi dinledim ve üzerinize bir kral atadım.

² Ve şimdi, işte kral önünüzde yürüyecek [ve size liderlik edecek]. Bense [birden] ihtiyarlayıp kocadım [bu yüzden davalarınıza bakamayacağım]. İşte oğullarım sizinledir [yargı konusunda onlara güvenebilirsiniz. Ben, davalarınızı görmek için] Çocukluğumdan bu güne kadar önünüzde [şehirden şehre] dolaştım [bu yüzden hepiniz beni gayet iyi tanıyorsunuz].

³ İşte [karşınızdayım]! Tanrı'nın karşısında ve [O'nun] meshedilmiş [kralı Şaul'un] karşısında benim için [tanıklık] ifadesi verin. [İşlerimi görmek için] Kimin boğasını aldım, [davaları görmek üzere şehirden şehre gitmek için] kimin eşeğini aldım? Kime haksızlık ettim ve kimi ezdim? [Bir davayı saptırmak için] Kimin elinden bir bedel alıp gözlerimi ona yumdum? [Tüm iddialarınızı ortaya dökün] Ve size cevap vereyim.”

⁴ “Bize haksızlık etmedin, bizi ezmedin” dediler. “Kimsenin elinden bir şey almadın.”

⁵ Onlara “Bugün, Tanrı size karşı şahittir ve meshedilmiş [Şaul] şahittir ki elimde [bana ait olmayan] hiçbir şey bulmadınız” dedi. Şaul, oradaki herkes ya da Gökler'den gelen bir Ses] “Şahidim!” dedi.

⁶ Şemuel halka “Moşe ve Aaron'u [göreve] hazırlayarak atalarınızı Mısır Ülkesi'nden çıkaran Tanrı [benim adıma şahittir]” dedi.

⁷ Ve şimdi, dik durun, sizinle Tanrı'nın Huzuru'nda, Tanrı'nın siz ve atalarınız için yapmış olduğu tüm dürüstlükleri [yani size vermiş olduğu söze uyarak yaptığı şeyleri] tartışalım [çünkü Tanrı size o kadar büyük iyilikler yapmasına karşın, siz O'nun gözünde kötü olanı yaptınız].

⁸ Yaakov Mısır'a geldikten [ve Bene-Yisrael orada köleleştirildikten] sonra, atalarınız Tanrı'ya haykırdılar ve Tanrı, Moşe ile Aaron'u gönderdi; [onlar] atalarınızı Mısır'dan çıkardılar ve [verdikleri talimatlarla] onları buraya yerleştirdiler.

⁹ Ama [Bene-Yisrael,] Tanrıları Aşem'i unuttular ve [Tanrı] onları Hatsor baş kumandanı Sisera'nın, Peliştiler'in ve Moav kralının eline teslim etti [ve tüm bu düşmanlar, atalarınıza karşı] savaştılar.

י וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה

- וַיֹּאמְרוּ [וַיֹּאמְרוּ] חָטְאוּנוּ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת־יְהוָה וְנַעֲבֹד אֶת־הַבְּעֻלִּים
 11 וְאֶת־הַעֲשָׁתוֹת וְעַתָּה הִצִּילְנוּ מִיַּד אֱיִבֵינוּ וְנַעֲבֹדָךְ: יֵא וַיִּשְׁלַח
 יְהוָה אֶת־יִרְבֶּעֶל וְאֶת־בְּדֹן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׁמוּאֵל וַיֵּצֵל אֶתְכֶם
 12 מִיַּד אֱיִבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בְּטוֹחַ: יב וַתֵּרְאוּ כִּי נָחַשׁ מֶלֶךְ
 בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לֵי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיְהוֶה
 13 אֱלֹהֵיכֶם מִלְכְּכֶם: יג וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בַּחֲרַתֶּם אֲשֶׁר
 14 שָׁאַלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ: יד אִם־תִּירְאוּ אֶת־יְהוָה
 וְעַבַּדְתֶּם אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא תִמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתֶם
 גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מֶלֶךְ עֲלֵיכֶם אַחֵר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
 15 טו וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתָה
 16 יַד־יְהוָה בָּכֶם וּבְאַבְתֵּיכֶם: טז גַּם־עַתָּה הִתְיַצְבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדְּבָר
 17 הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֲשָׂה לְעֵינֵיכֶם: יז הֲלוֹא קִצִּיר־חֹטִים הַיּוֹם
 אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן קִלּוֹת וּמָטָר וַדְּעוּ וּרְאוּ כִּי־רָעַתְכֶם רַבָּה
 18 אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם בְּעֵינֵי יְהוָה לְשָׂאוֹל לָכֶם מֶלֶךְ: יח וַיִּקְרָא
 שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קִלְתָּ וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא
 19 כָּל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוּאֵל: יט וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם
 אֶל־שְׁמוּאֵל הַתְּפִלָּל בְּעַד־עַבְדֶּיךָ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶל־נָמוֹת
 כִּי־יִסְפְּנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רָעָה לְשָׂאֵל לָנוּ מֶלֶךְ:

¹⁰ [Atalarınız o zaman bile, sizin şimdi yaptığınız gibi bir kral istemediler. Onun yerine doğrudan] Tanrı'ya haykırdılar ve "Tanrı'yı terk edip, Baal ve Aştaret [adlı putlara] ibadet ederek hata ettik. Ama şimdi, bizi düşmanımızın elinden kurtar ve sana ibadet edelim" dediler.

¹¹ Tanrı [bunun üzerine] Yerubaal'ı [yani Gidon ben Yoaş'ı], BeDan'ı [yani Dan kabilesine mensup Şimşon'u], [Gilad'lı] Yiftah'ı ve Şemuel'i [yani beni] gönderdi ve halkı, çevredeki düşmanlarınızdan kurtardı; [bu sayede] güven içinde oturdunuz.

¹² "Ama [nedense] Amon-oğullarının kralı Nahaş'ın üzerinize geldiğini gördüğünüzde, bana 'Hayır' dediniz, '[biz bir hâkimin liderliğiyle savaşılan önceki nesiller gibi yapmayacağız. Savaşımızı yönetmek üzere] Üzerimizde bir kral hüküm sürsün.' Oysa [gerçek] kralınız, Tanrınız Aşem'dir [ve sizi kurtaran O'dur. Şu ana kadar olduğu gibi sizi yine bir hâkim aracılığıyla kurtaramaması diye bir şey söz konusu değildir].

¹³ "Ve şimdi [artık olan oldu]. İşte istediğiniz ve [savaşta başarılı olduğunuzu gördükten sonra gönülden] seçtiğiniz kralınız. İşte, Tanrı üzerinize bir kral atadı.

¹⁴ Eğer Tanrı'dan çekinir, O'na ibadet eder ve Sözü'nü dinleyip Tanrı'ya isyan etmezseniz, hem siz, hem de üzerinizde krallık eden kral, Tanrınız Aşem'in ardında olursunuz [ve size savaşlarda O önderlik eder; böylece uzun süre boyunca devamlılığınızı korursunuz].

¹⁵ Ancak eğer Tanrı'nın Sözü'nü dinlemez, Tanrı'ya isyan ederseniz, Tanrı'nın [cezalandırıcı] Eli üzerinizde olacaktır; [tıpkı geçmişte] atalarınızın üzerinde [olduğu gibi].

¹⁶ Şimdi de [bana, 'madem bir kral istememiz kötüydü, Tanrı neden Şaul'un kral olmasını kabul etti?' diye sorabilirsiniz. Ama bilin ki, Tanrı, yanlış olmasına rağmen bir isteği yerine getirebilir.] Dik durun ve görün Tanrı'nın gözlerinizin önünde yaptığı bu büyük şeyi. [İsteğinizin yanlış olduğunu size ispatlayacağız.]

¹⁷ Bugün buğday hasadı zamanı değil mi? Tanrı'ya sesleneceğim ve gök gürültüleriyle yağmur verecek [ve duam bunu başarıyorsa, elbette sizi düşmanınızdan kurtarmaya da yetecekti. Ama siz beni hakir gördünüz ve bir kralda direttiniz. Hasat mevsiminde yağmur yağması bir lanet belirtisidir ve Tanrı sebepsiz yere lanet işareti olan bir şey yapmaz. Buna rağmen gök gürültüsü ve yağmur verdiğine tanık olduğunuzda], bilecek ve göreceksiniz ki [beni hakir görüp] kendinize kral istemekle Tanrı'nın Gözü'nde yaptığınız kötülüğünüz büyüktür [ve Tanrı'nın bir isteği yerine getirmiş olması, o isteğin iyi bir istek olduğunun kanıtı değildir]."

¹⁸ Şemuel, Tanrı'ya seslendi ve Tanrı, o gün gök gürültüleri ve yağmur verdi. Tüm halk [gerçek Kral olan] Tanrı'ya ve [kendisini hakir görüp onun sağlığında bir kral istedikleri için, peygamberi] Şemuel'e karşı büyük bir korku duydu.

¹⁹ Tüm halk Şemuel'e "Kulların adına Tanrın Aşem'e dua et ki ölmeyelim; zira [anladık ki,] kendimize bir kral istemekle, [önceki] tüm günahlarımızın üstüne [büyük bir de] kötülük eklemiştik."

כ וַיֹּאמֶר

שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אֶל־תִּירָאוּ אֹתָם עֲשִׂיתֶם אֶת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת
 אֲךָ אֶל־תִּסּוּרוּ מֵאַחֲרַי יְהוָה וְעַבַּדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לִבְבְּכֶם:
 21 כֹּא וְלֹא תִסּוּרוּ כִּי | אַחֲרַי הִתְּהוּ אֲשֶׁר לֹא־יִוָּעִילוּ וְלֹא יִצְּלוּ
 22 כִּי־תִהְיוּ חֲמָה: כֹּכִי לֹא־יִטָּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בְּעֶבֶר שֶׁמֶן הַגָּדוֹל
 כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם לִי לְעָם:

²⁰ Şemuel halka “Korkmayın” dedi. “[Doğru;] Siz tüm bu kötülüğü yaptınız. Ancak [bu geçmişte kaldı. Şimdi; putlara kapılıp] Tanrı’nın peşinden ayrılmayın ve Tanrı’ya tüm kalbinizle hizmet edin.

²¹ [Tanrı’dan] Ayrılmayın [ve putperestliğe kapılmayın] çünkü [putperestliğin ardından gitmek] yarar sağlamayan, kurtuluş getirmeyen bir saçmalığın ardından [gitmek demektir]; ne de olsa [putlar] tamamen boş şeylerdir.

²² Tanrı, [şu ana kadar hep kendilerine yardımcı olup onlar uğruna büyük mucizeler gerçekleştirdiği için Bene-Yisrael’le birlikte anılan] Büyük İsmi uğruna, [İsmi’nin küçük düşmemesi için,] Halkı’nı terk etmeyecektir; zira Tanrı sizi Kendi Halkı yapacağına yemin etmiştir.

Korah’ın Moşe’ye karşı yönlendirdiği ayaklanma, onun, herkesin başlı başına bir kral olduğu bir ulus yaratma şeklindeki hayat görüşü ile kıvılcımlanmıştı. Moşe, böyle bir durumun hızla anarşiye dönüşeceğini görmüştü. Bireyler kendi başlarına ne kadar büyük insanlar olurlarsa olsunlar, onları yönetecek, yönlendirecek ve ulusal kaderine uygun yaşayan birbirine bağlı kişilerden oluşan bir ulusal birim haline getirecek bir lidere ihtiyaç vardır.

Bu otorite Tora olmalıdır, zira Tora, Tanrı’nın Sözü’dür. Bu nedenle, başka uluslardan farklı olarak, Yisrael’in bir krala, mutlak bir hükümdara ihtiyacı yoktu. Daha ziyade, *Sanedrin*’in liderliğindeki bir mahkemeler sisteminin eşliğinde görev yapan bir Tora otoritesinin, çoğunlukla bir peygamberin rehberliğinde yaşarlardı.

Kaderin garip bir cilvesi, Moşe’nin ulusal liderin işlevi hakkındaki anlayışının bayraktarlığını, ondan dört yüz yıl kadar sonra yaşamış olan ve Korah’ın soyundan gelen Şemuel’in yapmasıdır. Tanrı onun zamanına kadar ulus için hep üst düzeyli bir lider – bazen bir peygamber bazen de bir yargıç – sağlamıştı ve bundan sonra da aynısını yapmaması için bir nedeni yoktu. Bağımsız bir hükümdarın Şemuel’in planında yeri yoktu. Her Yahudi, Tora tarafından dikte edilen ve her nesildeki otoriteler tarafından açıklanan Tanrısal Kanun’a tabidir. Yine de, halk “diğer tüm uluslarda olduğu gibi” kendilerini yönetecek bir kral talebinde bulunduğu, Şemuel, Tanrı’nın onayıyla, Şaul’u ilk kral olarak atamıştır. Ancak peygamber, bir Yisrael kralının, diğer ulusların krallarından nasıl farklı olması gerektiğini tekrar tekrar vurgulamaktan geri kalmamıştır: Yisrael’in kralı, kaprisle hüküm sürmemeli, kişisel itibarını ulusun çıkarının üzerine yükseltmemelidir. Yisrael’in kralı, Tora’nın gösterdiği yolu takip etmekle, ulusun Tanrı’ya bağlılığını üst düzeyde tutmak ve korumakla, Yisrael’e kendisinin değil, Tanrı’nın asaletinin bir temsilcisi olacak şekilde rehberlik etmekle yükümlüdür.

1 א ויפתח הגלעדי הִיה גִּבּוֹר חֵיל וְהוּא בֶן־אִשָּׁה זֹנָה וַיֵּלֶד גִּלְעָד
 2 אֶת־יִפְתָּח: ב וַתֵּלֶד אִשָּׁת־גִּלְעָד לוֹ בָּנִים וַיַּגְדְּלוּ בְנֵי־הָאִשָּׁה
 וַיַּגְרִשׁוּ אֶת־יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־תִנָּחַל בְּבֵית־אֲבִינוּ כִּי בֶן־אִשָּׁה
 3 אַחֲרֵת אַתָּה: ג וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפָּנָי אֲחִיו וַיָּשָׁב בָּאָרֶץ טוֹב
 4 וַיִּתְּלַקְטוּ אֶל־יִפְתָּח אֲנָשִׁים רִיקִים וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ: ד וַיְהִי
 5 מִיָּמִים וַיִּלְחַמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל: ה וַיְהִי כִּאֲשֶׁר־נִלְחַמוּ
 בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכוּ זִקְנֵי גִלְעָד לִקְחַת אֶת־יִפְתָּח מֵאָרֶץ
 6 טוֹב: ו וַיֹּאמְרוּ לִיִּפְתָּח לָכֵה וְהָיִיתָ לָּנוּ לְקָצִין וְנִלְחַמָּה בְּבְנֵי
 7 עַמּוֹן: ז וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזִקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אוֹתִי
 וַתַּגְרִשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי וּמָדוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עֲתָה כִּאֲשֶׁר צָר לָכֶם:
 8 ח וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח לָכֵן עָתָה שָׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהִלַּכְתָּ
 עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בְּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָּנוּ לְרֹאשׁ לְכֹל יוֹשְׁבֵי גִלְעָד:
 9 ט וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל־זִקְנֵי גִלְעָד אִם־מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם
 בְּבְנֵי עַמּוֹן וְנָתַן יְהוָה אוֹתָם לִפְנֵי אֲנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ:
 10 י וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי־גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח יְהוָה יְהִי שְׁמֵעַ בִּינוֹתֵינוּ אִם־לֹא
 11 כַּדְּבָרֶךָ כֵּן נַעֲשֶׂה: יא וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם־זִקְנֵי גִלְעָד וַיְשִׁימוּ הָעָם
 אוֹתוֹ עָלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקָצִין וַיִּדְּבַר יִפְתָּח אֶת־כָּל־דְּבָרָיו לִפְנֵי
 12 יְהוָה בַּמִּצֵּפָה: יב וַיִּשְׁלַח יִפְתָּח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן
 13 לֵאמֹר מַה־לִּי וְלָךְ כִּי־בָאתָ אֵלַי לְהִלָּחֵם בָּאָרֶץ: יג וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
 בְּנֵי־עַמּוֹן אֶל־מַלְאָכָיו יִפְתָּח כִּי־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אֲרָצִי בַּעֲלוֹתָיו
 מִמִּצְרַיִם מֵאֶרְצוֹ וְעַד־הַיַּבֵּק וְעַד־הַיַּרְדֵּן וְעַתָּה הִשְׁבֵּה אֶתְּחֵן
 בְּשָׁלוֹם:

Aftarat Hukat

*Hukat ve Balak peraşaları bazı yıllarda (Diaspora'da) birlikte okunur.
Böyle zamanlarda Balak peraşasının Aftarası [Veaya Şeerit] okunur.*

Hukat peraşasının okunduğu Şabat

Tamuz ayının Roş Hodeşi'ne rastlarsa, o güne özel Aftara [Aşamayim Kisi] okunur.

Veyiftah Agiladi – Şofetim 11:1–33

11

¹ Giladi Yiftah cesur bir savaşçıydı ve [babası Gilad onunla evlenmeden birlikte yaşadığı için] fahişe [olarak tanımlanan bir odalığın] oğluydu; [ama buna rağmen herkes] Gilad[’ın] Yiftah’a baba oldu[ğunu biliyordu].

² Gilad’ın [evlenmiş olduğu] hanımı, ona oğullar doğurmuş, bu kadının oğulları büyüyünce Yiftah’ı [aileden zorla] uzaklaştırarak, ona “Sen babamızın evinde miras almayacaksın; çünkü başka bir kadının oğlusun” demişlerdi.

³ [Böylece] Yiftah, kardeşleri yüzünden kaçmış, Tov [adlı bir adamın] topraklarına yerleşmişti. Yiftah’ın çevresinde [çeşitli yerlerden] aylak insanlar toplanmıştı ve [bu kişiler] onunla [savaşa] çıkarlardı.

⁴ Uzun bir süre sonra, Amon-oğulları Yisrael ile savaştılar.

⁵ Amon-oğulları Yisrael ile savaştıklarında Gilad [ailesinin ya da bölgesinin] ileri gelenleri [yaptığı savaşlarda başarılı olduğunu bildikleri] Yiftah’ı Tov’un bölgesinden almak üzere gittiler.

⁶ Yiftah’a “Gel bizim komutanımız ol ve Amon-oğullarına karşı savaşalım” dediler.

⁷ Ama Yiftah, Gilad ileri gelenlerine, “Siz benden nefret ederek [kardeşlerimle bir olup] beni babamın evinden uzaklaştırmamış mıydınız?” dedi. “[Eğer bana karşı tavrınızdan pişmanlık duyuyor olsaydınız, daha önce gelirdiniz.] Bana neden şimdi [yani] sıkıntıdayken geldiniz?”

⁸ Gilad ileri gelenleri Yiftah’a “[Öyle düşünme]” dediler. “[Sorun sadece başımızdaki dert olsaydı, ulaklar göndererek konuyu hallederdik. Ama gerçekten pişmanınız.] Sana bu yüzden [şahsen] döndük. Bizimle gel ve Amon-oğullarına karşı savaş. [Bunu sadece kendi şahsımız adına söylemiyoruz.] Hepimizin, tüm Gilad sakinlerinin reisi olacaksın.”

⁹ Yiftah, Gilad ileri gelenlerine cevap verdi: “Eğer siz beni Amon-oğullarına karşı savaşmam için çağırdıysanız ve Tanrı onları önüme teslim ederse [sizin reisiniz olmak elbette hakkımdır. Ama siz beni gerçekten reis olarak istiyorsanız bunu kanıtlayın:] Ben [şimdiden] sizin reisiniz olmalıyım.

¹⁰ Gilad ileri gelenleri Yiftah’a “Tanrı, aramızda [bizi] dinliyor [ve tanıktır. Yemin ediyoruz ki] Söylediğin gibi yapacağız.”

¹¹ [Böylece] Yiftah, Gilad ileri gelenleriyle birlikte gitti. Halk onu, üzerine, [söz verildiği gibi hemen, savaştan önce] reis ve komutan olarak atadı. [Halkın çoğunluğu Mitspa’da toplandığı için Şehina orada barınıyordu. Böylece] Yiftah, Mitspa’da Tanrı’nın Huzuru’nda [aralarındaki anlaşmanın ve ettiği duanın] tüm sözlerini konuştu.

¹² Yiftah, Amon-oğulları kralına elçiler gönderip [şöyle] dedi: “Senle aramızda ne [sorun] var ki ülkemde savaşmak üzere bana geldin?”

¹³ Amon-oğullarının kralı, Yiftah’ın elçilerine “[Savaşa geldim,] Çünkü Yisrael, Mısır’dan çıktığında Arnon’dan Yabok’a ve Yarden’e kadar toprağını aldı. Ve şimdi, oraları [savaşa gerek kalmadan] barışla geri ver” dedi.

- 14 יָד וַיֹּסֶף עוֹד יִפְתָּח וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן:
- 15 טו וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח לֹא־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אַרְצָן מוֹאָב
- 16 וְאֶת־אַרְצָן בְּנֵי עַמּוֹן: טז כִּי בַעֲלוֹתָם מִמִּצְרַיִם וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר
- 17 עַד־יַם־סוּף וַיָּבֹא קִדְשָׁה: יז וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים | אֶל־מֶלֶךְ
- 18 אֱדוֹם | לֵאמֹר אֶעֱבְרָה־נָּא בְּאַרְצְךָ וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ אֱדוֹם וְגַם
- 19 אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח וְלֹא אָבָה וַיָּשָׁב יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשׁ: יח וַיֵּלֶךְ
- בַּמִּדְבָּר וַיָּסֹב אֶת־אַרְצָן אֱדוֹם וְאֶת־אַרְצָן מוֹאָב וַיָּבֹא מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ
- לְאַרְצָן מוֹאָב וַיַּחֲנוּ בְּעֵבֶר אַרְנוֹן וְלֹא־בָאוּ בְּגִבּוֹל מוֹאָב כִּי אַרְנוֹן
- 19 גִּבּוֹל מוֹאָב: יט וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי
- מֶלֶךְ חֲשַׁבּוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ יִשְׂרָאֵל נַעֲבְרָה־נָּא בְּאַרְצְךָ עַד־מְקוֹמִי:
- 20 כ וְלֹא־הָאֱמִין סִיחֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עָבַר בְּגִבּוֹלוֹ וַיֹּאסֶף סִיחֹן
- 21 אֶת־כָּל־עַמּוֹ וַיַּחֲנוּ בִּיהָצָה וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל: כא וַיִּתֵּן יְהוָה
- אֶל־הַיִּשְׂרָאֵל אֶת־סִיחֹן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּכּוּם וַיִּירָשׁ
- 22 יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־אַרְצָן הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַהִיא: כב וַיִּירָשׁוּ אֶת
- כָּל־גִּבּוֹל הָאֱמֹרִי מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֵּק וּמִן־הַמִּדְבָּר וְעַד־הַיַּרְדֵּן:
- 23 כג וְעַתָּה יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹרִישׁ אֶת־הָאֱמֹרִי מִפְּנֵי עַמּוֹ
- 24 יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּירָשֵׁנוּ: כד הֲלֹא אַתָּה אֲשֶׁר יוֹרִישֶׁךָ כְּמוֹשׁ אֱלֹהֶיךָ
- אוֹתָן תִּירָשׁ וְאַתָּה כָּל־אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִפְּנֵינוּ אוֹתָן
- 25 נִירָשׁ: כה וְעַתָּה הֵטוֹב טוֹב אַתָּה מִבְּלָק בְּוַצְפוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב
- 26 הָרֹב רַב עַם־יִשְׂרָאֵל אִם־נִלְחָם נִלָּחֵם בָּם: כו בְּשִׁבְתִּי יִשְׂרָאֵל
- בְּחֲשַׁבּוֹן וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְעָרָעוֹר וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְכָל־הָעָרִים אֲשֶׁר עַל־יַדִּי
- אַרְנוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמִדּוּעַ לֹא־הִצַּלְתָּם בָּעֵת הַהִיא:

¹⁴ Yiftah Amon-oğulları kralına bir kez daha elçiler gönderdi.

¹⁵ Ona “[Her şeyden önce, senin söylediğin Arnon’dan Yabok’a kadar olan bölge, çoğunlukla Moav’a ait. Ama] Yisrael, Moav-oğullarının topraklarını [bile almadı] ve [aynı şekilde] Amon-oğullarının topraklarını [da] almadı” dedi.

¹⁶ “Zira Mısır’dan çıktıklarında, Yisrael çölde Kızıldeniz’e kadar yürümüş ve [Edom’un güneyinde kalan] Kadeş’e gelmişti.

¹⁷ Yisrael, Edom kralına elçiler gönderip ‘Lütfen ülkenden geçeyim’ demiş, ama Edom kralı dinlememişti. [Yisrael, benzer bir mesajı] Moav kralına da göndermiş, ama [o da kabul etmeye] yanaşmamıştı. [Böylece] Bene-Yisrael [bir süre] Kadeş’te kalmış,

¹⁸ [sonra da] çölde yürüyerek Edom ülkesiyle Moav ülkesinin çevresini dolaşmış, Moav ülkesinin doğusuna gelmiş, Arnon’un ötesinde kamp kurmuştu, ama Moav mıntıkasına girmemişlerdi; zira Arnon, Moav’ın sınırıydı [ve Moav topraklarına girmek istememişlerdi].

¹⁹ Yisrael [oradan] Emori kralı, Heşbon kralı Sihon’a elçiler göndermiş, Yisrael ona ‘Lütfen, yurduma [ulaşana] kadar ülkenden geçeyim’ demişti.

²⁰ Ama Sihon, [bunun bir hile olduğunu düşünerek] mıntıkasından geçirmek üzere Yisrael’e inanmamıştı. Sihon tüm halkını toplamış, Yatsa’da kamp kurup Yisrael ile savaşmıştı.

²¹ Yisrael’in Tanrısı Aşem, Sihon’u ve tüm halkını Yisrael’in eline vermiş ve [Bene-Yisrael onları] imha etmiş, [böylece] Yisrael o bölgede yaşayan Emoriler’in tüm topraklarını miras almıştı.

²² [Güneyde] Arnon’dan [kuzeydeki] Yabok’a ve [doğudaki] çölden [batıda] Yarden’e kadar Emori mıntıkasının tümünü ele geçirmişlerdi [yani buraları senin iddia ettiğin gibi Amon’dan değil, Emoriler’den almışlardı].

²³ “Ve şimdi... Yisrael’in Tanrısı Aşem, Halkı Yisrael’in önünden Emori’yi sürmüşken, sen [Yisrael’i] mi süreceksin?” [dedi Yiftah ve alay ederek ekledi:]

²⁴ İlahın Kemoş senin için nereyi [=nerenin halkını] sürerse orayı almayacak mısın? [Ama işte, o kadar yıl bu topraklar Emoriler’in elindeyken senin ilah saydığın şeyin hiçbir etkisi olmadı. Oysa aynı yerleri biz Emoriler’den alabildik; yani] biz, Tanrımız Aşem’in önümüzden sürdüklerinin hepsini[n toprağını] aldık.

²⁵ “Ve şimdi; sen Moav kralı Balak ben Tsipor’dan daha mı iyisin? [Bu toprakların sana ait olduğu iddiasıyla] Gerçekten Yisrael ile tartışıp onunla savaşacak mısın?

²⁶ “Yisrael Heşbon ve çevre kasabalarında, Aror [=Aroer] ve çevre kasabalarında ve Arnon’un kıyısındaki tüm şehirlerde [yaklaşık] üç yüz senedir otururken, [bu toprakları] neden o zaman [zarfında] kurtarmadın? [O kadar yıl boyunca Amon kralları neredeydi?]

כֹּז וְאֹנְכִי

27

לֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה עָשָׂה אֵתִי רָעָה לְהַלְחֵם בִּי יִשְׁפֹּט יְהוָה
הַשֹּׁפֵט הַיּוֹם בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי עַמּוֹן כֹּחַ וְלֹא שָׁמַע מִלֶּךְ 28

בְּנֵי עַמּוֹן אֶל־דְּבָרֵי יִפְתָּח אֲשֶׁר שָׁלַח אֵלָיו: כֹּט וְתַחֲזִי 29

עַל־יִפְתָּח רוּחַ יְהוָה וַיַּעֲבֹר אֶת־הַגִּלְעָד וְאֶת־מִנְשָׁה וַיַּעֲבֹר
אֶת־מִצְפָּה גִלְעָד וּמִמִּצְפָּה גִלְעָד עָבַר בְּנֵי עַמּוֹן: 30 וַיֵּדֶר יִפְתָּח

נָדָר לַיהוָה וַיֹּאמֶר אִם־נָתַן תָּתִן אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן בִּידִי: 31 זֶה וְהָיָה
הַיּוֹצֵא אֲשֶׁר יֵצֵא מִדֹּלְתִי בֵיתִי לִקְרָאתִי בְּשׁוּבִי בְּשָׁלוֹם מִבְּנֵי

עַמּוֹן וְהָיָה לַיהוָה וְהַעֲלִיתָהּ עֹלָה: 32 זֶב וַיַּעֲבֹר יִפְתָּח

אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן לְהַלְחֵם בָּם וַיִּתְּנָם יְהוָה בְּיָדוֹ: 33 זֶג וַיִּכְּסּוּ מַעְרוֹעֲרוֹ

וְעַד־בּוֹאָרְךָ מִנֵּית עֲשָׂרִים לִיר וְעַד אֲבָל כְּרָמִים מִכָּה גְדוֹלָה מְאֹד

וַיִּכְנְעוּ בְּנֵי עַמּוֹן מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

²⁷ [Sonuç olarak] Ben, sana [bana karşı savaşmanı gerektirecek] bir hata işlemedim, ama sen benimle savaşarak bana kötülük ediyorsun. Yargıç Aşem, bugün Yisrael-oğullarıyla Amon-oğulları arasında yargılasın!”

²⁸ Ancak Amon-oğulları kralı Yiftah'ın kendisine gönderdiği sözlerini dinlemedi.

²⁹ Tanrı'nın [cesaret] Ruhu Yiftah'ın üzerinden geçti. [Yiftah savaşa gitmek üzere] Gilad'ı ve Menşe'yi geçti, Mitspe Gilad'ı geçti ve Mitspe Gilad'dan Amon-oğullarına [karşı savaş] geçti.

³⁰ Yiftah Tanrı Adına bir vaatte bulunarak “Eğer Amon-oğullarını kesin olarak elime verirsen, ³¹ Amon-oğullarından selametle döndüğümde evimin kapısından karşıma çıkacak olan, Tanrı Adına [kutsal] olacak ve [eğer *korban* olmaya uygunsa] onu *Ola-korbanı* olarak sunacağım.”

³² Yiftah, onlarla savaşmak üzere Amon-oğullarına geçti ve Tanrı onları onun eline verdi.

³³ [Yiftah ve ordusu] Onları Aroer'den, Minit yakınlarına kadar yirmi şehirde ve Keramim düzlüğüne kadar son derece şiddetli bir kıyımla vurdu ve Amon-oğulları Bene-Yisrael'in önünde sindiler.

Peraşa'da Moşe Rabenu, Emori kralı Sihon'a elçiler göndererek, Erets-Yisrael'e giderken topraklarından geçmelerine izin vermesini rica eder. Fakat Sihon buna olumsuz yanıt vermekle kalmaz ve tüm ordusuyla Bene-Yisrael'in karşısına çıkar. Tanrı, savaşın Bene-Yisrael'in lehinde gelişmesinin sağlar ve Sihon'un toprakları Bene-Yisrael'in eline geçer. Tora, bu toprakların aslında Moav milletine ait olduğunu, sonraları Emoriler tarafından ele geçirildiğini belirtir. Böylece, Bene-Yisrael, Moaviler'le savaşmamasına karşın, onların topraklarını ele geçirmiş olur.

Yüzyıllar sonra, Moav'la akrabalık bağları olan (her iki millet de Lot'un soyundan gelmektedir) Amon ulusunun kralı, bu toprakları geri almak için saldırıya geçer. Böylece tarihin en eski diplomatik temaslarından birini bu *Aftara*'da okuruz. Bene-Yisrael'in o dönemdeki lideri Yiftah, Amon kralının söz konusu topraklar üzerindeki hak iddiasını reddeder ve barışçıl yoldan isteklerini geri çekmeyi teklif ve tavsiye eder. Fakat uyarılarına kulak asılmayınca savaş patlak verir ve Tanrı'nın yardımı ile Amon ordusu bozguna uğratılır.

Aftara ve *Peraşa* arasındaki bir başka bağlantı da, Tanrı'nın tarzının, hem *Peraşa* hem de *Aftara*'da altı çizilen anlaşılmazlığıdır. *Para Aduma* ile temsil edilen *Hoklar* ile bir odalığın oğlu olmasına ve halk tarafından aşağılanmasına karşın Tanrı tarafından Bene-Yisrael'i kurtarmak üzere görevlendirilen ve bunda başarılı olan Yiftah'ın durumu, insan zekâsına fazla gelen şeylerdir. Sonuç olarak, Tanrı'nın hesaplarını anlamak her zaman mümkün olmayabilir.

וְהָיָה

1 | שְׁאֵרִית יַעֲקֹב בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים כְּטֹל מֵאֵת יְהוָה כְּרַבִּיבִים
 7 עָלֵי־עֶשֶׂב אֲשֶׁר לֹא־יִקְוָה לְאִישׁ וְלֹא יִיחַל לְבָנִי אָדָם: ז וְהָיָה
 שְׁאֵרִית יַעֲקֹב בְּגוֹיִם בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים כְּאֲרִיֵּה בְּבַחֲמוֹת יָעַר
 8 כְּכַפִּיר בַּעֲד־רֵי־צֹאן אֲשֶׁר אִם עֹבֵר וְרָמַס וְטָרַף וְאֵין מִצִּיל: ח תִּרְם
 9 יָדְךָ עַל־צִרְיָךְ וְכָל־אֹיְבֶיךָ יִכְרְתוּ: ט וְהָיָה בַּיּוֹם־הַהוּא
 10 נֶאֱמַר־יְהוָה וְהִכְרַתִּי סוּסֶיךָ מִקֶּרְבְּךָ וְהִאֲבֹדְתִי מִרְכַּבְתֶּיךָ: י וְהִכְרַתִּי
 11 עָרֶיךָ אֲרָצְךָ וְהִרְסֹתִי כָל־מִבְצָרֶיךָ: יא וְהִכְרַתִּי כְשָׁפִים מִיָּדְךָ
 12 וּמַעֲוֹנִים לֹא יִהְיוּ־לָךְ: יב וְהִכְרַתִּי פְסִילֶיךָ וּמִצְבוֹתֶיךָ מִקֶּרְבְּךָ
 13 וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה עוֹד לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: יג וְנִתְּשָׁתִּי אֲשִׁירֶיךָ מִקֶּרְבְּךָ
 14 וְהִשְׁמַדְתִּי עָרֶיךָ: יד וְעָשִׂיתִי בָאָף וּבַחֲמָה נָקַם אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
 לֹא שָׁמְעוּ:

1 א שָׁמְעוּ־נָא אֶת אֲשֶׁר־יְהוָה אָמַר קוֹם רִיב אֶת־הַהָלִים וְתִשְׁמַעְנָה
 2 הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ: ב שָׁמְעוּ הָרִים אֶת־רִיב יְהוָה וְהֵאֲתָנִים מִסְּדֵי אֲרָץ
 3 כִּי רִיב לִיהוָה עַם־עַמּוֹ וְעַם־יִשְׂרָאֵל יְתוֹכַח: ג עַמִּי מִה־עָשִׂיתִי לָךְ
 וּמִה־הִלָּאתִיךָ עֲנֶה בִּי:

Aftarat Balak

Veaya Şeerit – Miha 5:6 – 6:8

5

⁶ Yaakov'un, [tarihin en son savaşında uluslara liderlik edecek olan Magog kralı Gog ve yanındakilerin oluşturduğu] kalabalık halkların arasında arta kalanları, Tanrı'nın yanından [gelen] çiy gibi, otların üzerindeki yağmur damlaları gibi olacak – [nasıl] ki [yağmur ve çiye ihtiyaç duyan bir kişi, bu konuda] ümidini kimseye bağlamaz ve insanoğlundan beklentisi olmaz [ise, aynı şekilde, Yisrael'in, düşmanların şiddetli saldırısı sonucu Yeruşalayim'e toplanacak olan arta kalanları da artık insanlardan ya da müttefiklerden medet ummayıp, tüm ümidini Tanrı'ya bağlayacak].

⁷ Yaakov'un, uluslar içinde, kalabalık halkların arasında arta kalanları[nın lideri olacak kral *Maşiah*], ormanın hayvanlarına [hükmeden] aslan gibi, davar sürülerine [tek başına hâkim olabilen] genç bir aslan gibi olacak – [nasıl] ki [etraftakiler ne kadar kalabalık olursa olsun, bu hayvanlardan biri aslanın önünden] geçti[ği takdirde, aslan, avını oracıkta yemek için] ezdiğinde [ya da yavrularına götürmek üzere pençesiyle] yırttığında [artık avı] kurtaracak [kimse] yok [ise, aynı şekilde *Maşiah*'ın liderliğindeki Yisrael de, kendisini Yeruşalayim'de kuşatan Gog ve Magog'u büyük nüfusuna rağmen imha edecek.]

⁸ Elin'i hasımlarına karşı kaldıracaksın ve tüm düşmanların kesilip atılacak!

⁹ O gün – Tanrı'nın Sözü – arandan atlarını kesip atacak, savaş arabalarını yok edeceğim [yani kurtuluşunuz askeri gücünüz sayesinde olmayacak; bunları yok edeceğim ki sadece Bana güvenesiniz. Bu nedenle size savaş teçhizatı tedarik edeceğine güvendiğiniz müttefiklerinize yönelik beklentinizi de yok edeceğim. Savaştan sonra da artık tam bir barış olacak ve savaş teçhizatına hiç ihtiyaç kalmayacak.].

¹⁰ Ülken'deki [surlu] şehirleri[n surlarını] ortadan kaldıracığım ve tüm kalelerini yıkacağım [zira artık böyle korunaklı yerleşim birimlerine gereksinim kalmayacak, bundan böyle açık şehirlerde oturacaksınız].

¹¹ Elinden büyüü keseceğim ve [artık] kâhinlerin olmayacak [çünkü sana sürekli olarak nezaret ettiğimi sonunda kavrayacak, bu saçmalıklara gereksinim duymayacaksın].

¹² İçinden, putlarını ve [putperestlik için dikilmiş] anıtları kesip atacağım; artık [Ben'den başka hiçbir güç olmadığını anlayacak,] elinin ürünleri [olan bu şeylere] eğilmeyeceksin.

¹³ İçinden, aşeralarını kökten koparacağım ve düşmanlarını imha edeceğim.

¹⁴ [Böylesi bir intikamı hiç] Duymamış [ya da Tora'yı dinlemeyi reddetmiş] olan uluslara karşı hiddet ve gazapla intikam gerçekleştireceğim.

6

¹ Şimdi Tanrı'nın söylediğini dinleyin! Kalk, [sen, peygamber Miha; Atalar'ı simgeleyen] dağların [karşısında, Yisrael ile kıyasıya] tartış ve [Anneler'i simgeleyen] tepeler sesini duysun!

² [Şöyle konuş:] Tanrı'nın davasını dinleyin ey dağlar, ey yeryüzünün güçlü temelleri [olan siz Atalar]! Çünkü Tanrı'nın Halkı'na karşı davası var ve Yisrael ile tartışacak.

³ [Şöyle diyor Tanrı:] Halkım! Senin için neler yaptım [ne iyilikler gerçekleştirdim, iyi düşün]! Sana [Bana hizmet etmeni emrettiğimde] ne angarya verdim? [Çok mu yordum seni? Varsa bir diyeceğin] Bana karşı tanıklık et!

- 4 ד כִּי הֶעֱלִיתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִבֵּית
- 5 עֲבָדִים פָּדִיתִיךָ וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמִרְיָם: ה עַמִּי
- זְכַר־נָא מִה־יָּעֵץ בָּלָק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמִה־עָנָה אֹתוֹ בְּלָעַם בֶּן־בְּעֹזֵר
- 6 מִן־הַשָּׂטִיִּם עַד־הַגִּלְגָּל לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת יְהוָה: ו בַּמָּה אֶקְדָּם
- יְהוָה אֲכַף לֵאלֹהֵי מָרוֹם הָאֶקְדָּמְנוּ בְּעוֹלוֹת בַּעַלִּים בְּנֵי שָׁנָה:
- 7 ז הִירָצָה יְהוָה בְּאַלְפֵי אֵילִים בְּרַבָּבוֹת נְחֹלֵי־שָׁמַן הָאֵתָן בְּכוֹרֵי
- 8 פִּשְׁעֵי פָרִי בְטָנִי חֲטָאת נַפְשִׁי: ח הִגִּיד לָךְ אָדָם מִה־טוֹב
- וּמִה־יְהוָה דּוֹרֵשׁ מִמֶּךָ כִּי אִם־עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהִצָּנֵעַ
- לָכֶת עִם־אַלְהֶיךָ:

⁴ [Senin için neler yapmadım] Ki! Seni Mısır Ülkesi'nden çıkardım, köle evinden kurtardım [o zaman bile senden çok şey istemedim]. Önünde [liderlik etmek üzere buna uygun insanlar görevlendirdim – ki bir derdin varsa ona anlatabilesin ve ondan da cevap alabilesin. Sana kanunları verip öğretmesi için] Moşe'yi, [günahlarına onarım sağlaması için] Aaron'u ve [kadınları eğitmesi için] Miryam'ı gönderdim.

⁵ Halkım! Moav kralı Balak'ın ne tasarladığını ve Bilam'ın ona ne cevap verdiğini [“Ne öfkesi uyandırayım? Aşem öfkelenmemiş!” dediğini] hatırla lütfen! [Şitim'de Bana karşı çok ağır günah işlemene rağmen seni] Şitim'den, [Erets-Yisrael'in içindeki] Gilgal'e [ulaştırana] kadar [mucizeler yaptığımı, geçmen için Yarden'in sularını kuruttuğumu hatırla. Tüm bunları] Tanrı'nın dürüst hareketlerini [ve seninle yaptığım antlaşmaya, sen bunu hak etmeyen davranışlar göstermene rağmen bağlı kaldığımı] bilmen için [yaptım].

⁶ [Ve eğer] “Huzurun'a neyle çıkayım Tanrım? Yücelerin Tanrısı'na [ne getirerek] eğileyim? *Ola-kurbanlarıyla* mı çıkayım Huzurun'a? İlk yaşını süren buzağılarla mı?

⁷ Tanrı [*korban* için] binlerce koçla, [*Minha-kurbanının* üzerine dökmek için] onbinlerce yağ ırmağı ile memnun olur mu? [Yok, eğer normal *korbanlar* yeterli değilse] Suçum[*u affettirmek için kurban olarak*] *behorumu*, canımın hatası için karnımın meyvesini mi vereyim?” [diyorsan,

⁸ Tanrı] Sana neyin iyi olduğunu ve Tanrı'nın senden ne talep ettiğini [zaten daha önceden] söyledi: [Getireceğin tüm *korbanlardan* daha önemli bir şey var: Senden isteğim,] Adaleti yerine getirmen [akranına haksızlık etmemen ve onu aldatmaman, aksine] iyiliği sevmen [karşılık beklemeden iyilik yapman] ve Tanrı'nla tevazu içinde [gösteriştan uzak, saygıyla ve O'na karşı huşu ve çekinme duygusuyla] yürümenden ibarettir.

Peygamber Miha kehanetinde, Mısır Çıkışı'nın ardından gelen kırk yıllık çöl yolculuğu sırasında, Tanrı'nın yeni oluşmuş milleti koruduğu bazı olayları hatırlatır.

Bu olaylar arasında Balak'ın, Bilam'ın Bene-Yisrael'i lanetlemesinden ibaret olan planından ve bunda başarılı olamayan Bilam'ın cevabından da bahsedilmektedir. Bu sebeple Aftara, *Peraşa*'ya oldukça uygundur.

מו ויד־יהוה היתה

אל־אליהו וישנס מתננו וירץ לפני אחאב עד־באכה יזרעאלה:

- 1 א ויגד אחאב לאיזבל את כל־אשר עשה אליהו ואת כל־אשר
- 2 הרג את־כל־הנביאים בחרב: ב ותשלח איזבל מלאך אל־אליהו
- 3 לאמר כה־יעשון אלהים וכה יוספון כִּי־כעת מחל אשנים
- 4 את־נפשך כנפש אחד מהם: ג וירא ויקם וילך אל־נפשו ויבא
- 5 באר שבע אשר ליהודה וינח את־נערו שם: ד והוא־הלך במדבר
- 6 דרך יום ויבא וישב תחת רתם אחת [אחד] וישאל את־נפשו
- 7 למות ויאמר | רב עתה יהוה קח נפשי כי לא־טוב אנכי
- 8 מאבתי: ה וישכב וישן תחת רתם אחד והנה־נה מלאך נגע בו
- 9 ויאמר לו קום אכול: ויבט והנה מראשתיו עגת רצפים וצפחת
- 10 מים ויאכל וישת וישכב: ז וישב מלאך יהוה | שנית
- 1 ויגע־בו ויאמר קום אכל כי רב ממך הדרך: ח ויקם ויאכל
- 2 וישתה וילך בכח | האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה
- 3 עד הר האלהים חרב: ט ויבא־שם אל־המערה וילן שם והנה
- 4 דבר־יהוה אליו ויאמר לו מה־לך פה אליהו: י ויאמר קנא
- 5 קנאתי ליהוה | אלהי צבאות כִּי־עזבו בריתך בני ישראל
- 6 את־מזבחתיך הרסו ואת־נביאיך הרגו בחרב ואותך אני לבדי
- 7 ויבקשן את־נפשי לקחתה:

Aftarat Pinehas

*Aşağıdaki Aftara sadece Pinehas peraşasının
Şiva Asar BeTamuz'dan önce okunduğu seyrek yıllar içindir.*

*Ancak çoğu zaman Pinehas peraşası Şiva Asar BeTamuz'dan sonraya rastlar
ve böyle zamanlarda Pinehas peraşasının Aftarası olarak,
Matot peraşasına ait Aftara [**Divre Yirmeyau**] okunur.*

Veyad A-do-nay – Melahim I 18:46 – 19:21

18

⁴⁶ Tanrı'nın Eli, [yani Tanrısal bir canlılık, Peygamber] Eliyau'nun üzerinde [yerleşti] ve Eliyau belini kuşanarak [Yisrael kralı] Ahav'ın [arabasının] önünde Yizreel yakınlarına kadar koştu [ve böylece kralı onurlandırdı].

19

¹ Ahav, Eliyau'nun [gökten ateş ve yağmur indirerek] yaptığı tüm [mucizeleri] ve tüm [sahte] peygamberleri kılıçla öldürmesine dair her şeyi [karısı kraliçe] İzevel'e anlattı.

² [Tam bir putperest olan] İzevel, Eliyau'ya şu mesajla bir ulak gönderdi: “[Yemin ediyorum ki] Yarın bu saatte canını, [öldürdüğün sahte peygamberlerden] birinin canı gibi yapmazsam, [inandığım] ilahlar [bana] şöyle yapsın ve [başıma çok daha] fazlasını getirsinler.”

³ [Eliyau, tehlikeyi] Görünce, kalkıp canını [kurtarmak için] gitti ve [Ahav'ın ege-menliğinde olmayan,] Yeuda[krallığı toprakların]'daki Beer Şeva'ya gelerek, hizmetkârını orada bıraktı.

⁴ Kendisi ise [İzevel'in adamlarının ona burada bile ulaşabileceklerinden çekinerek] çölde bir günlük yol gitti, gelip bir ardıcın altına oturdu. Canının [alınmasını,] ölmeyi istiyordu. “Çok [çektim]!” dedi. “Şimdi, Tanrım, al canımı, çünkü ben atalarımın iyi değilim [ki onlardan çok yaşayayım].” [Nitekim, bazılarına göre Eliyau, Pinehas'la aynı kişiydi ve dört yüz yaşını aşmıştı.]

⁵ [Tüm vücudunu gölgeleyecek yan yana iki ardıc bulamadığı için, gölgesi vücudunun sadece bir kısmını kaplayan tek] Bir ardıcın altında yatıp uyudu. Ve işte – [uyur uyumaz fark etti:] şu melek [onu uyandırmak için] ona dokunuyor, ona “Kalk! Ye!” diyordu.

⁶ Baktı; ve işte, başının yanında kömürde pişmiş bir pide ve bir su testisi [vardı. Biraz] Yiye içti ve tekrar yattı.

⁷ Tanrı'nın meleği ona geri geldi ve ona dokunarak “Kalk! Ye!” dedi, “çünkü [yiyip içmeden yürümen gereken] yolun uzun”.

⁸ [Eliyau] Kalktı, yiyip içti ve o öğünün kuvvetiyle, Tanrı'nın Dağı Horev'e [yani Sinay'a] kadar [mucizevi bir şekilde] kırk gün ve kırk gece yürüdü.

⁹ Orada [Moşe'nin de girmiş olduğu (Şemot 33:22)] mağaraya girdi ve geceyi orada geçirdi. Ve işte, Tanrı'nın Sözü ona [geldi] ve ona “Burada ne işin var Eliyau?” dedi.

¹⁰ “Toplulukların Tanrısı Aşem Adına büyük bir kıskançlık duydum” dedi [Eliyau]; “çünkü [Sinay'da kesinleştirdiğin] Antlaşman'ı [ya da Berit Mıla'yı] terk ettiler Bene-Yisrael; Mizbeahların'ı yıktılar ve peygamberlerini kılıçla öldürdüler. Ben tek başıma kaldım ve [benim] canımı [da] istediler, onu almak için. [Bu yüzden kaçıp buralara geldim.]”

- 11 יא־וַיֹּאמֶר צֵא וְעַמְדַתְּ בְּהָרָא לִפְנֵי יְהוָה
וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָּה וְחֹזֶק מְפָרֵק הָרִים וּמִשְׁבֵּר סָלְעִים
לִפְנֵי יְהוָה לֹא בְרוּחַ יְהוָה וְאַחֲרֵי הָרִים רָעַשׁ לֹא בְרָעַשׁ יְהוָה:
12 יב וְאַחֲרֵי הָרָעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחֲרֵי הָאֵשׁ קוֹל דִּמְמָה דִּקָּה:
13 יג וַיְהִי | כִּשְׁמַע אֱלֹהֵיו וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאֹדְרָתוֹ וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח
14 הַמַּעְרָה וְהִנֵּה אֱלֹיו קוֹל וַיֹּאמֶר מִה־לָּהּ פֹּה אֱלֹהֵיהָ: יד וַיֹּאמֶר קָנָא
קָנָאתִי לַיהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת־מִזְבְּחֹתֶיהָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיהָ הָרְגוּ בְּחָרֵב וְאֹתָהּ אֲנִי לְבָדִי
15 וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: טו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹיו לָךְ שׁוּב
לְדַרְכְּךָ מִדְּבָרָה דַּמָּשֶׁק וּבֹאתָ וּמִשְׁחַתָּ אֶת־חֲזָאֵל לְמַלְךְ עַל־אַרְם:
16 טז וְאַתָּה יְהוּא בֶן־נִמְשִׁי תִמְשַׁח לְמַלְךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אַלִישֶׁעַ
17 בֶן־שַׁפְטַי מֵאַבְלָל מִחוּלָּה תִמְשַׁח לְנָבִיא תַחְתֶּיהָ: יז וְהִיא הַנְּמַלֵּט
מִחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יְהוּא וְהַנְּמַלֵּט מִחֶרֶב יְהוּא יָמִית אֱלִישֶׁעַ:
18 יח וְהַשְׂאֲרָתִי בְיִשְׂרָאֵל שְׁבַעַת אֲלָפִים כָּל־הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ
19 לְבָעַל וְכָל־הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ: יט וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמָּצֵא
אֶת־אַלִישֶׁעַ בֶּן־שַׁפְטַי וְהוּא חָרַשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר צִמְדִּים לִפְנָיו וְהוּא
20 בְּשָׁנִים הָעָשָׂר וַיַּעֲבֹר אֱלֹהֵיו אֱלֹיו וַיִּשְׁלַךְ אֹדְרָתוֹ אֱלֹיו: כ וַיַּעֲזֹב
אֶת־הַבֶּקֶר וַיֵּרֶץ אַחֲרָי אֱלֹהֵיו וַיֹּאמֶר אֶשְׁקֶה־נָּא לְאֲבִי וּלְאִמִּי
וְאֶלְכָה אַחֲרָיָהּ וַיֹּאמֶר לוֹ לָךְ שׁוּב כִּי מִה־עַשִׂיתִי לָךְ:

¹¹ [Tanrı] “Çık ve dağda Tanrı’nın Huzuru’nda hazır dur” dedi. Ve işte, Tanrı’nın Görkemi] geçiyor, büyük ve kuvvetli bir rüzgâr [kılığındaki bir melek bölüğü] Tanrı’nın Önünde dağları söküyor, kayalıkları parçalıyordu. [Ses,] “Tanrı’nın Görkemi] rüzgârda [yani rüzgâr meleklerinde] değil” [dedi]. Ve rüzgârdan sonra deprem [kılığındaki bir melek bölüğü geçti. Ses,] “Tanrı’nın Görkemi] depremde [yani deprem meleklerinde de] değil” [dedi].

¹² Ve depremten sonra ateş [kılığındaki bir melek bölüğü geçti. Ses,] “Tanrı’nın Görkemi] ateşte [yani ateş meleklerinde de] değil” [dedi]. Ve ateşten sonra, [Tanrı’yı mütevacı ve alçak bir sesle metheden meleklerle ait] durgun, ince bir ses [duyuldu].

¹³ Eliyau [bu durgun sesi] duyduğunda [Tanrı’nın Görkemi’nin geçtiğini anlayarak, bakmamak için], yüzünü cüppesiyle sardı, çıkıp mağaranın kapısında durdu. Ve işte [Tanrı, tüm bu vizyonlarla, Yisrael’i şiddetle cezalandırmak değil, onlar için merhametini uyandırmak istediği mesajını vermişti. Bu nedenle Eliyau’ya Yisrael hakkında olumsuz konuşmaması için bir fırsat daha tanıdı. Böylece] kendisine bir Ses [gelip, tekrar] “Burada ne işin var Eliyau?” dedi.

¹⁴ [Ama Eliyau, istifini bozmayıp, cevabını harfiyen tekrarladı:] “Toplulukların Tanrısı Aşem Adına büyük bir kıskançlık duydum” dedi, “çünkü Antlaşman’ı terk ettiler Bene-Yisrael; Mizbeahların’ı yıktılar ve peygamberlerini kılıçla öldürdüler. Ben tek başıma kaldım ve [benim] canımı [da] istediler, onu almak için.

¹⁵ Tanrı ona “Git [buraya gelirken kullandığın] Şam çölü yoluna dön” dedi. “[Oraya] Gelip, Hazael’i Aram kralı olarak meshedeceksin.

¹⁶ Yeu ben Nimşi’yi de Yisrael üzerine kral olarak meshet. Mehola ovasından Elişa ben Şafat’ı da kendi yerine peygamber olarak meshet [çünkü sen Çocuklarım’ı Bana böyle sertçe şikâyet ettiğine göre, artık senin peygamberliğini arzu etmiyorum. Sen dünyadan ayrıldıktan sonra yerini Elişa alacak].

¹⁷ “Hazael’in kılıcından kurtulanı Yeu öldürecek ve Yeu’nun kılıcından kurtulanı Elişa öldürecek.

¹⁸ Ancak Yisrael’de yedi bin [kişiyi; o dönemde yaygın bir şekilde tapınılan bir put olan] Baal’a [doğru eğilmek üzere] çökmemiş tüm dizleri ve onu öpmemiş tüm ağızları [hayatta] bırakacağım.”

¹⁹ [Böylece Eliyau] Oradan gitti, Elişa ben Şafat’ı, önünde on iki çift [sığırla tarla] sürerken buldu [ve bu, Elişa’nın, on iki kabileden oluşan Bene-Yisrael’in peygamberi olacağına işaret etti. Elişa, bu çiftlerin] On ikincisindeydi [diğer on bir çifti ise hizmetkârları güdüyordu]. Eliyau ona doğru geçti ve cüppesini[n kenarını] onun üzerine attı [böylece ona peygamber olup, peygamberlere özgü cüppeyi giyeceği mesajını verdi].

²⁰ [Elişa] Sığırı bırakıp Eliyau’nun arkasından koştu ve “[Lütfen izin ver, vedalaşmak üzere] Babamı ve annemi öpeyim ve ardından gideyim” dedi. [Eliyau ise onun samimiyetini sınamak için] “Git [işine] geri dön; sana ne yaptım ki [ardından gelesin]?” dedi.

כֹּא וַיֵּשֶׁב

מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת־צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבְּחֵהוּ וּבְכָלִי הַבָּקָר בְּשָׁלָם
הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכְלוּ וַיָּקֶם וַיֵּלֶךְ אַחֲרָיָהוּ וַיִּשְׁרְתֵהוּ:

²¹ [Yine de Elişa, Eliyau'nun] Peşinden döndü [ve ebeveyniyle vedalaştı. Sonra, sevincini belli eden bir ziyafet için, kendi güttüğü] sığır çiftini alıp kesti, eti sığırların eşyasında [yani ağaçtan yapılmış boyundurukların ateşinde] pişirip halka [yani kendisini uğurlamaya gelenlere] verdi ve [onlar da] yediler. [Elişa sonra] Kalktı, Eliyau'nun arkasından gitti ve [o dünyadan ayrılana kadar] ona hizmet etti.

Midraşlar, Eliyau Anavi'nin hangi kabileye mensup olduğu hakkında en az üç farklı görüşe yer verirler. Bunlara göre Eliyau Anavi ya Gad, ya Binyamin kabilesine mensuptu, ya da bir *Koen*'di [yani Levi kabilesindendi]. Bunun yanında çeşitli kaynaklar Eliyau'yu Pinehas'la bağdaştırırlar. Bunun sebebi ya ikisinin gerçekten aynı kişi olması [her ikisi de uzun bir yaşam sürmüştür (Ralbag)] ya da Pinehas'ın mübarek kılındığı prensiplerin Eliyau'da da görülmesidir (bkz. 25:13 açık.). Her iki durumda da, *Peraşa* ile *Aftara* arasındaki bağlantı, Tanrı söz konusu olduğu zaman kesinlikle ödün vermeme konusundaki kararlılığın vurgulanmasıdır. Hem bir Yisrael prensi ile Midyanlı bir prensesin peşine düşen Pinehas, hem de Kral Ahav ile onun son derece kötü karısı İzevel ile mücadele eden Eliyau – her ikisi de ulusu, putperestliğin Yisrael kampına yönelik saldırısından ve bu putperestliğin hilekarlığının sonuçlarından koruma konusunda hesapsız ve cesurca davranmıştır.

1 א דְּבַרְיִי יִרְמְיָהוּ בֶן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנֹתוֹת בָּאָרֶץ
 2 בְּנִימָן: ב אֲשֶׁר הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יִאֲשִׁיָּהוּ בֶן־אֲמוֹן מֶלֶךְ
 3 יְהוּדָה בְּשָׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ: ג וַיְהִי בִימֵי יְהוֹיָקִים
 בֶּן־יִאֲשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֵּם עֲשֵׂתִי־עֲשָׂנָה שָׁנָה לְצַדִּיקָהוּ
 בֶּן־יִאֲשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גָּלוֹת יְרוּשָׁלַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי:
 4-5 ד וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: ה בְּטָרִם אֶצּוּרְךָ [אֶצְרֶךָ] בְּבִטָן
 יִדְעָתִיךָ וּבְטָרִם תֵּצֵא מִרְחֹם הַקִּדְשִׁיךָ נָבִיא לְגוֹיִם נִתְּתִיךָ:
 6 ו וְאָמַר אֲהֶה אֲדֹנָי יְהוָה הַנֶּה לֹא־יִדְעָתִי דְּבַר כִּי־נָעַר אָנֹכִי:
 7 ז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֶל־תֹּאמַר נָעַר אָנֹכִי כִי עַל־כָּל־אֲשֶׁר
 8 אֶשְׁלַחְךָ תֵּלֶךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֶצְוֶךָ תִּדְבֹר: ח אֶל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם
 9 כִּי־אֲתָךְ אֲנִי לְהַצִּילָךְ נְאֻם־יְהוָה: ט וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ וַיָּנֹעַ
 10 עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נִתְּתִי דְּבַרְיִי בְּפִיךָ: י רְאֵה
 הַפְּקֻדֹתֶיךָ | הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹץ
 11 וּלְהֶאֱבִיד וּלְהָרוֹס לְבָנוֹת וּלְנָטוֹעַ: יא וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלַי
 לֵאמֹר מָה־אֲתָךְ רְאֵה יִרְמְיָהוּ וְאָמַר מִקֵּל שָׁקֵד אָנֹכִי רְאֵה:
 12 יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטַבְתָּ לְרֹאוֹת כִּי־שָׁקֵד אָנִי עַל־דְּבַרְיִי
 13 לַעֲשׂוֹתוֹ: יג וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה | אֵלַי שְׁנִית לֵאמֹר מָה אֲתָךְ
 14 רְאֵה וְאָמַר סִיר נְפוּחַ אָנֹכִי רְאֵה וּפָנָיו מִפְּנֵי צְפוּנָה: יד וַיֹּאמֶר
 15 יְהוָה אֵלַי מִצְפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו כִּי | הַנִּנְגִי
 קִרְא לְכָל־מִשְׁפָּחוֹת מַמְלָכוֹת צְפוּנָה נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וַנִּתְּנוּ אִישׁ
 כֶּסֶף וּפְתַח | שַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל־חוֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי
 יְהוּדָה:

Aftarat Matot

*Aşağıdaki Aftara sadece Matot peraşasının
tek başına okunduğu seyrek yıllar içindir.*

*Ancak çoğu zaman Matot ve Mase peraşaları birlikte okunur
ve böyle zamanlarda, Mase peraşasına ait Aftara [Şimu] okunur.*

Divre Yirmeyau – Yirmeyau 1:1-2:3

1

¹ Binyamin bölgesinde yer alan Anatot'taki Koenler'den, Hilkiyau oğlu Yirmeyau'nun[, tecrübe ettiği vizyona dair] sözleri...

² Tanrı'nın Sözü ona [ilk kez] Yeuda kralı Yoşiyau ben Amon'un döneminde, krallığının 13. yılında ulaşmıştır.

³ [Yirmeyau'nun peygamberliği,] Yeuda kralı Yeoyakim ben Yoşiyau'nun [dönemi boyunca devam etmiş], Yeuda kralı Tsidkiyau ben Yoşiyau'nun 11 yılının tamamlanmasına kadar – beşinci ay[olan Av ayın]da Yerusalayim [halkının] sürülmesine kadar [sürmüştü. Yirmeyau'nun sözleri şöyle:]

⁴ Tanrı'nın şu Sözü bana ulaştı: ⁵ “Seni karında şekillendirmeden önce bile tanıyordum; rahimden çıkmadan önce seni ayırmıştım. Seni [başka] uluslar [gibi davranan Yahudiler] için peygamber olarak atadım.”

⁶ Fakat [ben] “Ah [lütfen yapma] ey Tanrı Aşem!” dedim. “Ben [halkı uyarmak ve azarlamak için uygun dille] konuşmayı bile bilmiyorum ki; henüz çocuğum ben[; halkı azarladığında 80 yaşının üzerinde olan Moşe gibi değilim – söz geçiremem]!”

⁷ Tanrı bana “Sakın ‘çocuğum ben’ deme” dedi. “Çünkü seni hangi konu için göndereceksem – gideceksin. Ve sana [Yahudiler’e] ne [söylemeni] emredeceksem – söyleyeceksin.

⁸ Onlardan çekinme; çünkü seni kurtarmak için yanındayım – Tanrı'nın Sözü!”

⁹ Tanrı elini uzatıp ağzıma dokundu. Sonra bana “İşte; Sözlerim'i ağzına yerleştirdim” dedi Tanrı.

¹⁰ “Gör [ve gereğini yap]. Seni bugün, [putperest] uluslar ve krallıklar üzerine, kökten koparma ve ufalama, yok etme ve yıkma, inşa etme ve dikme [konularında] peygamber olarak görevlendirdim [Bu ulusların yıkımı konusunda kehanette bulunacaksın].”

¹¹ Tanrı'nın şu Sözü bana ulaştı:

“Ne görüyorsun Yirmeyau?”

“Badem (*Şaked*) [ağacı dalından yapılmış bir] değnek görüyorum” dedim.

¹² Tanrı “İyi gördün” dedi bana. “Çünkü [bademin tüm ağaçlardan daha erken tomurcuklanması misali,] Sözüm'ü yerine getirme konusunda elimi çabuk tutmaktayım (*Şoked*).”

¹³ Tanrı'nın Sözü ikinci kez bana ulaştı: “Ne görüyorsun?”

“[İçindeki kaynar suyu şiddetle] Kabaran bir tencere görüyorum. [Tencerenin, su kabarcıklarının yoğun olduğu] Yanı, kuzey tarafta” dedim.

¹⁴ Tanrı bana “Ülkenin tüm sakinlerine [yönelik] kötülük, kuzeyden salıverilecek” dedi.

¹⁵ “Çünkü Ben, kuzey krallıklarının tüm ailelerini [yani Erets-Yisrael'in kuzeyinde kalan, İmparator Nevuhadnetsar yönetimindeki Babil İmparatorluğu ile çevre krallıklarını, içlerinden gelen bir dürtüyle] harekete geçiriyorum – Tanrı'nın Sözü! – Gelecekler ve her biri, sandalyesini Yerusalayim kapılarının girişine, [şehrin] çevresi boyunca tüm duvarlarının [önüne] ve tüm Yeuda şehirlerinin yakınına yerleştirecek [böylece her tarafı kuşatacaklar.

- 16 **טז** וּדְבַרְתִּי מִשְׁפָּטִי אוֹתָם עַל כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר עָזְבוּנִי
- 17 **יז** וַיִּקְטְרוּ לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַמַּעַשִׁי יְדֵיהֶם: יו וְאַתָּה תֵּאָזֵר
- 18 מִתְּנִיךְ וּקְמַתְּ וּדְבַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֶצְוֶךָ אֶל־תַּחַת
- 18 **יח** מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחַתְּךָ לִפְנֵיהֶם: יח וְאֲנִי הִנֵּה נִתְּנִיךְ הַיּוֹם לְעִיר
- מִבְּצָר וּלְעִמּוּד בְּרוֹזל וּלְחִמּוֹת נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה
- 19 **יט** לְשָׂרֶיהָ לְכַהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ: יט וְנִלְחַמְנוּ אֵלֶיךָ וְלֹא־יִוָּכְלוּ לָךְ
- כִּי־אֲתָךְ אֲנִי נֹאֲמִי־הוּא לְהַצִּילָךְ:
- 1-2 **א** וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: ב הֲלֹךְ וּקְרֹאתָ בְּאָזְנִי יְרוּשָׁלַם
- לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבַת כָּל־יְלֹדְתֶיךָ
- 3 **ג** לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי בַמִּדְבָּר בְּאָרֶץ לֹא זְרוּעָה: ג קִדַּשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה
- רֹאשִׁית תְּבוּאָתָה כָּל־אֲכָלֶיךָ יֹאשְׁמוּ רָעָה תָּבֹא אֲלֵיהֶם נֹאֲמִי־הוּא:

¹⁶ O zaman Yeuda krallığının] Kötülükleri hakkındaki Yargı kararımı [ağır cezalar şeklinde] açıklayacağım. Çünkü Beni terk ettiler ve başkalarının tanrılarına tütsü tütürdüler ve kendi ellerinin ürünleri [önünde] eğildiler.

¹⁷ “Sana gelince – Belini kuşan [=hemen işe koyul]. Kalk ve sana emrettiğim her şeyi onlara söyle. Onlardan korkma; yoksa [Bana güvenmeyip onlardan korkmanın karşılığında, seni güçsüz kılar,] onlardan korkacak duruma getiririm.

¹⁸ Bana gelince – İşte; tüm ülke üzerinde, Yeuda krallarına, liderlerine, Koenleri’ne ve ülkenin [kalan] halkına karşı [ayakta durabilmen için], seni, demir sütun ve bakır duvarlarla [güçlendirilmiş] surlu bir şehir [gibi güçlü ve yenilmez] kıldım.

¹⁹ [Peygamberliğini yalanlamak için] Sana karşı mücadele verecekler; ama sana güçleri yetmeyecek. Çünkü Ben, Aşem, yanındayım – Tanrı’nın Sözü! – seni kurtarmak için.”

2

¹ Tanrı’nın şu Sözü bana ulaştı: ² “Git ve Yeruslayim’in [sakinlerinin] kulaklarına seslen [ve şöyle de:] Tanrı şöyle dedi: [Günahların karşılığında sana birçok ağır ceza vermeyi kararlaştırmış olmama rağmen, eğer Teşuva yaparsanız size merhamet edeceğim. Çünkü, Mısır’dan çıktığında] Gençliğindeki sadakatini, [Tora’yı aldığı]da] gelinlik günlerindeki sevgini – çölde; ekilmemiş topraklarda arkamdan gelişini – senin adına hatırladım.

³ Yisrael, Tanrı için kutsaldır! O’nun en seçkin ürünüdür [ve tıpkı “kutsal” olduğu için yetkisiz kişiler tarafından yenmesi yasak olan Teruma bağışlarını yiyen birinin cezalandırılması gibi,] onu yemeye kalkan herkes suçlu bulunacak [ve cezalandırılacak], başlarına kötülük gelecektir! – Tanrı’nın Sözü!”

İlk kırk bir Peraşa’ya ait Aftaralar’ın hepsi, Peraşa içinde değinilen bir ya da birkaç konuyla bağlantılı içeriğe sahiptir. Öte yandan II. Bet-Amikdaş’ın yıkılışından sonra Hahamlarımız, Şiva Asar BeTamuz (17 Tamuz) ile Tişa BeAv (9 Av) arasındaki üç Şabat gününde, halkı I. Bet-Amikdaş’ın yıkılışına dair önceden uyarın kehanetleri içeren parçaları Aftara olarak okumamızı öngörmüşlerdir. Bunun sebebi, düşmanların II. Bet-Amikdaş zamanında 17 Tamuz tarihinde Yeruslayim’in surlarında gedik açmaları ve her iki Bet-Amikdaş’ın da 9 Av tarihinde ateşe verilmiş olmasıdır.

Bu üç Aftara bir grup olarak “**Telat DeFuranuta – Keder/Felaket Üçlüsü**” adı verilir. Bunlar, Yirmeyau ve Yeşayau kitaplarının açılış bölümleridir ve her biri, Yisrael’in günahkârlığına cevap olarak halkı bekleyen berbat akıbet hakkında tehditler içerir: “Ülkenin tüm sakinlerine [yönelik] kötülük, kuzeyden salıverilecek” (Yirmeyau 1:14); “Kendi kötülüğün acı çektirecek sana, dikbaşlılığın ıslah edecek seni....” (Yirmeyau 2:19); “Ülkeniz ıssız, şehirleriniz ateşte yanmış, toprağınız – yabancılar karşınıza geçmiş yiyorlar onu; yabancılar alaşağı etmiş gibi ıssız” (Yeşayau 1:7).

Yine de bu kasvetli Aftaralar’ın her biri ümit ve ilham ifadeleri içeren pasuklarla son bulmaktadır: “Tanrı şöyle dedi: Gençliğindeki sadakatini, gelinlik günlerindeki sevgini – çölde; ekilmemiş topraklarda arkamdan gelişini – senin adına hatırladım. Yisrael, Tanrı için kutsaldır!...” (Yirmeyau 2:2-3); “Eğer döneceksen Yisrael – Tanrı’nın Sözü – Bana dön. Ve eğer iğrençliklerini Huzurum’dan kaldırırsan, göçmeyeceksin. Gerçekten, adaletle ve dürüstlikle ‘Tanrı yaşıyor ki...’ diye yemin edersen, tüm uluslar kendilerini onunla mübarek kılıp, onunla öviüneceklerdir” (Yirmeyau 4:1-2); “Tsiyon adaletle, [ona geri] dönenleri de doğrulukla kurtulacak” (Yeşayau 1:27).

- 4 ד שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־מִשְׁפָּחוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל:
- 5 ה כֹּה | אָמַר יְהוָה מִה־מִּצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי עוֹל כִּי רָחֲקוּ מֵעָלַי
- 6 וַיֵּלְכוּ אַחֲרַי הַהֶבֶל וַיִּהְבְּלוּ: וְלֹא אָמְרוּ אֵיךְ יְהוָה הַמַּעֲלָה אֶתְנוּ
- מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הַמּוֹלִיד אֶתְנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ עֲרֵבָה וְשׁוֹחַל בְּאֶרֶץ
- צִיָּה וְצִלְמוֹת בְּאֶרֶץ לֹא־עֶבֶר בָּהּ אִישׁ וְלֹא־יֹשֵׁב אָדָם שָׁם:
- 7 ז וְאָבִיָּא אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הַכְּרָמֹל לֶאֱכֹל פְּרִיָּה וְטוֹבָה וּתְבֹאוּ
- 8 וּתְטַמְּאוּ אֶת־אֶרְצִי וְנִחַלְתִּי שְׁמַתְם לְתוֹעֵבָה: ח הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ
- אֵיךְ יְהוָה וְתַפְשִׁי הַתּוֹרָה לֹא יִדְעוּנִי וְהִרְעִים פִּשְׁעוּ בִּי וְהִנְבִּיאִים
- 9 נִבְּאוּ בַּבַּעַל וְאַחֲרַי לֹא־יֹעֲלוּ הִלְכוּ: ט לָכֵן עַד אָרִיב אֶתְכֶם
- 10 נְאֻם־יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי בְנֵיכֶם אָרִיב: י כִּי עֲבָרוּ אִי כַתִּיִּם וּרְאוּ
- 11 וְקִדְר שְׁלַחַן וְהִתְבּוֹנְנוּ מָאֵד וּרְאוּ הֵן הִיטָה כְּזֹאת: יא הִהִמִּיר גּוֹי
- 12 אֱלֹהִים וְהִמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הִמִּיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא יוֹעִיל: יב שְׁמוֹ
- 13 שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשִׁעְרוּ חֲרָבוֹ מָאֵד נְאֻם־יְהוָה: יג כִּי־שְׁתִּים רָעוֹת
- עָשָׂה עַמִּי אֶתִּי עֲזָבוּ מִקּוֹר | מִיָּם חַיִּים לַחֲצֹב לָהֶם בְּאוֹת בְּאֶרֶץ
- 14 נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא־יָכְלוּ הַמַּיִם: יד הִעֲלֶבֶל יִשְׂרָאֵל אִם־יִלִּיד בֵּית
- 15 הוּא מִדּוֹעַ הִיָּה לְבֹז: טו עָלִיו יִשְׁאַגּוּ כְּפָרִים נִתְּנוּ קוֹלָם וַיִּשְׁתִּיּוּ
- 16 אֶרְצוּ לְשִׁמָּה עָרְיוּ נִצְתָּה [נִצְתָּו] מִבְּלִי יֹשֵׁב: טז גַּם־בְּנֵי־נָף וְתַחֲפֹנֶס
- [וְתַחֲפֹנֶס] יִרְעוּד קִדְקֹד:

Aftarat Mase

Mase peraşasının okunduğu Şabat,

Av ayının Erev Roş Hodeşi'ne rastlarsa, bazı cemaatler o güne özel Aftara'yı okusalar da, İstanbul geleneği böyle değildir ve yine aşağıdaki Aftara okunur.

Şimu – Yirmeyau 2:4–28 / 4:1–2

2

⁴ Tanrı'nın Sözü'nü dinleyin Yaakov Evi ve Yisrael Evi'nin tüm aileleri.

⁵ Şöyle dedi Tanrı: Atalarınız Bende ne yanlış buldular ki yanımdan uzaklaşıp abesliğin [yani putperestliğin] ardından giderek abesleştiler ⁶ ve “Nerede bizi Mısır Ülkesi'nden çıkaran, bizi çölde, bozkırlar ve çukurlar diyarında, çoraklık ve ölüm gölgesi topraklarında, insanın geçmediği, adamın yerleşmediği diyarda [sorunsuz bir şekilde] yürüten Tanrı? [O'na tapmamız gerekmez mi? O varken nasıl putların ardından gideriz?]” demediler?

⁷ [Oysa Ben,] Meyvesini ve iyi ürünlerini yemeniz için sizi ağaçlık Ülke'ye [=Erets-Yisrael'e] getirmiştım. [Ama siz ne yaptınız?] Gelip [putlara tapınarak] Ülkem'i murdar ettiniz, mirasımı iğrenç kıldınız.

⁸ [Her gün Bet-Amikdaş'ta görev yapan] Koenler [bile, Baal'e tapanlara] “Tanrı nerede? [Niye O'nu terk ediyorsunuz?]” demediler; Tora'nın uzmanları [=Sanedrin] Beni tanımadılar [ve Onurum'a layık olacak şekilde, halkı ikaz etmediler], çobanlar [=krallar] Bana isyan ettiler, [sahte] peygamberler Baal [putu] adına peygamberlik ettiler ve hiçbir yarar sağlamayacak [putların] ardından gittiler.

⁹ Bu yüzden, [daha önce babalarınızı ikaz etmiş olduğum gibi] sizi [de, cezalandırmadan önce peygamberler yoluyla] tekrar ikaz edeceğim – Tanrı'nın Sözü – [hatta siz kulak asmayacağınız için] torunlarınızı da ikaz edeceğim.

¹⁰ Zira – [batıdaki] Kitiler'in adalarına geçin ve görün, [doğudaki] Kedar'a [gözcüler] gönderin ve [yaptıklarına] iyice yoğunlaşın – ve görün [bakalım hiç] böyle bir şey olmuş mu!

¹¹ Bir halk [tanrı saydığı şeyler] tanrı bile değilken, kendi tanrısını değiştirmiş mi?! [Kiti halkı suya, Kedar halkı ateşe tapar. Ama işte, suyun ateşi söndürdüğünü bilmelerine rağmen Kedar halkı kendi ilahını terk etmiyor! Oysa] Benim Halkım, Onuru'nu [=kendisine onur veren Tanrısı'nı] yarar sağlamayacak [şeylerle] değiştirdi [ve O'nun yerine putları ilah saydı]!

¹² [Dünyayı] Viran edin bunun için ey gökler! [Büyük bir fırtınayla] Esin, şiddetle harap edin! – Tanrı'nın Sözü.

¹³ Çünkü iki kötülük etti Halkım. Kendilerine sarnıçlar, su tutamayan çatlak sarnıçlar kazıp [yani kendi elleriyle yaptıkları, hiçbir yararı olmayan putlara bel bağlayıp], Beni, canlı suların Kaynağı'nı terk ettiler.

¹⁴ [Satın alınmış bir] Köle mi Yisrael? [Bir cariyenin, efendisine ait] Evde doğmuş [köle çocuğu] mu? Neden [böyle, kolayca ele geçirilen bir] çapula döndü?

¹⁵ Ona karşı kükrediler genç aslanlar [=yabancı krallar], seslerini yükselttiler. [Kuzeydeki, Efrayim kabilesi liderliğindeki Yisrael krallığının] Ülkesini viraneye çevirdiler, şehirlerini sakinsiz, ıssız ettiler.

¹⁶ [O yardım edeceklerine çok güvendiğin, Mısır'daki] Nof ve Tahpanhes insanları bile kafanı ezecekler.

- 17 יִזְהוּא־זֹאת תַעֲשֶׂה־לָךְ עֲזֹבֵךְ אֶת־יְהוָה
- 18 אֱלֹהֶיךָ בָּעֵת מוֹלִיכְךָ בַּדֶּרֶךְ: יֵה וְעַתָּה מֵה־לָךְ לְדֶרֶךְ מִצְרִים
לְשִׁתּוֹת מִן שַׁחֲוֹר וּמֵה־לָךְ לְדֶרֶךְ אֲשׁוּר לְשִׁתּוֹת מִן נָהָר:
- 19 יִתְּיַסְרְךָ רַעְתְּךָ וּמִשְׁבוֹתֶיךָ תוֹכַחֲךָ וּדְעִי וּרְאִי כִי־רָע וְמָר עֲזֹבֵךְ
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלֹא פָחַדְתִּי אֵלֶיךָ נְאֻם־אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת:
- 20 כִּי מַעֲוִלִים שָׁבַרְתִּי עָלֶיךָ נִתְקַתִּי מוֹסְרוֹתֶיךָ וּתְאֹמְרִי לֹא אֶעֱבֹד
[אֶעֱבֹר] כִּי עַל־כָּל־גְּבֻעָה גְבוּהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן אֶת צִעָה
- 21 זָנָה: כֹּא וְאֲנֹכִי נִטְעַתֶיךָ שׂוֹרֵק כָּלָה זָרַע אֱמֶת וְאִיךָ נִהְפַכְתָּ לִּי
- 22 סוּרִי הִגַּפְן נָכְרִיָּה: כֹּכ כִּי אִם־תִּכְבְּסִי בִנְתָר וְתִרְבִּי־לָךְ בְּרִית
- 23 נִכְתָּם עֲוֹנֶיךָ לִפְנֵי נְאֻם אֲדֹנָי יְהוָה: כֹּכ אִיךָ תֹאמְרִי לֹא נִטְמָאתִי
אַחֲרֵי הַבְּעָלִים לֹא הִלַכְתִּי רְאִי דֶרֶכְךָ בִּגְיָא דְעִי מִנָּה עֲשִׂית
- 24 בִּכְרָה קָלָה מִשְׁרַכַת דְּרָכֶיהָ: כֹּכ פָּרָה | לְמַד מְדַבֵּר בְּאוֹת נִפְשׁוֹ
[נִפְשָׁה] שְׁאֵפָה רוּחַ תִּאֲנֶתָה מִן יִשְׁיבְנָה כָּל־מִבְקָשֶׁיהָ לֹא יִיעָפוּ
- 25 בְּחִדְשָׁה יִמְצְאוּנָה: כֹּכ מִנְעִי רַגְלְךָ מִיָּחֹף וּגְוֹרָנָךְ [וּגְוֹרָנָךְ] מִצְמָאָה
- 26 וּתְאֹמְרִי נוֹאֵשׁ לֹא כִי־אֶהְבֹּתִי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם אֵלֶיךָ: כֹּכ כְּבִשְׁתָּ
גִּבְלִי כִי יִמָּצָא כֵּן הִכִּישׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שְׂרֵיָהֶם
וְכִהְנִיָּהֶם וּנְבִיאֵיהֶם:

¹⁷ Seni [doğru] yolda yürüttüğü sırada Tanrın Aşem'i terk etmekle kendine bunu yapacak değil misin?

¹⁸ Ve şimdi; [neden Beni bırakıp Mısır'a güvenesin?] Sana Mısır yolunda [yapacak] ne var; [Nil'in bir kolu olan] Şihor'un sularını içmek mi? [Çocuklarını eskiden yaptıkları gibi Nil'de boğmalarını mı istiyorsun?] Ve [neden Bana isyan edip Asur'a sürülesin?] Sana Asur yolunda [yapacak] ne var; [Fırat] Nehri'n[in] sularını içmek mi?

¹⁹ Kendi kötülüğün acı çektirecek sana, dikbaşlılığın ıslah edecek seni. Bilecek, göreceksin ki, Tanrın Aşem'i terk etmen kötü ve acıdır; Bana yönelik korkun [bile] olmadı. [Hep, “nasılsa göz yumar, yaptıklarımızı cezalandırmaz” diye düşündün] – Toplulukların Efendisi, Aşem'in Sözü.

²⁰ Çünkü çok eskiden kırdım [üstünden Mısır'ın] boyunduruğunu, [her nesilde düşmanlarının sana taktıkları] dizginlerini kopardım ve [her seferinde sen, bir daha Sözü'nü] “geçmeyeceğim [ve itaatsizlik etmeyeceğim]” dedin – [ama işte!] sen, her yüksek tepenin üstünde [putlara taparak] ve her [taze ve] diri ağacın [=aşeraların] altında [ibadet ederek], bir fahişe gibi sürtüyorsun!

²¹ Seni seçkin bir asma dalı, [Avraam, Yitshak ve Yaakov'un çocukları olarak] tümüyle saf bir tohum şeklinde ekmiştim. Nasıl soysuz, [bağdaki diğer üzümlere] yabancı bir üzüme döndün?

²² Çamaşır sodasıyla yıkasan ve bol sabunotu kullansan [bol iyilik yapıp bol yardımseverlik göstererek kendini masum ve yardımsever göstermeye çalışsan] bile, [bunun bir yararı yok. Gizlice bol bol işlediğin] günahının lekesi [daima] Önümdedir; [görünür şekilde yaptığın iyilikler, gizlice işlediğin günahları silmez] – Efendi Aşem'in Sözü.

²³ Nasıl dersin “Murdar olmadım; Baaller'in ardından gitmedim” diye?! [Peor'un karşısında bulunan] Vadide [başladığın] yoluna bak! Ne yaptığını bil! Yoluna [yani alışkanlıklarına] bağlı hızlı bir dişi deve [gibisin: Baal Peor'a tapınarak günah işlediğinden beri, putperestlikle bağını bir türlü tamamen koparmadın]!

²⁴ Kendi arzusuyla [koşturup, hızla] rüzgâr soluyan, çöle alışık [dişi bir] yaban eşiği gibisin. [Günahların sebebiyle Tanrı'nın senin üzerine saldırdığı düşmanlardan kurtulabilmek için, can havliyle müttefik arayıp duruyorsun. Böyle, yurdunda kalamamaktan korkan bir eşiğin] Kederli endişesini kim yatıştırabilir? [Ama] Onu yakalamak isteyenler [boşuna] yorulmasınlar; [nasılsa] onu [durgunluk] ayında [kolayca] bulabileceklerdir [zira yılın bir ayında bu eşek uyuklar; o zaman kolayca yakalanabilir. Yisrael de aynı şekilde. Casusların işlettiği günahtan beri nesiller boyunca sürecektir bir ağlama dönemi olarak belirlenmiş, yılın yaklaşık bir ayında – Şiva Asar BeTamuz ile Tişa BeAv arasında – kolayca yakalanacak, düşmanlarının karşısında ayakta duramayacaksın.

²⁵ Peygamberler sana, “Tanrı'ya sadık kal; bu şekilde] Ayağını çıplak ayaklı [ve her şeyden yoksun olacağın bir sürgünden], gırtlığını susuzluktan [yani Tora'dan yoksun kalmaktan] esirge” [demişlerdi; ama sen] “Nafile! Hayır! Çünkü yabancıları[n ilahlarını] sevdim ve arkalarından gideceğim” dedin.

²⁶ [Dürüst olarak tanınan bir] Hırsızın [suç üstü] yakalandığındaki utancı nasılsa, Tanrı'ya bağlı olarak tanınan] Yisrael Evi de [putlara taptıkları açığa çıkarılarak, diğer ulusların önünde] öyle utandırılacak – hem onlar, hem kralları, hem başkanları, hem [Baal'e hizmet eden] rahipleri, hem de [sahte] peygamberleri.

- 27 כּוֹאֲמִים לְעֵץ אָבִי אֶתָּה וְלֹאֲבֹן אֶתָּה יִלְדֹתָנִי
- [יִלְדֹתָנִי] כִּי־פָנּוּ אֵלַי עָרָף וְלֹא פָנִים וּבָעַתְּ רָעַתָּם יֹאמְרוּ קוֹמָה
- 28 וְהוֹשִׁיעֵנוּ: כֹּחַ וְאִיָּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָּךְ יִקְוֹמוּ אִם־יוֹשִׁיעוּךָ
- בָּעֵת רָעַתְךָ כִּי מִסֵּפֶר עָרִיךָ הִינִי אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה:
- 1 א אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל | נֶאֱמַיְהוָה אֵלַי תָּשׁוּב וְאִם־תִּסָּר שְׁקוּצִיךָ
- 2 מִפָּנַי וְלֹא תִנּוּד: ב וְנִשְׁבַּעְתָּ חִי־יְהוָה בְּאַמֶּת בְּמִשְׁפָּט וּבְצִדְקָה
- וְהִתְבָּרְכוּ בּוֹ גּוֹיִם וּבֶן יִתְהַלָּלוּ:

²⁷ [Put olarak şekillendirdikleri] Ağaca “Babamsın sen”, taş “bizi dünyaya sen getirdin” diyorlar; çünkü [Beni reddetmek için] Bana enselerini döndüler, [ibadet etmek için] yüzlerini değil. Ama kötü zamanlarında diyecekler [Bana], “Kalk, kurtar bizi!” diye.

²⁸ [O zaman da Ben diyeceğim:] “Nerede kendine yaptığın ilahların? Kalksınlar!” [Görelim] Seni kötü zamanında kurtaracak mı! [Bana başka ilaha tapmadığını da söyleme!] Zira [putperestliğe o kadar battın ki] şehir adedin kadar ilahın oldu[, her şehirde farklı bir ilahın var] ey Yeuda!

4

¹ Eğer [tüm kalbinle *teşuva* yapıp Bana] dönecekse Yisrael – Tanrı’nın Sözü – [o zaman] Bana döneceksin [ve Ben de seni eskisi gibi Özel Halkım olarak kabul edeceğim]. Ve eğer iğrençliklerini Huzurum’dan [putlarını Ülkem’den ve Yeruslayim’den] kaldırırsan, [sürgüne] göçmeyeceksin.

² [Eğer, şimdi yaptığın gibi yalan ve sahte bir şekilde değil de] Gerçekten, adaletle ve dürüstlikle “Tanrı yaşıyor ki...” diye yemin edersen, [o zaman] tüm uluslar kendilerini onunla [yani Yisrael’i örnek göstererek] mübarek kılıp [“Keşke Tanrı bizi de Yisrael gibi yapsa” diyecekler], onunla [yani Yisrael’e yakın ya da Yisrael gibi olmakla] övüneceklerdir.

Peygamber Yirmeyau’nun bu bölümde işlediği tema, kendilerini kölelikten kurtaran, onlara Tora, bir Ülke ve üzerinde başarı büyüklük ile dolu bir yaşam kurmak için değerler veren Tanrısı’na, Bene-Yisrael’in gösterdikleri vefasızlıktır. Tanrı Bene-Yisrael’e coşkuyla akan öğretilerle çağılayan pınarlar vermiştir. Fakat onlar Tanrı’ya sırtlarını dönmüşler ve yabancı inançların durgun suyunu toplamak için kendilerine sarnıçlar kazmışlardır. Fakat bu sarnıçlar bile bozuktur ve kirli içeriğini içinde tutacak halde değildir. Çünkü ebedi Tora’nın yerine kendilerine seçmiş oldukları dogmalar bile daima başka inançlar yönünde değişikliğe uğramıştır. Tanrı, Yirmeyau’nun ağzından acıyla haykırır: “Halkım iki tane kötülük yaptı: Beni; tüm yaşam sularının Kaynağı’nı terkettiler ve kendilerine içinde su biriktiremeyen bozuk sarnıçlar yaptılar. Eğer sadece beni terk etmiş olup Tora’ma sadık kalmış olsalardı, onun manevi ışığı onları etkileyecek ve tekrar doğruluk yoluna getirecekti.” Fakat yapmadılar. Tora’yı başka inançla değiş tokuş ederek kendi rahatsızlıklarına tek çare olan ilacı da inkâr ettiler. “Ne mi kaldı?” der Yirmeyau. “Gidin o güvendiğiniz ilahlardan yardım isteyin. Eğer edebilirlerse.” Edemediler. Arkasından da yıkım ve sürgün geldi.

- 18 יח וַיֹּאמֶר-לֹן יְהוֹנָתָן מֶתָר
- 19 חֹדֶשׁ וְנִפְקְדָתָ כִּי יִפְקֹד מוֹשְׁבֵי: יט וּשְׁלֹשֶׁת תֵּרֶד מְאֹד וּבֹאֵת
- 20 אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-נִסְתַּרְתָּ שָׁם בַּיּוֹם הַמַּעֲשֶׂה וַיֵּשְׁבֶתָ אֶצְלֵי הָאֲבֹן
- 21 הָאֵזוֹל: כ וְאָנֹכִי שְׁלֹשֶׁת הַחֲצִיִּים צִנְה אֹרֶה לְשַׁלַּח-לִי לְמִטְרָה:
- 22 כא וְהִנֵּה אֲשַׁלַּח אֶת-הַנָּעַר לְךָ מִצָּא אֶת-הַחֲצִיִּים אִם-אָמַרְ אֱמַר
- 23 לְנָעַר הִנֵּה הַחֲצִיִּים | מִמֶּךָ וְהִנֵּה קָחְנוּ | וּבֹאֶה כִּי-שָׁלוֹם לָךְ וְאִין
- 24 דִּבֶּר חֵי-יְהוָה: כב וְאִם-כֵּה אֱמַר לְעֹלָם הִנֵּה הַחֲצִיִּים מִמֶּךָ וְהִלָּאֶה
- 25 לָךְ כִּי שְׁלַחְךָ יְהוָה: כג וְהַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אָנֹכִי וְאַתָּה הִנֵּה יְהוָה
- 26 בִּינִי וּבִינֶךָ עַד-עוֹלָם: כד וַיִּסְתַּר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ
- 27 וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל [אֶל] -הַלֶּחֶם לֶאֱכֹל: כה וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל-מֹשְׁבֹו
- 28 כְּפָעַם | בְּפָעַם אֶל-מוֹשֵׁב הַקִּיר וַיִּקֶּם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אֲבִנָּר מִצַּד
- 29 שְׂאוֹל וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד: כו וְלֹא-דִבֶּר שְׂאוֹל מֵאוֹמָה בַּיּוֹם הַהוּא
- 30 כִּי אָמַר מִקְרָה הוּא בִלְתִּי טְהוֹר הוּא כִּי-לֹא טְהוֹר:
- 31 כז וַיְהִי מִמַּחֲרַת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל
- 32 אֶל-יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מִדּוֹעַ לֹא-בָא בֶן-יִשִׁי גַם-תָּמוּל גַּם-הַיּוֹם
- 33 אֶל-הַלֶּחֶם: כח וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת-שְׂאוֹל נִשְׁאֵל נִשְׁאֵל דָּוִד מִעַמִּדִּי
- 34 עַד-בֵּית לָחֶם: כט וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא כִּי זָבַחַ מִשְׁפָּחָה לָנוּ בְּעִיר
- 35 וְהוּא צִוְּה-לִי אָחִי וְעָתָה אִם-מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמְלֹטָה נָא
- 36 וְאַרְאֶה אֶת-אָחִי עַל-כֵּן לֹא-בָא אֶל-שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ:
- 37 ז וַיַּחֲרֹאֲף שְׂאוֹל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן-נַעֲוֹת הַמִּרְדּוֹת הֲלֹא
- 38 יָדַעְתִּי כִּי-בַחַר אֶתְּהָ לְבֶן-יִשִׁי לְבִשְׁתֶּךָ וּלְבִשֶׁת עֲרוֹת אִמִּי: זא כִּי
- 39 כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן-יִשִׁי חֵי עַל-הָאֲדָמָה לֹא תָכֹן אֶתְּהָ וּמִלְכוּתְךָ
- 40 וְעָתָה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן-מוֹת הוּא: זב וַיַּעַן יְהוֹנָתָן
- 41 אֶת-שְׂאוֹל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוֹמֶת מֶה עָשָׂה: זג וַיִּטֵּל שְׂאוֹל
- 42 אֶת-הַחֲנִית עָלָיו לְהַכּוֹתוֹ וַיִּדְעַל יְהוֹנָתָן כִּי-כָלָה הִיא מַעַם אָבִיו
- 43 לְהַמִּית אֶת-דָּוִד:

Aftarat Erev Roş-Hodeş

Bu Aftara, Roş-Hodeş arifesine rastlayan Şabat günlerinde okunur.

Mahar Hodeş – Şemuel I 20:18–42

20

¹⁸ Yeonatan [can dostu David'e] “Yarın [Roş] Hodeş; [ziyafetteki] yerin[in boş olduğu] göze çarpınca [yokluğunun] farkına varılacak” dedi.

¹⁹ “Üç gün boyunca [uzaklaşabildiğin kadar kıra] in ve o gün saklanmış olduğun yere geldiğinde, işaret taşının yanında otur.

²⁰ [Üçüncü gün] Ben sanki bir hedefe nişan alıyormuş gibi, [bulunduğun yerden başka bir] yana doğru üç ok atacağım.

²¹ Ve sonra hizmetkarımı ‘Git okları bul’ diyerek göndereceğim. Eğer hizmetkara açık bir şekilde ‘İşte – oklar senden gerideler; al onları’ dersem, o zaman gelirsin. Çünkü Yaşayan Tanrı Adına; güvendesin ve [endişelenecek] bir şey yok demektir.

²² Fakat gence şöyle dersem: ‘İşte – oklar senden daha ötedeler’; o zaman git – çünkü Tanrı seni göndermiş demektir.

²³ Senle aramızda konuştuğumuz konuya gelince; işte – Tanrı senle aramızda ebediyen [tanıktır]”.

²⁴ David kırdaki gizlendi. [Roş] Hodeş geldiğinde, kral [Şaul] yemek için ziyafete oturdu.

²⁵ Kral her zamanki yerinde, duvarın dibindeki yerde oturuyordu. Yeonatan [yer vermek üzere] kalktı ve Avner, Şaul’un yanına oturdu. David’in yeri[nin boş olduğu] fark edildi.

²⁶ Fakat Şaul o gün hiçbir şey konuşmadı. [David’e olan nefreti sebebiyle] “Beklenmedik bir şey olmuştur; saf değildir [diye yemeğe gelmemiştir. Anlaşılan henüz mikveye dalıp] arınmadı” diye düşünmüştü.

²⁷ [Roş] Hodeş’in ertesi günü – [aydaki] ikinci gün – David’in yeri[nin yine boş olduğu] fark edilince, Şaul, oğlu Yeonatan’a “Yişay’ın oğlu [David] neden dün de bugün de yemeğe gelmedi?” diye sordu.

²⁸ Yeonatan, Şaul’a “David, Bet-Lehem’e kadar [gitmek için] benden izin istedi” diye cevap verdi.

²⁹ “[Bana] ‘Lütfen gitmeme izin ver; çünkü şehirde ailevi bir *korban* kesimi olacak. Kardeşim bunun için [gelmemi] emretti. Şimdi – eğer gözünde beğeni kazandıysam, lütfen kaçamak yapıp kardeşlerimi göreyim’ dedi. Kralın sofrasına o yüzden gelmedi”.

³⁰ Şaul’un öfkesi Yeonatan’a karşı alevlendi. Ona “Yoldan çıkmış asi kadının oğlu!” dedi. “Hem kendi utancın hem de annenin çıplaklığının utancı pahasına [bana karşılık] Yişay’ın oğlunu tercih ettiğini bilmiyor muyum sanki!

³¹ [Şunu bil] Ki Yişay’ın oğlu toprak üzerinde yaşadığı sürece, ne sen güvende olacaksın ne de krallığın! Şimdi – [birilerini] gönder ve onu bana getir; çünkü ölümü hak ediyor”.

³² Yeonatan, babası Şaul’a cevap verip, ona “Neden ölsün? Ne yaptı ki?!” dedi.

³³ Şaul onu vurmaya amacıyla, [Yeonatan’ın] üzerine bir mızrak savurdu. Yeonatan böylece, David’i öldürme kararının, babası için artık kesin olduğunu anlamış oldu.

34 דַּוִּיָּקִים יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְּׁלֶחַן בַּחֲרִי־אָף
 וְלֹא־אָכַל בַּיּוֹם־הַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי לֶחֶם כִּי נִעְצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלָמוּ
 35 אָבִיו: דָּה וַיְהִי בִבְקָר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וַנֶּעַר
 36 קָטָן עָמָּו: דָּו וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֵץ מִצָּא נָא אֶת־הַחֲצִים אֲשֶׁר אֲנִכִּי
 37 מוֹרָה הַנֶּעַר רֵץ וְהוֹאֲרָה הַחֲצִי לְהַעֲבֹרוֹ: דָּו וַיָּבֹא הַנֶּעַר
 עַד־מְקוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרָי הַנֶּעַר
 38 וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֲצִי מִמֶּךָ וְהִלָּאֵה: דָּה וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרָי הַנֶּעַר
 מִהֲרָה חוֹשָׁה אֶל־תַּעֲמֹד וַיִּלָּקֵט נֶעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחֲצִי [הַחֲצִים]
 39 וַיָּבֹא אֶל־אֲדָנָיו: דָּט וְהַנֶּעַר לֹא־יָדַע מֵאוֹמָה אֵךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד
 40 יָדָעוּ אֶת־הַדְּבָר: מ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כֻּלּוֹ אֶל־הַנֶּעַר אֲשֶׁר־לוֹ
 41 וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הִבֵּי־א הָעִיר: מֵא הַנֶּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֲצֵל הַגִּבּוֹ
 וַיִּפֹּל לְאַפּוֹ אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ פַּעֲמִים וַיִּשְׁקוּ | אִישׁ אֶת־רַעְיוֹ
 42 וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רַעְיוֹ עַד־דָּוִד הִגְדִּיל: מֵב וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ
 לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יִהְיֶה יְהִיָּה |
 בִּינִי וּבִינְךָ וּבֵין זֶרְעִי וּבֵין זֶרְעֶךָ עַד־עוֹלָם:

Yeni Ay, Yisrael'i ve David hanedanını simgeler. Ayın yansıttığı ışık 15 gün boyunca büyür ve dolunay haline gelir. Sonraki 15 gün boyunca da küçülerek sonunda yok olur. Benzer şekilde, Avraam'dan Şelomo'ya kadar 15 nesil olmuştu. Bu süre zarfında Bene-Yisrael manevi ve fiziksel olarak büyümüştü. Daha sonra 15 nesil boyunca bir düşüş yaşandı ve I. Bet-Amikdaş'ın yıkılması ve Babil sürgünü ile monarşi sona erdi. Fakat gökyüzü sürekli karanlık kalmaz; ay mutlaka tekrar doğar. Bu sebeple, ileride bir kurtuluş zamanı gelecek, David hanedanı tekrar kraliyetin başına geçecektir. Her ay okuduğumuz "*Birkat Alevana – Ay Berahası*" sırasında "*David Meleh Yisrael Hay VeKayam – Yisrael Kralı David yaşamaktadır ve ayaktadır*" sözlerini söylememizin sebebi budur.

Yeonatan'ın David'i kurtarma planını tanımlayan konuşmanın "Yarm Roš Hodeš" sözleriyle açılmasında kehanetsel bir yan söz konusudur. Gerçekten de David için bir Yeni Ay vardır. Ve David için doğacak Yeni Ay, aynı zamanda Bene-Yisrael'in de yeniden doğuşunu işaretleyecektir.

³⁴ Yeonatan masanın başından, tüten bir öfkeyle kalktı ve ayın ikinci gününde hiç yemek yemedi; çünkü hem David için üzölmüştü, hem de babası onu [“Yoldan çıkmış asi kadının oğlu!” nitelemesiyle] aşağılamıştı.

³⁵ Sabah olduğunda Yeonatan David’le buluşmak üzere kıra çıktı; yanında da genç bir hizmetkar vardı.

³⁶ Hizmetkarına “Koş!” dedi. “Benim attığım okları buluver”. Hizmetkar koştu ve [Yeonatan] oku onu geçecek şekilde attı.

³⁷ Hizmetkar Yeonatan’ın attığı okun [gideceğini düşündüğü] yere ulaştığında, Yeonatan, hizmetkarın ardından seslenerek “Ok senden daha ötede değil mi?” dedi.

³⁸ Yeonatan, hizmetkarın arkasından “Çabuk fırla! Yerinde durma!” diye seslendi. Yeonatan’ın hizmetkari okları topladı ve efendisine geldi.

³⁹ Hizmetkar hiçbir şeyden haberdar değildi; konuyu sadece Yeonatan ve David biliyorlardı.

⁴⁰ Yeonatan teçhizatını hizmetkarına verip, ona “Git [bunları] şehre götür” dedi.

⁴¹ Hizmetkar gitti ve David, güneydeki [saklandığı] yerden kalktı, yüz üstü kapanarak üç kez eğildi. İki dost öpüşüp ağlaştılar. [Özellikle] David [normalden] çok ağladı [çünkü artık Şaul’dan korkması ve sürekli kaçması gerektiğini biliyordu].

⁴² Yeonatan [fazla vakit kaybetmesini istemediği için] David’e “Selamete git” dedi. “Bizim – ikimizin ‘Tanrı seninle aramızda ve çocuklarımla çocukların arasında [tanık] olsun’ diyerek ettiğimiz yemin ebedi olacaktır!”

Hahamlarımız, saf olan ve hiçbir bencil niyete dayanmayan sevginin ebedi olacağını öğretirler. “Hangi sevgi belirli bir amaca dayanmıyordu? – David ve Yeonatan arasındaki sevgi” (Mişna – Pirke Avot 5:19). *Aftara* bu eşsiz sevgiyi belki de en iyi gösteren örneklerden birini anlatmaktadır.

Normal şartlarda David ve Yeonatan kadar birbirlerine rakip olmalarını bekleyeceğimiz iki kişi daha düşünölemez. Yeonatan bir prens, Yisrael kralı olan babası Şaul’un doğaı halefiydi. Halk tarafından çok sevilen, statü sahibi, ayrıca Tanrı’ya bağli biri olarak, kral olmaya oldukça uygundu ve halk için bir gurur kaynağı olması işten değildi. Diğer yandan David onun rakibiydi ve nereden bakılırsa bakılsın, peygamber Şemuel’in onu meshetmesi sonucunda, Yeonatan’ın alması gereken tahtı ele geçirecek bir yabancıydı. Kral Şaul bu durum karşısında büyük bir öfke duyuyordu; öyle ki, David’dan kesin olarak kurtulmaya karar verecek kadar nefretinin esiri olmuştu. Tüm bunlara karşın, David ve Yeonatan, birbirlerini çok seven iki gerçek dosttu. *Aftaranın* anlatımında Yeonatan’ın, kişisel çıkarlarını – hem de babasının büyük öfkesi pahasına tamamen gözardı ettiğini görmekteyiz. Yeonatan bununla kalmamakta, David’in yaşamını kurtarmak için bir plan bile yapmıştır.

Yüzeysel bir bakışla, *Roş Hodeş* arifesinde okunacak *Aftara* olarak bu parçanın seçilmiş olmasının sebebi, “Yarın Roş Hodeş” sözleriyle başlamasıdır. Fakat daha derin bir sebep de vardır.

- 1 אֵכָה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הַדָּם רַגְלִי אֵי-יְהוָה בֵּית
- 2 אֲשֶׁר תִּבְנוּ-לִי וְאֵי-יְהוָה מְקוֹם מְנוּחָתִי: ב וְאֶת-כָּל-אֱלֹהֵי יָדֵי עֲשֹׂתָהּ
- 3 וַיְהִי כָל-אֱלֹהֵי נְאֻם-יְהוָה וְאֶל-יְהוָה אָבִיט אֶל-עֲנִי וּנְכַח-רוּחַ וְחָרָד
- 4 עַל-דְּבָרֵי: ג שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מִכַּה-אִישׁ זֹבֵחַ הַשֶּׁה עֲרֹף כָּלֵב מַעֲלָה
- 5 מִנְחָה דִם-חֲזִיר מִזְכִּיר לְבָנָה מִבָּרָךְ אֲנִי גַם-הֵמָּה בָּחָרוּ בְּדַרְכֵיהֶם
- 6 וּבִשְׁקוּצֵיהֶם נִפְשָׁם חִפְצָה: ד גַּם-אֲנִי אֲבַחֵר בַּתְּעַלְלֵיהֶם וּמִגִּוְרָתָם
- 7 אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאִין עֹזָה דְּבָרְתִי וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּעֲשׂוּ חֲרַעַל
- 8 בְּעֵינַי וּבְאֲשֶׁר לֹא-חִפְצָתִי בָּחָרוּ: ה שָׁמְעוּ דְּבַר-יְהוָה
- 9 הַחֲרָדִים אֶל-דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיָכֶם שְׁנֵאִיכֶם מַנְדִּיכֶם לְמַעַן שָׁמִי
- 10 יִכְבֵּד יְהוָה וְנִרְאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׁוּ: ו קוֹל שָׁאוֹן מַעִיר קוֹל
- 11 מִהִיכַל קוֹל יְהוָה מִשְׁלֵם גָּמוֹל לְאִיְבָיו: ז בְּטָרֶם תַּחִיל יִלְדָּה
- 12 בְּטָרֶם יָבֹוא תָּבֵל לָהּ וְהַמְלִיטָה זָכָר: ח מִי-שָׁמַע כְּזֹאת מִי רָאָה
- 13 כְּאֵלֶּה הַיּוֹחֵל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם-יּוֹלֵד גּוֹי פַּעַם אַחַת כִּי-חָלָה
- 14 גַּם-יִלְדָּה צִיּוֹן אֶת-בְּנֵיהָ: ט הֵאֲנִי אֲשַׁבֵּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר יְהוָה
- 15 אִם-אֲנִי הַמוֹלִיד וְעֲצָרְתִי אָמַר אֱלֹהֶיךָ:

Aftarat Roş-Hodeş

Bu Aftara, Roş-Hodeş'e rastlayan Şabat günlerinde okunur.

Aşamayim Kisi – Yeşayau 66:1–24

66

¹ Tanrı şöyle dedi: “Gökler tahtım, yeryüzü ise ayak taburemdir. Benim için nasıl bir ev inşa edebilirsiniz? Neresi Benim dinlenme yerim olabilir ki?”

² Üstelik tüm bunları Elim yaptı; tüm bunlar [bu sayede] var oldular” diyor Tanrı. “Şuna [=sadece şu özellikteki kişiye] dikkatle bakacağım: Yoksul ve kırık ruhlu [olmasına karşın, yine de isyan etmeyip] Sözüm karşısında [saygıyla] titreyene.

³ [Bunun dışındakiler] İster [korban olarak] boğa kessin, ister adam öldürsün; ister kuzu korban etsin, ister bir köpeğin boynunu kırsın; ister un sunusu getirsin, ister domuz kanı; ister [Tanrı'nın İsmi'ni] zikretmek amacıyla tütsü malzemesi getirsin, ister bir putu mübarek kılsın [Benim için hepsi bir. Ne de olsa, iki uç noktayı temsil eden bu çiftlerin “iyi uçtakileri” bile, bunları Benim emirlerim olduğu için yapıyor değil]. Zira onlar bile [sırf] yollarını [bu şekilde] seçtiler [ve kendilerini bu şekilde iyi hissediyorlar diye bu şekilde davranıyorlar. “Kötü uçtakileri” ise, açıklamama bile gerek yok; zira onların] ruhları, iğrençliklerinden [zaten fazlasıyla] memnun!

⁴ [Onlar bu şekilde Ben'le nasıl alay ettilerse] Ben de onlarla alay etmeyi seçecek, korkularını [başlarına] getireceğim. Çünkü onları çağırmıştım, ama cevap veren olmadı; konuşmuştum, ama dinlemediler. Gözüm'de kötü olan şeyleri [yani “yapma” dediğim şeyleri] yaptılar; [“yap” şeklindeki emirlerimi beğenmeyerek, kendilerine yeni şeyler üretip] arzulamadığım şeyleri [yapmayı] seçtiler”.

⁵ [Tanrı'nın] Sözü karşısında [saygıyla] titreyenler! Tanrı'nın Sözü'nü dinleyin: Sizden nefret eden ve sizi dışlayan kardeşleriniz, [yaptıkları, içten olmayan korbanlara bakıp] “Tanrı, benim [itibarlı] ismim sayesinde onurlandırılıyor” dediler. Fakat [gerçeği hep birlikte] göreceğiz: Sizin sevinçli olacağınız zamanlarda, onlar utanacaklar.

⁶ Şehirden [=Yeruşalayim'den, bir] kargaşa sesi – *Ehal*'den bir ses [geliyor]; Düşmanlarına hak ettiklerini ödeyen Tanrı'nın Sesi!

⁷ [“Kargaşa sesi” şunları ifade ediyor: Son Kurtuluş'tan bir süre önce, bazı Yahudiler Yeruşalayim'e yerleşmeye başlayacaklar. Başka bir deyişle, bir anneye benzetilen Yeruşalayim] Henüz acı çekmeden, doğuracak; [böylece] doğum sancıları [ile temsil edilen, Kurtuluş'tan önceki Gog ve Magog savaşı] henüz gelmeden, bir erkek çocuk doğurmuş olacak [ve Yeruşalayim'in az da olsa belirli ve savaşabilecek bir Yahudi nüfusu olacak.

⁸ Bir süre sonra gerçek doğum – Kurtuluş – vakti gelecek ve asıl sancılar, yani Gog ve Magog savaşı başlayacak. Bu eşi görülmemiş savaşla ilgili olarak] Kim böyle bir şeyi duydu? Kim böyle şeyler gördü? [denecek.] Yeryüzü bir günde sancılanır mı? [diyecekler; zira savaş bir anda tüm dünyaya yayılacak] Bir ulus bir kerede doğar mı? [diyecekler; zira tüm sürgünler hemen geriye gelecekler. Nasıl oldu da] Tsiyon doğum sancısı çektiği anda, çocuklarını doğurdu!

⁹ [Bu sorulara cevaben: “Bir kadını] Doğum anına kadar getireceğim de doğum yaptırmayacak mıyım?” diyecek Tanrı; dolayısıyla sancılar olunca, mutlaka doğum da olacak, sürgünler geriye gelecektir; “Ben ki Doğurtan'ım; [bazıları için başlamış olan doğumu, diğerleri için yarıda] durduracak mıyım?” dedi Tanrın; bu yüzden sadece Yeruşalayim'de yerleşmiş olanlarla yetinilmeyecek; sancılar tüm Yahudiler'i etkisi altına alacak ve sonunda hepsi kurtulacak].

י שִׁמְחוּ

10

אֶת־יְרוּשָׁלַם וּגְיָלוּ בָּהּ כָּל־אֶהְבִּיָּהּ שִׁישׁוּ אֶתָּה מָשׁוּשׁ
 כָּל־הַמִּתְאֲבָלִים עָלֶיהָ יֵאָ לְמַעַן תִּינָקוּ וּשְׂבַעְתֶּם מִשֹּׁד תִּנְחַמְיָהּ 11
 לְמַעַן תִּמְצְאוּ וְהַתְעַנְגְתֶּם מִזֵּיז כְּבוֹדָהּ יב כִּי־כֵּה | אָמַר יְהוָה
 הִנְנִי נֹטֶה־אֲלֶיהָ כְּנֹהֵר שָׁלוֹם וּכְנֹחַל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וַיִּנְקָתָם
 עַל־צֵד תִּנְשָׂאוּ וְעַל־בְּרָכִים תִּשְׁעֲשְׁעוּ יג כֹּאִישׁ אֲשֶׁר אָמַר תִּנְחַמְנוּ 13
 כֵּן אֲנֹכִי אֲנַחֲמָכֶם וּבִירוּשָׁלַם תִּנְחַמּוּ יד וּרְאִיתֶם וּשְׁשׁ לְבָבְכֶם
 וְעַצְמוֹתֵיכֶם כִּדְשָׂא תִפְרַחְנָה וְנוֹדַעַה יֵד־יְהוָה אֶת־עַבְדָּיו וְזַעַם
 אֶת־אֲבִיּוֹ: טו כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבֹא וְכִסּוּפָה מִרְכַּבְתִּיו לְהַשִּׁיב 15
 בַּחֲמָה אָפוּ וּגְעַרְתוּ בְּלִהְבֵי־אֵשׁ: טז כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחֶרֶב
 אֶת־כָּל־בָּשָׂר וּרְבוּ חֲלָלִי יְהוָה: יז הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְטַהֲרִים
 אֶל־הַגָּזוֹת אַחֵר אַחֵר [אַחַת] בַּתּוֹךְ אֲכָלִי בָשָׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ 18
 וְהַעֲכָבֵר יַחְדָּן יִסְפוּ נְאֻם־יְהוָה: יח וְאֲנֹכִי מַעֲשִׂיהֶם וּמַחֲשַׁבְתֵּיהֶם
 בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְשִׁנוֹת וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי: 19
 יט וְשִׁמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם | פְּלִיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תִּרְשִׁישׁ
 פּוֹל וְלוֹד מִשְׁכֵּי קֶשֶׁת תִּבֵּל וַיּוֹן הָאֲיִים הִרְחִקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
 אֶת־שְׁמִיעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בְּגוֹיִם:
 כ וְהִבִּיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם | מִנְחָה לַיהוָה בְּסוֹסִים 20
 וּבָרֶכֶב וּבַצִּבִּים וּבַפָּרָדִים וּבַכִּרְכֹּרוֹת עַל הָר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר
 יְהוָה כֹּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בְּכָל־טָהוֹר בֵּית
 יְהוָה: כא וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לְכֹהֲנִים לְלוֹיִם אָמַר יְהוָה: כב כִּי כֹאֲשֶׁר 21-22
 הַשָּׁמַיִם הִחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הִחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי
 נְאֻם־יְהוָה כֵּן יַעֲמֵד זִרְעָכֶם וְשִׁמְכֶם: כג וְהָיָה מִדִּי־חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
 וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבֹא כָל־בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אָמַר יְהוָה:

¹⁰ ["Ehal'den gelen ses" şunu ifade ediyor:] Yerusalayim ile sevinin, onunla neşelenin ey tüm sevenleri! Onunla keyif içinde mutlu olun, ey onun için tüm yas tutanlar!

¹¹ Böylece, [tıpkı bir annenin bebeğini emzirmesi gibi] onun teselli veren göğsünden emzirilip doycak; [doyduktan sonra bile] emip onun onurunun bolluğundan keyif alacaksınız.

¹² Çünkü Tanrı şöyle dedi: "İşte – [sizi emzirip doyurması için] barışı bir nehir gibi, [sonrasında keyif almanız için putperest] ulusların servetini coşkun bir ırmak gibi ona [=Yerusalayim'e] yöneltiyorum. Böylelikle emzireceksiniz, omuzda taşınacak [=sürgünden gelecek] ve kucakta hoplatılacaksınız.

¹³ [Öldü sandığı ve hakkında yas tuttuğu] Annesinin [bizzat gelip] teselli ettiği bir adam gibi, Ben sizleri teselli edeceğim [çünkü sizi terk ettiğimi düşünüp yas tutmuşsunuz. Aynı şekilde, hakkında yas tuttuğunuz] Yerusalayim'de teselli bulacaksınız".

¹⁴ [Şimdiye kadar sadece inanıyordunuz; fakat şimdi gözlerinizle] Göreceksiniz ve [bu sayede] kalbiniz neşelenecek, kemikleriniz çimenler gibi yeşerecek. Tanrı'nın Eli, sadık hizmetkarları; öfkesi de düşmanları tarafından tanınacak.

¹⁵ Çünkü işte – ["Düşmanlarına hak ettiklerini ödeyen Tanrı'nın Sesi" şunu ifade ediyor: Gog ve Magog kamplarına yönelik] Öfkisini gazabıyla, takdirini ateşin alevleriyle ödemek için, Tanrı ateş içinde, [O'nun savaş] arabaları da fırtına gibi gelecek.

¹⁶ Çünkü Tanrı ateşle cezalandıracak ve Kılıcı tüm vücutları [biçecek]; Tanrı'nın [vurduğu kişilerin] cesetleri çok olacak.

¹⁷ Ortada bulunan [bir putperestlik simgesi] için bahçelere [gitmek üzere] kendilerini takdis edip temizleyenler; domuz etini, tiksinti veren canlıları ve fareleri yiyenler – [hepsi] birlikte yok olacaklar" diyor Tanrı.

¹⁸ "Ben onların yaptıklarını ve düşüncelerini [biliyorum]. Tüm ulusları ve lisanları [bu büyük savaşla] bir araya toplama [vakti] geliyor; gelecekler ve Onurum'u görecekler.

¹⁹ [Gog ve Magog savaşı sırasında, onlara büyük belalar göndererek] Onlar için bir işaret belirleyeceğim. Aralarından kurtulabilen bazılarını [bu savaşta yer almamış, dolayısıyla] Namımı duymamış, Onurum'a şahit olmamış uluslara, Tarış, Pul ve Lud'a (yay ustalarına), Tuval ve Yavan'a, uzak adalara göndereceğim ve uluslar arasında Onurum'u anlatacaklar.

²⁰ Tüm uluslar, Tanrı'ya birer sunu olarak, [Bene-Yisrael'in] tüm kardeşlerini [=daha önce gelmemiş olan tüm Yahudiler'i], neşeli danslar eşliğinde Yerusalayim'deki Kutsal Dağım'a getirecekler – atlarda, savaş arabalarında, [üstü kapalı] yük arabalarında, katırlarda" dedi Tanrı; "tıpkı Bene-Yisrael'in, sunularını Tanrı'nın Evi'ne saf kaplarla getirdikleri gibi.

²¹ [Gittikleri yerlerde hatalı bir yaşam sürmüş olsalar bile, Koen ve Leviler, bu özelliklerini yitirmeyecekler ve] Onların arasından da Koenler ve Leviler seçeceğim" dedi Tanrı.

²² "Çünkü tıpkı yaptığım yeni gökler ve yeni yeryüzünün önümde duruyor olmaları gibi" diyor Tanrı, "soyunuz ve isminiz de sürekli olacaktır

²³ Bir [Roş] Hodeş'ten diğerine ve bir Şabat'tan diğerine, tüm insanlar, Huzurum'da eğilmek üzere gelecekler" dedi Tanrı.

24 כַּד וַיֵּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא
תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכָּבֶה וְהֵין דְּרָאוֹן לְכָל-בָּשָׂר:

23 כַּג וְהָיָה מִדֵּי-חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ
וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ יָבֹא כָל-בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה:

Hahamlarımız, saf olan ve hiçbir bencil niyete dayanmayan sevginin ebedi olacağını öğretirler. “Hangi sevgi belirli bir amaca dayanmıyordu? – David ve Yeonatan arasındaki sevgi” (Mişna – Pirke Avot 5:19). Aftara bu eşsiz sevgiyi belki de en iyi gösteren örneklerden birini anlatmaktadır.

²⁴ “Çıkıp, bana karşı isyan eden kişilerin cesetlerini görecekler. Çünkü [onları kemiren] kurtlar ölmeyecek, [onları yakan] ateş sönmeyecektir ve [bu cesetler] tüm insan ırkı için tiksindirici bir görüntü oluşturacaklardır”.

²³ Bir [Roş] Hodeş’ten diğerine ve bir Şabat’tan diğerine, tüm insanlar, Huzurum’da eğilmek üzere gelecekler” dedi Tanrı.

Aftara, heyecan verici Yeşayau kitabının son paragrafıdır. Roş Hodeş’e rastlayan Şabat gününde okunmasının sebebi, sondan bir önceki pasukta, her Şabat ve Roş Hodeş’te Tanrı’ya gösterilecek saygıyı tanımlamasıdır. Bu pasuk, paragrafın bitiminde tekrarlanır.

Aftara, Bene-Yisrael’e ümit ve teselli vermektedir. Peygamber Yeşayau, hem birbirlerine hem de Bene-Yisrael’e karşı yapacakları zirve niteliğindeki Gog ve Magog savaşının ardından, dünya uluslarının başarısızlığa uğrayacağına dair kehanette bulunmaktadır. Bu savaş, Son Kurtuluş’tan hemen önce gerçekleşecektir. Yeşayau, dünya uluslarının yenilgisinin ardından, tüm dünyanın Tanrı’nın ve O’nun Ulusu’nun büyüklüğünü kabul edeceğinden bahsetmektedir. Fakat tüm bunlar arasında Yisrael Ulusu için de sert dersler söz konusudur.

Aftara tüm evrenin Tanrı’nın tahtı ve ayak taburesi olduğundan bahisle başlar. Yahudi Ulusu’nun, Tanrı’nın Onuru’nu içinde tutabilecek bir Tapınak yapabileceği akıl alır şey midir? Olmadığına göre, bu Tapınağın amacı elbette – kendisine verilebilecek her türlü onurdan yüksekte olan – Tanrı’yı onurlandırmak değil, O’na yönelik hizmetimizde bir araç olmasıdır. Tanrı’yı içten olmayan anlamsız ritüellerle memnun etme peşinde olan insanlar, başkalarını öldüren ya da sakat bırakan, uygun olmayan hayvanları kurban eden ve kabul edilmez kanlarını *mizbeah* üzerinde sunan kişilere benzetilmektedir. Tanrı bu günahkarlığı elbette karşılıksız bırakmayacaktır. Fakat her şey bununla kalmayacaktır. Tanrı’ya sadık kalanlar da takdir edilecek ve mucizevi bir şekilde ödüllendirileceklerdir. Yisrael’in yeniden doğuşu, tüm bir halkın tek bir günde, hem de nispeten sancısız bir şekilde doğuşu gibi olağanüstü olacaktır. Tanrı, Halkı’na yeniden hayat vermeye karar vermişse, başka türlü düşünülebilir mi zaten?

Böylelikle Yeruşalayim’e sadık kalmış, yüzyıllar boyu onun için yas tutmuş olanlar, onun tekrar canlanışına şahit olup neşeleneceklerdir. Berahalar onlara bollukla akarken, Tanrı’nın gazabını döktüğü düşmanları, eşi benzeri görülmemiş bir yenilgiyle karşılaşacaklardır. Bundan kurtulabilenler ise, Tanrı’nın Büyüklüğü’nü dünyanın en uç köşelerine kadar taşıyıp ilan edecekler; bu süreç içinde, uzun ve zorlu sürgün boyunca çeşitli yerlere dağılmış ve dönmeleri artık imkansız olarak addedilen Yahudiler de ülkelerine geri geleceklerdir.

Sonrasında hepsi gelip *Bet-Amikdaş*’ı kuracak ve artık ebedi olacak olan bu Tapınak’ta, Tanrı’ya yönelik sadık ve adanmış hizmetlerini gerçekleştireceklerdir. Bu şekilde tarih amacına ulaşmış, Tanrı’ya bağlı kalanlar da ödüllendirilmiş olacaktır.

1 א ויהי | בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני
 בתוך הגולה על־נהר־כבר נפתחו השמים ואראה מראות
 2 אלהים: ב בחמשה לחדש היא השנה החמישית לגלות המלך
 3 יויכין: ג היה היה דבר־יהוה אלי־חזקאל בן־בוזי הכהן בארץ
 4 כשדים על־נהר־כבר ויהי עליו שם יד־יהוה: ד וארא והנה רוח
 סערה באה מן־הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונגזה לו סביב
 5 ומתוכה כעין החשמל מתוך האש: ה ומתוכה דמות ארבע חיות
 6 וזה מראיהן דמות אדם להנה: ו וארבעה פנים לאחת וארבע
 7 כנפים לאחת להם: ז ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל
 8 עגל ונצצים כעין נחשת קלל: ח וידו [וידני] אדם מתחת כנפיהם
 9 על ארבעת רביעיהם ופניהם וכנפיהם לארבעתם: ט חברת אשה
 אל־אחותה כנפיהם לא־יסבו בלכתן איש אל־עבר פניו ילכו:
 10 י ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל־הימין לארבעתם
 11 ופני־שור מהשמאול לארבעתן ופני־נשר לארבעתן: יא ופניהם
 וכנפיהם פרדות מלמעלה לאיש שנים חוברות איש ושנים
 מכסות את גויתיהנה:

Aftarat Şavuot – I

Şavuot'un ilk günü bu Aftara okunur

Bişloşim Şana – Yehezkel 1:1–28 / 3:12

1

¹ “[Bunlar, *Bet-Amikdaş*’ta bir *Sefer-Tora*’nın bulunup, o dönemin kralı Yoşiyau’ya gösterilmesinin] Otuzuncu yılında, dördüncü [ayda], ayın beşinde oldu: [O sırada] Ben, Kever nehri kıyısında Diaspora’daydım. Gökler açıldı ve Tanrısal görüntüler gördüm.”

² [Peygamber Yehezkel’in bu giriş sözleri] Kral Yoyahin’in sürülmesinin beşinci yılında, [dördüncü] ayın beşinde [gelen bir vizyonu tanımlamaktadır].

³ Tanrı’nın Sözü *Koen* Yehezkel ben Buzi’ye [Erets-Yisrael’de iken ulaşmıştı. Gördüğü ve birazdan açıklayacağı vizyondan sonra] Kasdi [=Kalde] diyarındaki Kever nehri kıyısında [Tanrı onunla tekrar konuştu] ve Tanrı’nın Eli orada onun üzerine [yerleşti].

⁴ [Yehezkel, vizyonunu şöyle tanımlıyor:] “Gördüm! İşte kuzeyden fırtınalı bir rüzgar gelmekteydi [Bu, Tanrı’nın Onurlu Tahtı’nı taşıyan İlahi Savaş Arabası’ydı (*Merkava*) ve sembolik olarak, Erets-Yisrael’e göre kuzeyde yer alan Kalde/Babil krallığının tüm ortadoğuyu ele geçirmesine yardım etmek üzere kuzeye gitmişti. Bunu yaptıktan sonra, Yeuda krallığını cezalandırmak için büyük bir şiddetle Erets-Yisrael’e gelmekteydi]. Büyük bir bulut ve çakan bir ateş [gördüm]; etrafında bir hâle [vardı ve bu, Bene-Yisrael’in ağır sürgünün sonunda kurtarılacağına işaret ediyordu]. İçinde de, ateşin içinde, saf ateş özünü andıran [sözlerle tanımlanamayacak müthiş bir parlaklık algıladım. *Haşmal* olarak adlandırılan “saf ateş özü”, sessizce konuşan bir melek türünü tanımlar. Parlaklığın]

⁵ İçinde dört yaratık şekli [vardı] ve [*Hayot* adı verilen birer melek olan bu yaratıkların] görüntüleri şöyleydi: [Her biri dört farklı surat taşıyordu ve en önemlisi] İnsan şeklindeydi.

⁶ [Ayrıca bu suratların] Her birinde dört yüz vardı [yani yaratık başına on altı yüz, dört yaratıkta da toplam altmış dört yüz bulunuyordu. Her dört surattaki dörder yüzün] Her birinde dörder kanat vardı [yani yaratık başına altmış dört, tüm yaratıklarda da toplam iki yüz elli altı kanat bulunuyordu].

⁷ Bacakları düz [yani eklemsiz; ya da birbiriyle tamamen aynı hizada bitişik duran iki] bacaklı, ayakları buzağı ayağı [gibiydi, ya da yuvarlak şekle sahipti. Alternatif olarak bacakları, her yöne doğru düzdü ve topuklarından da her yöne doğru ayak çıkıyordu – böylece yön değiştirmek için dönmesine gerek yoktu. Yaratıkların ayakları, parlatılmış] saf bakır gibi parlamaktaydı.

⁸ [Yaratıkların] Dört çeyreğinin [yani dört yanının] her birinde, kanatlarının altında insan elleri [vardı. Yaratıkların] Dördün[ün] de, yüzleri ve kanatları [aynıydı].

⁹ Birbiriyle birleşmekteydi kanatları. [Yaratıklar] Yürüdükleri zaman yön değiştirmiyorlardı [zira her yöne yüzleri ve ayakları vardı; böylece] her biri [herhangi bir] yüzünün [baktığı] yöne doğru yürüyebiliyordu.

¹⁰ Yüzlerinin [en önemlilerinin] şekli, insan yüzüydü [ve bundan dört tane vardı. Yaratıkların] Dördünde de, [insan yüzlerine göre] sağ tarafta aslan yüzleri, dördünde de [insan yüzlerine göre] sol tarafta boğa yüzleri ve dördünde de [insan yüzlerine göre] arka tarafta kartal yüzleri [vardı; insan suratı tarafında olduğu gibi, diğer hayvanların şekillerine sahip her suratda da dörder yüz vardı.

¹¹ Yaratıkların bu] Yüzleri[nin durumu şöyleydi: Hemen altlarındaki] kanatları [yüzün hizasına gelecek şekilde] yukarı doğru uzanıyordu. Her bir [yüz] için [kanatların] ikisi [*Şehina*’ya bakmamak için bu yüzü örtecek şekilde] birleşiyordu. [Kanatların diğer] İkisi de [yaratıkların] bedenlerini örtüyordu.

- 12 יב ואיש אל-עבר פָּנָיו יֵלְכוּ אֶל אֲשֶׁר
- 13 יִהְיֶה-שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכֵּת יֵלְכוּ לֹא יִסְבוּ בְּלִכְתָּן: יג וּדְמוּת הַחַיּוֹת
- מֵרְאִיהֶם כְּגַחֲלֵי-אֵשׁ בַּעֲרוֹת כְּמֵרְאָה הַלְּפָדִים הִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין
- 14 הַחַיּוֹת וְנִגָּה לָאֵשׁ וּמִן-הָאֵשׁ יוֹצֵא בָרֶק: יד וְהַחַיּוֹת רָצוּא וְשׁוֹב
- 15 כְּמֵרְאָה הַבּוֹק: טו וְאָרָא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפֵן אֶחָד בָּאָרֶץ אֵצֶל
- 16 הַחַיּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו: טז מֵרְאָה הָאוֹפָנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תְּרַשִּׁישׁ
- וּדְמוּת אֶחָד לְאַרְבַּעַתָּן וּמֵרְאִיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפֵן
- 17 בְּתוֹךְ הָאוֹפֵן: יז עַל-אַרְבַּעַת רַבְעֵיהֶן בְּלִכְתָּם יֵלְכוּ לֹא יִסְבוּ
- 18 בְּלִכְתָּן: יח וְגִבֵּיהֶן וְגִבָּה לָהֶם וִירְאָה לָהֶם וְגִבְתָּם מְלֹאֶת עֵינִים
- 19 סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּן: יט וּבְלִכְתֵּי הַחַיּוֹת יֵלְכוּ הָאוֹפָנִים אֵצֶלָם וּבִהְנִשָּׂא
- 20 הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפָנִים: כ עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה-שָׁם הָרוּחַ
- לְלַכֵּת יֵלְכוּ שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכֵּת וְהָאוֹפָנִים יִנָּשְׂאוּ לְעֲמָתָם כִּי רוּחַ
- 21 הַחַיָּה בָּאוֹפָנִים: כא בְּלִכְתָּם יֵלְכוּ וּבַעֲמָדָם יַעֲמִדוּ וּבִהְנִשָּׂאָם מֵעַל
- הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפָנִים לְעֲמָתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפָנִים:
- 22 כב וּדְמוּת עַל-רֹאשֵׁי הַחַיָּה רִקִּיעַ כְּעֵין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא נָטוּי
- 23 עַל-רֹאשֵׁיהֶם מְלֻמָּעָה: כג וְתַחַת הַרִקִּיעַ כְּנִפְיֵיהֶם יִשְׁרוּת אִשָּׁה
- אֶל-אַחֻתָּהּ לְאִישׁ שְׁתֵּים מִכִּסּוֹת לְהִנָּה וּלְאִישׁ שְׁתֵּים מִכִּסּוֹת
- לְהִנָּה אֶת גּוֹיְתֵיהֶם:

¹² [Yaratıkların] Her biri, [herhangi bir] suratının [baktığı] yöne doğru yürüyebiliyordu. Gitme isteği ne yöndeysen o yöne doğru yürüyor, [dört yanda da yüzü bulunduğu ve ayakları her yöne yürümeye elverişli olduğu için] yürürken yön değiştirmiyordu.

¹³ Yaratıkların şekli [şöyleydi]: Görünüşleri ateşteki kömür gibiydi, yanıyordu – meşale görüntüsü gibi. [Bu görüntü] Yaratıkların arasında kendini belli etmekteydi [yani, her bir yaratıkta aynı görüntü vardı. Söz konusu görüntü, bildiğimiz] Ateşe [göre bile çok daha] aydınlıktı ve bu ateşten [büyük] kıvılcımlar çıkıyordu.

¹⁴ Ve yaratıklar, şimşegin görüntüsü gibi, [sürekli] ileri geri koşuşturuyorlardı. [Bu halleriyle, harıl harıl yanan bir fırının kapağı açıldığında dışarı fırlayan ama hemen geriye kaçan ateş demetleri gibiydiler; ileri çıkıyorlar, Tanrı'yı algılayınca hemen geri kaçıyorlardı.]

¹⁵ Yaratıkları [daha da inceleyip] gördüm: Ve işte! Yaratıkların yanında, yerde [yani gökteki manevi zeminde, her birinin] dört surati için [tek bir] tekerlek [vardı. Yani her yaratık için tek bir tekerlek vardı ve toplam tekerlek sayısı dörttü. "Tekerlek" anlamındaki *Ofan*, aynı zamanda bir melek türünün ismidir].

¹⁶ Tekerleklerin görünüşleri ve yapıları, [değerli bir taş, olasılıkla "kristal" olan] *Tarşış* gibiydi [çok berrak ve temizdi]. Dördünün şekli aynıydı. Görünüşleri ve yapıları da, bir tekerlek, diğerinin içine geçmiş olacak şekildegidi. [İki tekerlek birbirine diklemesine sabitlenmiş gibiydi; böylece her yöne yuvarlanabilecek nitelikteydi.]

¹⁷ Dört çeyreklerinde [yani dört yanlarında, tekerlekler normal] yürüme şeklinde yürüyebiliyorlardı; yürürken yön değiştirmiyorlardı [kısacası bu tekerlekler de, yaratıkların her yöne yürüyebilmelerini kısıtlamıyordu; zira onlar da buna elverişli yapıdaydı].

¹⁸ Yaratıkların [Sırtları [ise şöyleydi: Tek ve eşit] Yükseklikleri vardı; ve [devasa boyutlarıyla] korku [salma özelliğine] sahiplerdi. Dördünün de sırtları, çevre boyunca gözlerle doluydu [zira yön değiştirmedikleri için her yeri görebilmeleri gerekiyordu].

¹⁹ Yaratıklar yürüdüğünde, tekerlekler de yanlarında yürüyordu. Ve yaratıklar yerden yükseldiğinde, tekerlekler de yükseliyordu.

²⁰ Gitme isteği [nereyeyse, oraya] gidiyorlardı. [Bu, Tanrı'nın gitmelerini] İsteddiği yerd [zira, Savaş Arabası'nı süren Tanrı'nın İsteği, onların isteğini belirliyordu] ve tekerlekler de onlara bağlı olarak yükseliyordu, çünkü [her] yaratığın [Tanrı'nın İsteği ile aynı olan] isteği, tekerleklerin içinde [de mevcuttu. Sonuç olarak, onlara nereye gideceklerini söylemeye gerek yoktu; onlar Tanrı'nın İsteği'ni kendi istekleri olarak hissedip o yönde gidiyorlardı].

²¹ Bu hep böyleydi: Yaratıklar [Yürürken, [tekerlekler de] yürüyor, durduklarında duruyorlardı. Tekerlekler onlara bağlı olarak yerden yükseliyorlardı, zira yaratığın isteği tekerleklerde [mevcuttu].

²² Yaratıkların başının üstünde [her yöne bir] sema [şeklinde genişleyen] suret, yukarıda, başlarının üstünde yayılan, [beyazlığı ve parlaklığı ile] korku salan bir buzula benziyordu.

²³ Sema'nın altında, [yaratıkların] kanatları birbiriyle aynı hizadaydı [yüzlerin *Şehina*'yı görmemesi için yüzleri örtmek üzere yukarı doğru uzanmışlardı. Yaratıkların yüzlerinin dörder kanadı vardı:] Her biri için, [kanatlardan] ikisi onları [n yüzünü] örtüyorken, [yine] her biri için [kanatlardan] ikisi onları örtmekteydi – [yani] bedenlerini.

- כַּד וְאַשְׁמַע אֶת-קוֹל כְּנַפֵּיהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים 24
- כְּקוֹל-שָׁדַי בְּלִכְתָּם קוֹל הַמֶּלֶךְ כְּקוֹל מַחֲנֶה בְּעַמָּדָם תִּרְפִּינָה 25
- כְּנַפֵּיהֶן: כֹּה וַיְהִי-קוֹל מֵעַל לָרִקִּיעַ אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ בְּעַמָּדָם 26
- תִּרְפִּינָה כְּנַפֵּיהֶן: כֹּה וּמִמֶּעַל לָרִקִּיעַ אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ כְּמֵרָאה 27
- אֲבֹן-סִפִּיר דָּמוֹת כֶּסֶּא וְעַל דָּמוֹת הַכֶּסֶּא דָּמוֹת כְּמֵרָאה אָדָם 28
- עָלָיו מִלְמַעְלָה: כֹּה וְאַרְאֵה | כְּעֵין חֲשָׁמַל כְּמֵרָאה-אֵשׁ בֵּית-לָהּ 29
- סָבִיב מִמֵּרָאה מִתְנִי וּלְמַעְלָה וּמִמֵּרָאה מִתְנִי וּלְמַטָּה רְאִיתִי 30
- כְּמֵרָאה-אֵשׁ וְנִגָּה לֹ סָבִיב: כֹּה כְּמֵרָאה הַקִּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעָנָן 31
- בַּיּוֹם הַזֶּה כֵּן מֵרָאה הַנִּגָּה סָבִיב הִוא מֵרָאה דָּמוֹת כְּבוֹד-יְיָהוּה 32
- וְאַרְאֵה וְאַפֵּל עַל-פָּנַי וְאַשְׁמַע קוֹל מִדְּבָר:
- יב וְתִשְׁאַנֵּי רוּחַ וְאַשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בְּרוּךְ כְּבוֹד-יְיָהוּה 12
- מִמָּקוֹמוֹ:

putları ortadan kaldırtmış, kendisinden önceki elli yıla damgasını vuran putperestliğin büyük kısmını geçersiz kılan emsalsiz bir *teşuva* hareketine öncülük etmiştir. Ancak bu devrim uzun ömürlü olmayınca Yıkım yaklaşmıştır. Yine de Yehezkel'in vizyonunun Yoşiyau'nun bu başarısına göre tarihlendirilmesi, söz konusu devrimin etkilerinin halen hissedilebildiğini göstermektedir. Yehezkel, Erets-Yisrael'de gördüğü bu vizyonu Babil diyarında dile getirmektedir; ancak kutsiyet hâlen Yahudi ulusunda mevcuttur – ve kehanetin ana teması da budur: Halkın, kendisine Sinay'da verilen ve *Bet-Amikdaş*'taki ibadetle gerçeğe dönüşen ümidi terk etmesi gerekmemektedir.

Bu açıdan, Sinay'daki muhteşem açığa çıkışın okunduğu *Peraşa*'ya eşlik için uygun bir parçadır bu. Tıpkı Yehezkel'in, Ülke'den çok uzakta, Babil yollarında yer alan halkı gibi, bizler de kendimizi Sinay'dan çok uzaktaymış gibi hissediyor olabiliriz. Ancak yine de hâlen kutsiyeti hissedebilmekteyiz ve bu, kutsallıkla olan bağlantımızı kaybetmemiş olduğumuzu göstermektedir; bu nedenle, sürgün boyunca, her karanlık günün, *Maşiah* döneminin tan yerine bir adım daha yaklaşmak anlamına geldiğine dair ümidi daima canlı tutmuşuzdur.

Bu parçanın manevi derinliği ve önemi nedeniyle, Hahamlarımız bunu açıkça herkese öğretmeyi yasaklamışlardır ve özel olarak bile, bu parçanın tüm anlamını kavramak, sadece en üst düzeydeki kalifiye kişilere mahsustur. Bu nedenle otoriteler de bu vizyonu derinlemesine açıklamaktan kaçınmışlardır. Bizim de metinde verdiğimiz açıklamalar, sadece metinde, sözlük anlamı olarak en basit düzeyde neden bahsedildiğini açıklama amacını aşmamaktadır.

²⁴ Kanatlarının sesini duydum. Yürüdükleri sırada, çokşkun suların sesi gibi, Şa-da-y'ın [=Tanrı'nın, Tora'yı verirken duyulan muazzam] Sesi gibiydi. Gürültülerinin sesi, bir savaş kampı sesi gibiydi. [Yere inip] Durduklarında kanatları da durdu.

²⁵ Başlarının üstündeki semanın üzerinden bir Ses [duyuldu. Yaratıklar Ses'in korkusundan] Durduklarında, kanatları da durmuştu.

²⁶ Başlarının üstündeki semanın üzerinde, safir taşı görünümünde bir Taht sureti, Taht suretinin üstünde de, onun üst tarafında, [savaş arabasındaki tahta oturmuş bir] insan görüntüsünde bir Suret [vardı].

²⁷ Ve [Suret'in] beli [gibi görünen kısmın] üst tarafında, çevresi boyunca, içinde ateş görüntüsü gibi [bir görüntü olan] saf ateş özü gibi bir şey, beli [gibi görünen kısmın] alt tarafında da, etrafı hâleli bir ateş görüntüsü gibi [bir şeyler] gördüm.

²⁸ Yağmurlu bir günde bulutta olan gökkuşağının görüntüsü gibiydi çevredeki hâlenin görüntüsü. O, Tanrı'nın Onuru'nun Sureti'nin görüntüsüydü.

[Tüm bunları] Görünce [korkudan] yüz üstü [yere] kapandım ve konuşan bir Ses duydum.

3

¹² [Konuşma tamamlandığında,] Ruh beni yükseltti ve [peygamberlik görevimi yapmam için Diaspora'ya götürdü. O sırada] ardımda büyük bir gürültü sesi duydum: “Tanrı'nın Onuru, yerinde [yani nerede olursa olsun; günahları sebebiyle sürgüne gitmiş Bene-Yisrael ile birlikte gittiği Diaspora'da bile, daima] Mübarek'tir” [diyordu Ses].

Tanrı'nın, Şavuot günü Peraşa'da okuduğumuz Sinay'daki açığa çıkışı sırasında, her Yahudi peygamberlik düzeyine çıkmış, yani Tanrı On Emir'in ilk ikisini tüm ulusa doğrudan verdiği sırada O'nun Sesi'ni duymuştur. Bu, Yahudi tarihinin doruk noktasıydı. Aftara ise halkın, en alçak noktaya ulaşmak üzere olduğu bir ortamda gelişmektedir. Yehezkel kitabı başlarken, Bet-Amikdaş'ın yıkılmasına ve ulusun Babil sürgününe atılmasına yakın bir aşama söz konusudur. Ancak yaklaşmakta olan bu trajediye rağmen, Peygamber Yehezkel'e son derece manevi ve azametli bir vizyon gösterilir. O kadar ki, Talmud, Tanna Rabi Elazar ben Arah bu vizyonu açıkladığında, gökten bir ateşin inip arazideki tüm ağaçları alazladığını ve ağaçların da bir neşe şarkısı söylediklerini anlatır (Talmud – Hagiga 14b).

Bu vizyon, Talmudsal terimiyle “**Maase Merkava** – Savaş Arabasının Tanımı” olarak bilinir. Metinden de anlaşıldığı üzere, bu vizyonda tanımlanan şeyleri hayalde canlandırmak bile güçtür; hele simgelediklerini anlamak, ancak çok üst düzeydeki birkaç kişinin harcıdır. Yine de basit anlamda, bir araba, taşıma amaçlı olduğuna göre, burada da Tanrı'nın Kutsiyeti'nin taşıyıcısı olan bir kavramdan bahsedilmektedir. Atalar, Avraam, Yitshak ve Yaakov da “Tanrı'nın Arabası” olarak tanımlanırlar; zira yaşantılarıyla, dünyaya Tanrı'yı tanıtmışlar ve sözün gelişi, Tanrı'nın Kutsal Mevcudiyeti'nin, fiziksel dünyada yer edinmesinde rol oynamışlardır. Böylelikle, Yehezkel'e Gökler'deki melekler âlemi ve Tanrısallık görüntüleri gösterilirken, aynı zamanda, Yisrael'in, sürgündeyken bile Tanrı'nın Kutsal Mevcudiyeti'ni taşıyabileceği mesajı verilmektedir.

Aftara, Bet-Amikdaş'ta bir Sefer-Tora'nın bulunup, o dönemin Tanrı'ya bağlı kralı Yoşiyau'ya gösterilmesinin otuzuncu yılında başlamaktadır (Melahim II, Perek 23; bkz. Vayikra Kitabı: Aftarat Pesah II). Bu olay ülkede büyük bir yankı uyandırmıştı. Kral tüm

כ וַיְהִי־הָיָה בְּהִיכַל קֹדֶשׁ הָס מִפְּנֵי כָל־הָאָרֶץ:

- 1-2 א תִּפְלֶה לַחֲבִקּוֹק הַנִּבְיָא עַל שְׂגִינֹת: ב יְהוָה שָׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי יְהוָה פָּעַלְךָ בְּקֶרֶב שָׁנִים חִיִּיחוּ בְּקֶרֶב שָׁנִים תוֹדִיעַ בְּרָגֹז רַחֵם תִּזְכּוֹר: ג אֱלֹהֵי מַתִּימָן יָבֹוא וְקֹדֶשׁ מִחֵר־פָּאָרֶן סָלַח כִּסֵּה שְׁמִי־הוֹדוּ וְתַהֲלֵתוּ מִלֵּאָה הָאָרֶץ: ד וְנִגְלָה כְּאוֹר תְּהִיָּה קֶרְנִים מִיָּדוֹ לֹא וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֲזָה: [עֲזוֹ] ה לִפְנֵי יָלַךְ דִּבֶּר וַיֵּצֵא רֶשֶׁף לְרִגְלָיו: ו עָמַד | וַיִּמְדַּד אֶרֶץ רָאָה וַיִּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְּפַצְצוּ הָרָרִי־עֵד שָׁחוּ גִבְעוֹת עוֹלָם הִלִּיכוֹת עוֹלָם לֹא: ז תַּחַת אֲנִי רָאִיתִי אֶהְלִי כוֹשֵׁן יִרְגְּזוּן יִרְיעוֹת אֶרֶץ מִדִּין: ח הַבְּנֵהָרִים חָרָה יְהוָה אִם־בְּנֵהָרִים אֶפְדָּ אִם־בָּיִם עֲבַרְתָּ כִּי תִרְכַּב עַל־סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתִּיךָ יִשׁוּעָה: ט עָרִיָּה תַעֲזוֹר קִשְׁתְּךָ שְׁבַעֲנוֹת מִטּוֹת אִמָּר סָלַח נִהְרֹת תִּבְקַע־אָרֶץ: י רָאוּךָ יַחֲלִילוּ הָרִים זָרִם מִיָּם עָבַר נָתַן תְּהוֹם קוֹלֹ רֹם יִדְּיָחוּ נִשְׂא:

Aftarat Şavuot – II

Şavuot'un ikinci günü bu Aftara okunur

V'A-do-nay Beehal Kodşo – Habakkuk 2: 20 – 3:19

2 ²⁰ Tanrı, Kutsal Salonu'nda [yani Gökler'de olmasına rağmen, tüm dünya O'nun Huzuru'nda sessiz olsun [zira Tanrı Göklerde olsa da, bu dünyadaki her şeye hâkimdir].

3 ¹ Peygamber Habakkuk'un, [daha önceki, Tanrı'ya yönelik saygısız sayılabilecek konuşmalarıyla işlediği] hatalar hakkındaki duası:

² Ey Aşem! [Yaklaşmakta olan sürgün ve uzunluğu hakkındaki] Duyurunu duydum ve [çok] korktum. Ey Aşem! [Bu kadar uzun] Yıllar içinde eserin [olan Yisrael devamlılığını] koruyamaz. Bu yüzden ona] hayat ver. [Bu] Yıllar içinde, öfke içinde [bile] merhameti hatırlayacağını bildir.

³ [Bene-Yisrael güneydeki Edom topraklarını geçip Sihon ve Og'la savaştığında, onlarla birlikte] Tanrı güneyden geldi ve [Edom'a bitişik olan] Paran dağından [geldi] Ebediyen Kutsal Olan. [Bene-Yisrael Sihon ve Og'un topraklarını ele geçirdiklerinde, Tanrı'nın] Görkemi gökleri örttü ve ışığı yeryüzünü doldurdu [zira Tanrı'nın büyüklüğü o zaman herkesçe görüldü.

⁴ Bene-Yisrael gece vakti yolculuk ederken onlara yol gösteren ateş sütununun saçtığı] Aydınlık, [gündüz vakti mevcut olan] ışık gibiydi. Ona [=Yisrael'e] ışınlara [la temsil edilen üstünlük ve egemenlik, Tanrı'nın] Eli'nden [gelmişti] ve [Tanrı'nın, Bene-Yisrael'e verilene kadar Gökler'de] gizli [olan On Emir Levhaları'nın temsil ettiği] Kuvveti, orada [yani Yisrael kampında]ydı.

⁵ Salgın, [Kenaan uluslarını telef etmek için Aron Aberit'in] önünde gidiyordu ve [Aron'un oraya] gelişle ateş çıkıyor [onları yakıyor]du. [Böylece Bene-Yisrael, Kenaan halklarını, Tanrı'nın Kuvveti'ni taşıyan Aron Aberit sayesinde yenilgiye uğratabilmişlerdi.

⁶ Savaşlar bitip, Aron] Durduğunda, Ülke'yi [kabileler arasında paylaşmak üzere] ölçtüler. [Aron düşmanları] Gördüğünde, ulusları yerinden oynatıyordu. Ezeli dağlar paramparça oluyor, dünya [nın kuruluşundan beri mevcut olan] tepeler alçalıyordu [ayrıca sembolik olarak, Tanrı, düşmanların krallarını mağlup ediyor, Gökler'deki temsilci meleklerini etkisiz kılıyordu. Bu gösteriyordu ki] Dünyanın gidişatı, O'na aittir [ve bu gidişatta rol oynayan dünyevi ve semavi yöneticiler, tamamen Tanrı'ya tabidir].

⁷ [Sonraları düşmanlar Bene-Yisrael'e üstün gelmeye başladıysa da, elbette bu, hâşâ, Tanrı'nın güçsüzlüğünden kaynaklanıyor değildi. Zira işlenen] Günah nedeniyle gördüm [Erets-Yisrael'i fethetmek için gelen düşman] Kuşan çadırlarını [; başka bir nedenle değil! Ne de olsa, Tanrı istediğinde, hâkim Gidon ben Yoaş zamanında olduğu gibi, Yisrael'e saldıran] Midyan Ülkesi'nin çadır bezleri titremişti [ve Tanrı'nın saldırdığı panikle, düşmanlar birbirlerini öldürmüşlerdi!]

⁸ [Neden Halkın'a sürgünde merhamet etmeyisin? Bene-Yisrael o kadar mı değersiz? Geçmeleri için Yarden nehrini kurduğunda Tanrı] Nehirlere mi kızmıştı? Öfken nehirlerle karşı mıdır? [Ya da Kızıldeniz'i neden yardım?] Hiddetin denize karşı mıdır? [Elbette hayır! Onlara olan sevgin nedeniyle yaptın bunları ve onlara] Kurtuluş [sağlamak için sembolik olarak] Atına, savaş arabasına bindin, ⁹ yayını [kılıfından çıkarıp] çıplak bıraktın. [Çünkü Ülke'yi, Yisrael] Kabileler [ine vereceğine dair Atalar'a ettiğin] yeminleri söyleyen [ve dile getiren Sen,] Ebedi'sin; [işte bu yüzden, Erets-Yisrael'i alabilmeleri için, çöl yolculuğu boyunca susuzluktan ölmesinler diye mucizeler yaptın ve] toprak nehirlerle yarıldı.

¹⁰ [Bene-Yisrael Arnon nehrine yaklaştıklarında] Seni görüp titrediler dağlar [ve birbiriyle birleşerek, aradaki uçurumun mağaralarında saklanan düşmanı ezip imha ettiler. Mucizevi kuyudan gelen] Bir su akıntısı geçti [dağların arasından ve] derin [sular, düşmanın kalıntılarını getirerek, halka kendileri için gerçekleşen mucize hakkındaki] haberi verdi. [İşte o zaman, herkes Tanrı'nın muazzam mucizelerine şahit oldu ve böylece] Yüce Elini kaldırdı.

- 11 יֵא שֶׁמֶשׁ יֵרֵחַ עֶמֶד זְבֻלָּה לְאוֹר חֲצִיךְ
- 12 יִהְיוּ לְנֶגֶה בְּרֶק חֲנִיתֶךָ: יב בְּזַעַם תִּצְעַד-אֶרֶץ בְּאֶף תִּדְּוֹשׁ גּוֹיִם:
- 13 יג יִצְאֲתָ לִישָׁע עִמָּךְ לִישָׁע אֶת-מְשִׁיחֶךָ מִחֲצֶתָ רֹאשׁ מִבֵּית רֶשַׁע
- 14 עֲרוֹת יִסּוּד עַד-צֹואַר סֵלָה: יד נִקְבַּת בְּמַטְיוֹ רֹאשׁ פְּרִזּוֹ
- [פְּרִזּוֹ] יסַעְרוּ לַהֲפִיצָנִי עֲלִיצָתָם כְּמוֹ-לֶאֱכֹל עֲנִי בַמִּסְתָּר:
- 15-16 טו דֶּרֶכְתָּ בֵּים סוּסֶיךָ חֲמֹר מֵים רַבִּים: טז שְׁמַעְתִּי | וַתִּרְגַּז בְּטִנִּי
- לְקוֹל צִלְלוֹ שִׁפְתִּי יִבּוֹא רֶקֶב בַּעֲצָמִי וַתַּחֲתִי אֶרְגַּז אֲשֶׁר אָנוּחַ
- 17 לַיָּם צָרָה לַעֲלֹת לָעַם יְגוּדְנָה: יז כִּי-תֵאֱנֶה לְאֶת-פָּרְחָ וְאִין יְבוּלִי
- בַּגִּפְנִים כִּחַשׁ מַעֲשֵׂה-זֵית וּשְׂדֵמֹת לֹא-עָשָׂה אֲכָל גִּזְרֵ מִמְכָּלָה
- 18 צֹאן וְאִין בָּקָר בְּרִפְתִּים: יח וְאֲנִי בִיהוֹנָה אֶעֱלוֹזָה אֲגִילָה בְּאַלְהֵי
- 19 יִשְׂרָאֵל: יט יְהוֹה אֲדַנִּי חִילִי וַיִּשֶׁם רַגְלִי כַּאֲיֵלוֹת וַעֲלֵ בְמוֹתֵי
- יִדְרַכְנִי לְמִנְצָח בְּנִגִּינוֹתֵי:

saldırıları karşısında Yisrael'i özel korumasından yoksun bırakmakla karşılık vermişse de, Tanrı'nın genel çizgisi, hâkimler dönemindeki liderlerden Gidon ben Yoaş'ın Mıdyan ordusunu darmadağın ettiği zamanda olduğu gibi, Yahudiler'i koruma şeklindeydi. Habakkuk, denizin yarılması, nehrin kuruması ve dağların düzleşmesi gibi mucizelere değinir. Tüm bunlar elbette Tanrı nehirlere ve dağlara kızgın olduğu için meydana gelmiş değildir; sebep, Tanrı'nın Yisrael'e olan sevgisidir. Ve bu sevgisi nedeniyle gazabını, Halkı'na karşı gelen ulusların üzerine yağdırmıştır.

Ancak eski zamanlara ait bu güzel günler sonrasında, Habakkuk, Yisrael için ön görülen gelecek karşısında korku ve titremeye kapılır. Yisrael sonunda sürgünden geri gelecektir; ama geldiğinde Gog-Magog Savaşı ile karşılaşacaktır. Her şey ıssız ve verimsiz olacağından, sürgünden yeni dönmüş zayıf Yisrael, doğal şartlar altında bu şartlarla başa çıkamayacaktır.

Yine de, Habakkuk, tüm güvenini Tanrı'ya yaslamak durumunda olacağı için sevinçle coşmaktadır. Eski günlerin merhametinin geri geleceğini ve ulusun, tüm düşmanlarıyla başa çıkmasını sağlayacağını bilmektedir.

Bu temalar, Şavuot bayramıyla ilişkilidir. Tanrı, Sinay'da Kendisi'ni ve hedeflerini Yisrael'in gözünün önüne sermiştir ve bu hedeflere ulaşmak, Ulusu'nun Tanrısal görevini yerine getirmesine yardımcı olmak için, doğa üzerindeki egemenliğini göstermiş, Yisrael'in yolundaki insan ya da değil her türlü engeli ortadan kaldırmıştır. Gelecekte, sürgün ve hüsrân yıllarının ertesinde, bu rüyayı bir kez daha yakalamak imkânsız görünecektir. Ancak peygamber sözlerini, Tanrı'nın Sözü'nün yerine geleceğine dair güvenini ifade eden büyük bir coşkuyla tamamlamaktadır: Yisrael'in gerçek askeri gücü Tanrı'dır ve tüm ümidini O'na bağlamıştır.

¹¹ [Yeoşua'nın Givon'a karşı yaptığı savaş sırasında] Güneş ve ay [birlikte] durdu mekânlarında [yani gökyüzünde]. Senin oklarının [metal uçlarından yansıyan] ışığında ilerlediler, mızrağının demirinin ısıltısında [onları Sen muzaffer kıldın].

¹² Gazapla adımladın Ülke'yi, öfkeyle harmanladın [harmanda döver gibi ezdin] ulusları.

¹³ Halkını kurtarmak için çıktın, meshedilmişin [kral Hizkiyau'yu, Asur kralının acımasız kuşatmasından] kurtarmak için. [Her] Başı ezdin kötünün evinde; [kuvvetinin] temelini boynuna kadar çırılçıplak bıraktın. [Bedenle başı birleştiren boyun, bedeni kullanabilme gücünün kilit noktasıdır. Sen, Asur ordusunu can evinden vurdun ve] ebediyen [eski gücünü toparlayamadı].

¹⁴ Açık kamplar[da oturanların her birinin] başını [Asur kralı Sanheriv'in, hükümdarlığını simgeleyen] kendi asasıyla deldin [yani, Yeruslayim halkını yenmeyi planlayan Sanheriv'in bu planını geri çevirip ordusunu imha ettin]. Beni [dünyanın dört bir ucuna] saçmak için fırtına gibi gelmişlerdi. [Ama] Neşeleri, yoksulu gizli yerde yutmak için [gelen diğerleri] gibi [yok oluşa] sona erdi.

¹⁵ Zira Mısırlılar Bene-Yisrael'i deniz kıyısında sıkıştırdığı zaman] Atlarıyla [yani Onur Bulutlarıyla] denize basmıştın [ve] coşkun sular yığın [halinde toplanarak yarılmıştı. Böylece tıpkı Bene-Yisrael'i yok etmek için neşe ve şevkle takip eden Mısır ordusunun, onlara yetiştikleri yerde yok olması gibi, Asur ordusu da, Yeruslayim kapılarına kadar geldi ve orada Tanrı tarafından imha edildi].

¹⁶ [Bir şey] Duydum ve karnım titredi, sestem [duyduğum korku nedeniyle] dudaklarım birbirine çarptı. [Sıkıntıdan] Kemiklerime çürüme geldi; [üzerinde durduğum her] yerde titredim [ve bir türlü sakinleşemedim. Duyduğum şey şuydu: Sürgünden Erets-Yisrael'e dönüp] Rahat etmem, ıstırap gününe rastlayacakmış. Bana karşı bölükler halinde saldıran bir halkı [karşılama üzere] çıkacakmışım [Erets-Yisrael'e].

¹⁷ Korkuyorum;] Çünkü [o zaman] incir [henüz] çiçek açmış olmayacak, asmalarda [henüz] ürün olmayacak, zeytinin ürünü [henüz] zayıf [halde olacak] ve tarlalar [henüz] yiyecek üretmemiş olacak. [Tüm bunlar, Yisrael'in o zamanki halini temsil ediyor; sürgünden yeni gelmiş olan Yisrael, henüz savaşa hazır, savaşmayı bilen bir topluluk olmayacak. Zira] Ağıldan davar kesildi ve ahırda [henüz] sığır yok [yani sürgün boyunca ulus o kadar azaldı ki, savaş gücü çok düşük olduğu için, nasıl duracak bu kalabalığın karşısında?]

¹⁸ Ama ben, Tanrı ile [O'nun desteğiyle] coşacağım, kurtuluşumun Tanrısı ile neşeleneceğim.

¹⁹ Efendim Aşem'dir [benim gerçek] askeri gücüm. [O, düşmanımı kovalamam için,] ayağımı ceylanlar[ınkiler gibi hafif ve hızlı] kılacak; [bu takipte, beni, Yeruslayim'in çevresindeki] yüksek dağlarımın üzerine bastırarak.

[Bu duayı, bestelediğim kendi] Melodimle [çalması için, Levi bir] müzisyene [verdim].

Peygamber Habakkuk'un bu duası, son derece özlü bir dil içerdiğinden, çok farklı şekillerde anlaşılabilir. Nitekim otoritelerin pasuklar hakkındaki açıklamaları farklılıklar göstermektedir. Biz farklı otoritelerin fikirleri arasında gidip gelerek anlamı karıştırmamak için, çevirimizi sadece *Metsudat Tsiyon*'un açıklaması doğrultusunda zenginleştirip düzenledik. Otoriteler arasında hangi pasuğun tam olarak neden bahsettiği konusunda farklı görüşler olmasına rağmen, herkesin ortak olduğu nokta, Habakkuk'un bu duasının, Yahudi ulusunun yaklaşmakta olan sürgünü hakkında gördüğü bir vizyon sonrasında söylenmiş olduğu ve duanın satırları içinde Tanrı'nın Yisrael'e çeşitli olaylarda büyük mucizeler yoluyla yakınlık gösterdiği ve her ne kadar günahları nedeniyle onları çok zorlu bir sürgüne çıkarmak üzereyse de tarihin sonundaki Gog-Magog savaşında yine onların yanında olacağının vurgulandığıdır.

Peygamber, sürgüne sebep olan Tanrısal Öfke zamanında bile, Merhamet Özelliği'nin etkili olması için yalvarmaktadır. Önce Bene-Yisrael'in Erets-Yisrael'i ele geçirdiği ihtişamlı yıllara değinir. Tanrı, daha sonra Yisrael'in günahkârlığına, Aram kralı Kuşan Rişatayim'in